

új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VII. évfolyam,

14. (1334.) szám

BNR-valutaárfolyamok

1 euró	4,2671 ▲
1 amerikai dollár	3,1623 ▲
100 magyar forint	1,5618 ▼

Aktuális

2

Hatalmasok párbeszéde

Az emberi jogokkal kapcsolatos nézetkülönbségek nem akadályozhatják meg az Egyesült Államok és Kína együttműködését – hangsúlyozta Barack Obama amerikai elnök, miután a Fehér Házban megbeszélést folytatott Hu Csin-tao kínai elnökkel.

Aktuális

3

Kelemen-párti székelyek

Valamennyi székelyföldi szervezet támogatja Kelemen Hunort abban, hogy megpályázza az RMDSZ elnöki tisztségét. A csíki és a háromszéki szervezet korábbi döntése után tegnap az udvarhelyszéki és gyergyói szervezet szavazott bizalmat a művelődési miniszternek.

Sport

12

Szovátán edz a Fradi

A hat évvel ezelőtti „premier” után, január 22-éig ismét Szovátán edzőtáborozik Magyarország legismertebb és legsikeresebb labdarúgócsapata, az 1899-ben alakult Ferencvárosi Torna Club (FTC).

Vezércikk

3

Kettős időszámítás

De hát jönnek az újabb jelszavak és az újabb kampányok, amelyeknek fedezetét az államelnök szerint ezentúl a költségvetésből kellene fedezni. Szinte bizonyosra vehető: Băsescu fejében nem önmagától pattant ki az isteni szikra, hiszen az elmúlt években valamennyi korrupcióellenes intézmény ezt zengte: a pártok finanszírozása mindenekelőtt a közép-keleti európai országokban a korrupció melegágya. ▶

Székedi Ferenc

„Hunor úrban” bíznak

Verespataknak az UNESCO világörökségi listájára való felterjesztését kéri a civilek

„Hunor úr, a román nép UNESCO-t akar” – hirdették a tüntetők. Utólag elnézést kértek, amiért keresztnevéen szólították a minisztert

Fotó: Tofán Levente

Kelemen Hunor kulturális minisztertől kértek tegnap segítséget a verespataki bányatervet ellenző civil szervezetek abban, hogy a Fehér megyei település kerüljön fel az UNESCO világörökség-listájára. A művelődési minisztérium a hónap végén küldi el javaslatait a világszervezetnek, és Vasile Timiş kulturális örökséget felelős államtitkár szerint addig még konzultálnak szakértőkkel és a civil társadalom képviselőivel. Az érintett közösségek vezetői azonban a beruházó által ígért munkahelyeket féltik, és hallani sem akarnak az UNESCO-ról. **7. oldal ▶**

Új tankönyvek már ősztől?

ÜMSZ

▶ A RMDSZ célja, hogy az iskolahálózat decentralizációja, valamint az iskolák vezetését ellátó iskolaszékek létrehozása még a tavasszal végbemenjen, és szeptemberben, az új tanév kezdetén már magyar nyelvű történelem- és földrajzkönyv legyen a magyar diákok kezében – jelentette ki tegnap Markó Béla kormányfő-helyettes Brassóban, a magyar oktatásért felelős tanfelügyelő, valamint az RMDSZ szakpolitikusa tanácskozásán. „Az új oktatási törvény mérőföldkő az anyanyelvű oktatásban, hiszen megteremti a teljes körű magyar oktatást” – mondta a szövetségi elnök. **7. oldal ▶**

„Mátyás rulez” Kolozsváron

▶ Miután a politikusok egyezkedéseit követően még mindig nincs hivatalos átadási időpont, tegnap délután több kolozsvári civil szervezet kezdeményezésére kisebb tömeg gyűlt össze a Mátyás-szobor előtt, amelyet szimbolikus lelepleztek. A megmozdulást flashmobként hirdették meg. **6. oldal ▶**

A szoborleleplezés szimbolikus már tegnap megtörtént

Fotó: Sipos M. Zoltán

Schengen: nem tágít Băsescu

▶ Romániának továbbra is a schengeni övezethez való csatlakozás marad az egyik fontos célkitűzése 2011-ben - jelentette ki tegnap Traian Băsescu államfő a bukaresti nagykövetség előtt tartott beszédében, ismét elutasítva, hogy Romániát hátrányos megkülönböztetésben részesítsék. A román államfő ezzel arra utalt, hogy Németország és Franciaország elleni Románia és Bulgária tavaszra tervezett schengeni csatlakozását, a korrupció elterjedtségére hivatkozva. **3. oldal ▶**

Mai mellékletünk:**úmsz színekép**

Röviden

Crin kitart a paritás elve mellett

Azzal a felhívással fordult tegnap Crin Antonescu, a Nemzeti Liberális Párt (PNL) elnöke a Szociáldemokrata Párthoz (PSD), hogy ellenzéki szövetségük helyhatósági és parlamenti választási listáin egyenlő arányban kapjanak helyet a liberálisok és konzervatívok alkotta Jobbközép Szövetség (ACD), illetve a PSD jelöltjei. A szociáldemokraták egy része – köztük Ion Iliescu tiszteletbeli elnök – ezt ellenzi. Victor Ponta, a PSD elnöke ezért tegnap vidéki körútra indult, hogy meggyőzze pártja területi szervezeteit: támogassák a paritás elvét a jelöltlisták összeállításakor.

Felülvizsgálják a brit médiaszabályt

A média- és kommunikációs szabályozás „alapos felülvizsgálatára” készül a londoni kormány, elsősorban a gyerekek védelmében – jelentette be a brit konzervatív-liberális kormánykoalíció kulturális minisztere, Jeremy Hunt, akinek felelősségi köre a médiafelügyeletre is kiterjed,

Giffords felkelt és jár

Tizenegy nappal azt követően, hogy fejbe lötték, szerdán felkelt az ágyából és megtette első lépéseit Gabrielle Giffords amerikai képviselő – közölték kezelőorvosai. A 40 éves demokratapárti arizonai politikust egy lövöldözéses merényletet követően életveszélyes állapotban szállították a tucsoni egyetemi klinikára. A támadó, Jared Lee Loughner és segítője ellen is szerdán emelt vádat egy arizonai szövetségi bíróság.

Folytatódó ír kormányválság

Írországban lemondott négy miniszter szerda este. Köztük van Michael Martin külügyminiszter is, aki az élére állt a Brian Cowen miniszterelnök elmozdítását célzó kormányon belüli lázadásnak. Cowen tegnap a dublini parlament viharos ülésén bejelentette, hogy kezdeményezi Mary McAleese államfőnél a törvényhozás feloszlását. Cowen egyben bejelentette, hogy március 11-ére kitűzte az új választások időpontját.

Befagyasztott vallásközi párbeszéd

A muzulmán világ szunnita ágának legtekintélyesebb vallási intézménye, a kairói al-Azhar Egyetem meghatározatlan időre felfüggeszti a párbeszédet a Vatikánnal, amely szerinte megsértette az iszlámot. Az intézmény tegnap nyilatkozatban közölte, az egyetemi tanács rendkívüli ülésén döntöttek a vallásközi párbeszéd befagyasztásáról.

Sok emberáldozat Irakban

Mintegy 50 ember halt meg tegnap Irakban pokolgépes merényletekben. A szerkezeteket a siiták szent városába, Kerbelába vezető, zarándokok által használt út mentén helyezték el. A robbanások legalább 175 embert megsebesítettek. Az áldozatok száma folyamatosan emelkedik.

Útlevelekre vár Haiti volt diktátora

Bár Haiti volt diktátorát büntetőeljárás fenyegeti korrupció miatt, most mégis útlevelekre vár. Jean-Claude Duvalier, azaz „Baby Doc” vasárnap érkezett a szigetországba, hogy „segítsen az újjáépítésben”, ám úgy döntött, hogy visszatér párizsi száműzetésébe. Ehhez azonban arra van szüksége, hogy a hatóságok meghosszabbítsák – amennyiben meghosszabbítják – lejárt útiokmányát.

Dél-Korea hajlandó tárgyalni

Dél-Korea elfogadta Észak-Koreának a magas szintű tárgyalások folytatására vonatkozó javaslatát – jelentették be tegnap Szöulban. Az észak-koreai fegyveres erők minisztere, Kim Jong Csun javasolta Kim Kvan Dzsun dél-koreai miniszternek, tárgyaljanak a „függőben lévő kérdésekről”.

Hatalmasok párbeszéde

Negyvenötmilliárd dolláros üzletről tárgyalt a kínai elnök a Fehér Házban

ÚMSZ-összeállítás

Az emberi jogokkal kapcsolatos nézetkülönbségek nem akadályozhatják meg az Egyesült Államok és Kína együttműködését – hangsúlyozta szerdán Barack Obama amerikai elnök, miután a Fehér Házban megbeszélést folytatott Hu Csin-ao kínai elnökkel. A világ két vezető gazdasági hatalma csúcstalálkozójának legnagyobb horderejű praktikus bejelentése az volt, hogy a felek között 45 milliárd dollárnyi kínai importról született megállapodás, ami Obama szerint csaknem negyedmillió amerikainak teremt munkahelyet. Az ügylet keretében a távol-keleti ország 19 milliárdért 200 darab Boeing utasszállító repülőgépet vásárol.

Hu emellett megígérte, hogy az amerikai cégeket nem éri diszkrimináció, ha kínai vállalatokkal versenyeznek majd a kínai piacon. Obama – utalva arra, hogy Washington szerint Kína a júan kurzusát mesterségesen alacsonyan tartja – arra is rámutatott, hogy a valutaárfolyam további módosítására van szükség. Az amerikai elnök ugyanakkor hangsúlyozta, hogy a két ország a jövőben intézményes formában folytat hivatalos párbeszédet az emberi jogokról. Mint mondta, kormánya bátorítani fogja a kínai kormányt és a dalai láma közötti párbeszédet. Hu Csin-ao, aki a sajtótájékoztatón az első megszo-

Ünnepélyes fogadtatás a Fehér Ház kertjében. Barack Obama és Hu Csin-ao 45 milliárd dolláros üzletet kötött

littatásakor – tolmácsolási hibára hivatkozva – hallgatással válaszolt az emberi jogokra vonatkozó kérdésre, másodszeri újságírói rákérdezésre már azt mondta, hogy országa elismeri az emberi jogok egyetemességét. Érvényesítésüket azonban szerinte a fejlettségi és a kulturális különbségek is meghatározzák. Hu elismerte, hogy országában a kérdéssel kapcsolatban „sok még a tennivaló”, de hangsúlyozta az egymás belügyeibe való be nem avatkozás fontosságát, valamint azt is, hogy Kína fejlődő ország. (A Fehér Ház egyébként később kijelentette, hogy a szimultán tolmácsolás egyetlen pillanatra sem

A republikánusok az egészségügyi reform ellen

Alig tíz hónappal a történelmi egészségügyi reform elfogadását követően az amerikai képviselőház republikánus többsége (három demokrata szavazattal megerősítve) a törvény visszavonásáról határozott. A döntésnek elsősorban jelképes jelentősége van, a szenátusban ugyanis a demokraták változatlanul őrzik elsőbbségüket, s ők továbbra is kiállnak a reformok mellett. A republikánusok szélsőséges szárnya, a Teadélután (Tea Party) mozgalom utcai megmozdulásokat szervezett, és a csaknem mindenki számára érvényes betegbiztosítás bevezetését egy „szocializmusnak” titulálta, másszor pedig „kommunizmusnak”, vagy éppenséggel egyenesen „fasizmusnak”.

marad ki; sőt: az élő tévéadás nézői sokáig csak mandarin nyelvű szöveget hallottak a vitatott időszak alatt.) A felek egyetértettek abban, hogy Észak-Ko-

reának kerülnie kell a további provokációkat, és hogy az Iránnal szemben elfogadott nemzetközi szankciókat maradéktalanul be kell tartania. ◀

Orbán állandó pergőtűzben

Folytatódott az ösztűz tegnap, amelyet az Európai Parlamentben zúdítottak szerdán Orbán Viktorra. A kormánypárti magyar politikusok változatlanul visszautasítják a támadásokat.

Hírösszefoglaló

Megtartották a magyar soros EU-elnökség harmadik informális miniszteri ülését Gödöllőn: tegnap a tagállamok belügyminiszterei folytattak megbeszélést. A tanácskozást megelőzően az elnöklő Pintér Sándor magyar belügyminiszter elmondta, hogy a soros EU-elnökség kiemelt céljai között szerepel a szervezett bűnözés elleni harc.

„Hozzá kell szokni”

Mind a tagországok sajtója, mind pedig a politikai közvélemény bíráló hangon foglalkozik a magyar kormányfő szerdai strasbourgi szereplésével, amelynek célja a magyar soros elnökség programjának ismertetése volt, az euroképviselek azonban elsősorban a médiatörvényről faggatták. Orbán Viktor szerint

Pintér Sándor (ülve) a szervezett bűnözés elleni harc fontosságáról beszélt

fel kell készülni arra, hogy a baloldal a következő fél évben folyamatosan kritizálni fogja Magyarországot a jobboldal kétharmados többsége miatt. A miniszterelnök az Európai Parlament honlapján tegnap közölt interjúban beszélt erről. Kifejtette: Európában „teljesen ismeretlen és szokatlan helyzet uralkodik” Magyarországon, kétharmados többsége van egy politikai családnak, amilyen korábban talán csak Franciaországban volt Charles de Gaulle elnöksége alatt. Mint fogalmazott, „miután”.

„Orbán Viktor az Európai Parlamentben megvédte Magyarországot, és kiállt a magyarok demokratikus elkötelezettsége mellett” – mondta tegnapi sajtótájékoztatóján Sziijártó Péter. A miniszterelnök szóvivője ugyanakkor „óriási sikerként” értékelte, hogy az EP minden frakciója támogatásáról biztosította a magyar elnökségi programot.

Szajer magyarázatot kér

Levélben kért magyarázatot Szajer József, az Európai Parla-

ment néppárti frakcióvezető-helyettese arra, hogy miért maradt el az EP állampolgári jogi, bel- és igazságügyi, valamint kulturális bizottsága által a magyar médiatörvény ügyében tartott együttes hétfői esti rendkívüli ülésnek az online közvetítése.

A pártpolitika részévé vált

Navracsics Tibor szerint a médiatörvény belekerült abba a pártpolitikai mezőben zajló vitába, amely egész Európában a jobbközép és a baloldal között zajlik. A magyar miniszterelnök-helyettes, közigazgatási és igazságügyi miniszter budapesti sajtótájékoztatóján elmondta, fontos és hasznos lehet a jogszabályról folyó vita, de ez nem jelentheti az elnökségi célok megvalósításának veszélyeztetését.

Egy igen, két nem

Ivan Gasparovic szlovák államfő szerint Pozsony teljes egészében támogatja a magyar EU-elnökség programját és prioritásait. „A magyar elnökség kudarca Szlovákia kudarca is lenne, míg a magyar elnökség sikere Szlovákia sikere is lesz” – jelentette ki tegnap, miután tárgyalásokat folytatott Schmitt Pál magyar köztársasági elnökkel. A két politikus ugyanakkor elismerte: eltérő a véleményük a szlovákiai államnyelvtörvényről, illetve a magyarországi kettős állampolgárságról. ◀

Kelemen-párti székek

ÚMSZ

► Valamennyi székeföldi szervezet támogatja Kelemen Hunort abban, hogy megpályázza az RMDSZ elnöki tisztségét. A csiki és háromszéki szervezet korábbi döntése után tegnap az udvarhelyszéki és gyergyói szervezet szavazott bizalmat a művelődési miniszternek. A két szervezet küldöttgyűlésén Kelemen Hunor mellett részt vett ellenjelöltje, Eckstein-Kovács Péter elnöki tanácsos, a harmadik jelölt, Olosz Gergely képviselő távolmaradt az ülésekről.

A küldöttek mindkét helyszínen titkos szavazással döntöttek arról, melyik jelöltet támogatják az elnöki tisztségre. Székelyudvarhelyen Kelemen Hunor 42, Eckstein Kovács Péter 6, Olosz Gergely 4 támogató szavazatot

kapott. A gyergyószentmiklósi sorrend: Kelemen 31, Olosz 13, Eckstein 4 szavazat.

Kelemen Hunor a küldöttek kérdésére válaszolva elmondta, szemlélet-, stílus- és generációváltás szükséges az RMDSZ-ben, a szövetséget át kell alakítani úgy, hogy megfeleljen „az új idők elvárásainak”. A kormányzati szerepvállalásról szólva a kulturális miniszter kijelentette: „az identitás-megőrzésben nincs kompromisszum, az RMDSZ-nek egyetlen szövetsége van, ez pedig a romániai magyarság, minden másat ennek rendeltünk alá”.

Szintén tegnap ülésezett az RMDSZ Beszterce-Naszód megyei szervezetének Állandó Tanácsa. Décei Attila területi elnök tájékoztatása szerint a testület egyhangúlag Kelemen Hu-

nort támogatja, javaslatukat a január 29-i Megyei Küldöttek Tanácsának kell megerősítenie vagy elvetnie. Décei szerint azért döntöttek Kelemen Hunor mellett, mert szükségesnek tartják a generációváltást az RMDSZ élén, ugyanakkor benne látják azt az elnököt, aki képes megőrizni a szervezet önállóságát. Mint ismert, a nagyobb

RMDSZ-szervezetek közül a Maros megyei, illetve a partiumi szervezetek egy része nem döntötte még el, hogy melyik jelöltet támogatja az elnöki tisztségre. Eckstein-Kovács Pétert a Kolozs megyei szervezet támogatja, Olosz Gergelynek pedig aláírásokat kell gyűjtenie, mert egyetlen területi szervezet bizalmát sem nyerte el. ◀

Borbély László: Cseke nem indul

Cseke Attila nem indul a szövetségi elnöki tisztségre, amint azt Szász Jenő, a Magyar Polgári Párt (MPP) elnöke állítja – szögezte le tegnap Marosvásárhelyen Borbély László, az RMDSZ ügyvezető alelnöke. „Ha Szász Jenő valamit állít, az aligha van úgy” – fogalmazott Borbély, utalva az MPP-elnök egy nappal korábbi kijelentésére, mely szerint Cseke Attila is jelölteti magát az RMDSZ-elnöki tisztségre. „Nem hiszem, hogy Cseke Attila indulna a választáson. Ha így lenne, eddig már előrukkolt volna” – fejtette ki a környezetvédelmi miniszter. Mint ismeretes, a jelölési határidő január 26-a.

Tovább tart az adok-kapok honosítás-ügyben

Totka László

► „A budapesti 13-ik kerületi anyakönyvi hivatalban sem kértek hiteles fordítást valamennyi idegen nyelven íródott dokumentumról” – vágott vissza tegnap Szabó Ödön, a Bihar megyei RMDSZ ügyvezető elnöke azokra a vádakra, melyek szerint az RMDSZ a honosítási papírokat illetőleg félretájékoztatta. A vádak az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) Nagyváradon is demokrácia-központot működtető Bihar megyei szervezete fogalmazta meg a napokban. Az EMNT szerint az RMDSZ Bihar megyei saját irodai dolgozói számára múlt héten – a könnyített honosítással kapcsolatos kérdésekről – szervezett képzésen tévesen állította azt, hogy a kérés benyújtásához nincs szükség a magyar állampolgárságot igénylők felmenőinek iratainak hiteles magyar fordítására. Szabó Ödön tegnap több magyarországi példával cáfolta, hogy az információ téves lenne: sajtótájékoztatóján telefonon felhívta Mihály Géza nagyváradi lakost, aki igazolta, hogy honosítási papírjai leadásakor Budapesten nem kértek tőle fordítást felmenői iratairól. Mihály Géza elmondta, édesapja Bukarestben született, mégsem kérték az iratainak hivatalos magyar fordításait. „A könnyített honosítási eljárás a könnyítésről, nem a nehezítésről szól” – érvelt Szabó Ödön. Szintén telefonos kihangosítással mondta el a sajtótájékoztatón a magyarországi Sarkad városának első jegyzője, Dr. Sipos Kornélné is, hogy náluk csak a hivatkozott személy iratait kell lefordítani. A tegnapi tájékoztatóon jelenlevő Rozman Annamária ugyanakkor Debrecenben nyújtotta be igénylését, és alátámasztotta, hogy tőle sem kérték a felmenők iratainak fordítását. A Bihar megyei RMDSZ ügyvezető elnöke elmondta, a magyar közigazgatástól kapott információi szerint csak a cirill betűkkel íródott dokumentumokat kell lefordíthatni. ◀

Schengen: Bănescu nem tágít

Traian Bănescu államelnök a Bukarestben akkreditált nagykövettek előtt tartott tegnap beszédét

Fotó: presidency.ro

Hírösszefoglaló

► Romániának továbbra is a schengeni övezetbe való csatlakozás marad az egyik fontos célkitűzése 2011-ben – jelentette ki tegnap Traian Bănescu államfő a bukaresti nagykövettek előtt tartott beszédében, ismét elutasítva, hogy Romániát hátrányos megkülönböztetésben részesítsék.

Bănescu a megbeszélésen megismételte országa álláspontját, miszerint be kell tartani azokat a szabályokat, amelyeket egy olyan, demokratikus államok alkotta szövetség fogadott el, mint amilyen az Európai Unió. A román államfő ezzel arra utalt, hogy Németország és Franciaország ellenzi Románia és Bulgária tavaszra terve-

zett schengeni csatlakozását, a korrupció elterjedtségére hivatkozva. Ugyanakkor Románia szerint az igazságszolgáltatás figyelemmel követésére vonatkozó ellenőrzési mechanizmus – amely az igazságszolgáltatási rendszer javítására és a korrupció visszaszorítására irányul – nem tartozik a csatlakozási feltételek közé az EU és Románia között megkötött szerződések értelmében.

A román államfő arról biztosította a nagyköveteket, hogy Románia is ugyanolyan mértékben érdekelt a schengeni övezet határainak biztonságossá tételében, mint a többi EU-tagállam. Bukarest szerint már most teljesíti a megszabott technikai feltételeket. A román államfő szerint semmi

sem támasztja alá azokat a feltételezéseket, amelyek szerint Románia a schengeni övezet tagjává válásával jelentős kockázatot jelent az illegális bevándorlás növekedése szempontjából. Bănescu beszédében kitért egyebek között az Egyesült Államok által tervezett rakétavédelmi rendszerre, amelynek egyes elemeit Romániába telepítenék. Megismételte, hogy a biztonság terén továbbra is Washington marad Bukarest stratégiai partnere, és 2011-ben véglegesíteni szeretnék a rakétavédelmi rendszer telepítéséről szóló megállapodást, amelyről tavaly kezdődtek meg a tárgyalások. A tervek szerint ballisztikus rakéták megsemmisítésére alkalmas elfogórakétákat telepítenének Romániába. ◀

A német belügyminiszter szerint korai Románia és Bulgária csatlakozása

Egyelőre korai lenne Románia és Bulgária csatlakozása az Európai Unión belüli szabad mozgást lehetővé tevő schengeni övezetbe – erősítette meg a berlini kormány álláspontját Thomas de Maiziere német belügyminiszter tegnap Gödöllőn. A politikus – aki az EU-tagállamok belügyi tárcavezetőinek nem hivatalos tanácskozásán vesz részt a magyar városban – elismerte, mind a bukaresti, mind a szófiai kormány hatalmas erőfeszítéseket tesz a belépéshez szükséges követelmények teljesítésére. Azonban még mindig nagy problémát jelent a korrupció, valamint az igazságügyi rendszer megfelelő működtetése – mutatott rá. Thomas de Maiziere szerint a végleges döntésnél az EU-bizottság monitoring-jelentése lesz a mérvado. A következő ilyen beszámoló idén júniusban esedékes. Franciaország és Németország belügyminisztere, Brice Hortefeux

és Thomas de Maiziere tavaly decemberben közös levelet intézett az Európai Bizottsághoz, közölve, hogy kormányaik túl korainak tartják Románia és Bulgária márciusra tervezett csatlakozását. Néhány napja nyilvánosságra kerültek új uniós jelentések, melyek megállapították: Szófia és Bukarest nem áll még készen arra, hogy csatlakozzon a zóna biztonságos működtetéséhez tartozó információs rendszerhez (SIS), Bulgária esetében pedig még a török határ ellenőrzésével is vannak további tennivalók. Traian-Constantin Igaș román belügyminiszter viszont tegnap Gödöllőn úgy vélte: országja készen állna a márciusi csatlakozásra. Pintér Sándor magyar belügyminiszter szerdán egy budapesti háttértájékoztatót adott, amelyben azt mondta: Románia közelebb áll a csatlakozási feltételek teljesítéséhez, mint Bulgária, de kizárt, hogy a két ország külön csatlakozzon.

Kettős időszámítás

A politikusok és az átlagemberek más és más időszámítás szerint élnek. Közben a romániai lakosság jelentős része azzal a nem titkolt óhajjal forgatja a naplár lapjait, hogy mül-

Székedi Ferenc jön már el a tél, mert akkor kevesebbet kell fizetni a lakások fenntartására, addig vezetőik két féldobban gondolkodnak. Az első, a választások utáni két esztendő már eltelt, és fel lehet készülni immár a másodikra, azaz a következő két évre, hiszen 2012-ben itt vannak a legújabbak. A siker megalapozásában pedig bármilyen eszmei elkötelezettség gyorsan ledobható kolonc: a liberalizmus gazdasági-társadalmi alaptételei minden további nélkül társulhatnak a szociáldemokráciával, a konzervativizmussal és a nemzeti kereszténydemokrácia egy kis globalizmussal vagy regionalizmussal. És mindezen már fölösleges is meglepődni, hiszen két évtized megtanított: a hatalomban való részvételért vagy egy jó kis európai parlamenti képviselőségért bárki társulhat bárkivel, és ha kijön a lépés, akkor a lehető leggyorsabban feledhető a választási kampányok minden jelszava. (Emlékszik még valaki erre a mondatra: azért harcolok majd az Európai Parlamentben, hogy a magyar nyelv hivatalos legyen Romániában?)

De hát jönnek az újabb jelszavak és az újabb kampányok, amelyeknek fedezetét az államelnök szerint ezentúl a központi és helyi költségvetésből kellene fedezni. Szinte bizonyosra vehető: Traian Bănescu fejében nem önmagától pattant ki az isteni szikra, hiszen az elmúlt esztendőben valamennyi nemzetközi korrupcióellenes intézmény ezt zengte: a pártok finanszírozása mindenekelőtt a közép-keleti európai országokban (de nemcsak ott) a korrupció melegágya. És itt nem csupán a kampánypénzek elszámolásáról van szó, amelyeket közmegegyezéssel soha nem lehetett befejezni, hanem mindazokról az egyezségekről, amelyek – függetlenül a parlamenti vagy a helyhatósági választásoktól – a verseny- és a közszféra között nagyjából a következő szavakkal köttetnek meg: én támogatlak téged, de amikor te ott vagy, akkor nekem ezen és ezen a közbeszerzési eljárásról vagy privatizációs tárgyalásról kell nyernem, illetve feleségemnek, férjemnek, gyermekemnek, unokaöcsémnek, vejemnek, sógoromnak, apavagy anyatársamnak (a nem kívánt szó törölhető) a következő állami vagy helyhatósági tisztségekre van szükségem.

Egészen váratlanul így derül majd ki, hogy X cége hordja az aszfaltot az útjavításhoz, Y cége bútorozza be a helyrehozott művelődési házat és a terelőút éppen ott halad el, az ipari park meg ott létesül, ahol Z-nek mindaddig nem sokat ér, de most a közpénzekből felvásárolható földjei vannak. Amíg a közpénzek a biztos forrás és a versenyszféra a bizonytalan, addig Bănescu javaslatai mit sem érnek. Ha fordulna a helyzet, akkor talán lenne remény a korrupció csökkentésére. De vajon mikor?

Román lapszemle

Romániában jelenleg 680 darab, kétszáz ezer euró felüli autót tartanak nyilván – ezek többsége tulajdonosaik garázsában rostokol. A tavalyi év legdrágább, 460 ezer eurós autója egy Rolls Royce Phantom Coupe, melyért Cristea Opria fizetett. (Gándul) ► Legkevesebb ötven és száz lej közötti összegeket fizetnek az átlagemberek a tssplmi keresztelőkért és esküvőkért. Az ár azonban a „kliens” és a „zóna” függvényében változhat: az ortodox egyház a keresztelési szertartás árát 500, az esküvőt pedig ezer lejben maximalizálta. (Románia liberá) ► Romániai premierként az ország harmadik legnagyobb mobilszolgáltatója, a Cosmote drágítani fogja a díjszabásait. A hívások percdíja és a rövid szöveges üzenet egyaránt két-két eurocenttel kerül többre. (Capital)

Tisztújítások, elnökök

Sorrendben tizedik kongresszusára készül a Romániai Magyar Demokrata Szövetség

Tizenhét esztendő után ismét meghatározó jelentőségű kongresszusra készül az RMDSZ. 1993-ban, a brassói III. kongresszus alkalmával az önként visszalépett elnök, Domokos Géza helyett választott új vezetőt a romániai magyarság képviselői szerve, idén februárban pedig az elnöki tisztségéből ugyancsak saját elhatározásából távozó Markó Béla helyét veszi majd át új vezető.

Bogdán Tibor

Húsz év alatt mindössze két elnöke volt az RMDSZ-nek, amely ezzel is bizonyítja, hogy a legstabilabb romániai tömörülés. A megalakulását követően eltelt két évtized során az RMDSZ nem csak eredeti nevét őrizte meg, elvívásával, átlátható, nyílt politikájával, céljaihoz való következetes ragaszkodásával nem csupán a nacionalista acsarkodásra mindig hajlamos román közvélemény és politikai körök elismerését vívta ki, de egyértelmű nemzetközi elismerésre is szert tett.

Domokos–Szócs párvialdal

Az RMDSZ idén X. kongresszusához ért. Jubileumi eseményhez illően a tanácskozást az I. kongresszus színhelyén, Nagyváradon tartják meg február 26–27-én. Markó Béla megüresedő elnöki székéért három jelölt verseng: Kelemen Hunor, Eckstein-Kovács Péter és Olosz Gergely.

1990. április 21–23-án az RMDSZ legfőbb vezető testületének első tanácskozása alkalmával két jelölt indult az elnöki tisztségért: a Magyar Ifjúsági Szervezetek Szövetségének (MISZSZ) radikális fiataljai által támogatott Szócs Géza költő, valamint

az RMDSZ helyi és megyei szervezeteit frissen megalakító kulturális elit derékadára támaszkodó Domokos Géza, aki a bukaresti Kriterion könyvkiadót a Ceausescu-féle diktatúra és cenzúra éveiben is bravúros ügyességgel vezette. Választás helyett azonban kompromisszum született, ennek nyomán az elnök Domokos, a főtítkárr pedig Szócs lett. A kongresszus az RMDSZ-t nem pártként, hanem pluralista szövetségként határozta meg.

Az 1990. májusi parlamenti választásokból az RMDSZ a második legnagyobb erőként került ki, és 41 honatyát küldhetett az új törvényhozásba.

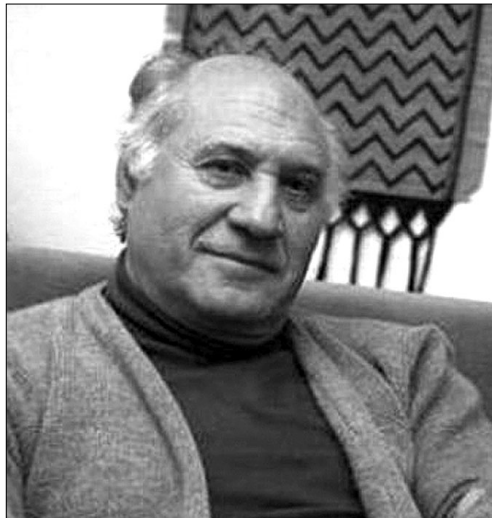
Az 1991. május 24–26-án megtartott marosvásárhelyi II. kongresszuson az egy évvel korábbi kompromisszummal szemben a régi-új két jelölt, Domokos és Szócs között nemcsak éles vitára, de szoros küzdelemre is sor kerül, amelyen végén, két forduló után a tisztségében levő elnök, Domokos Géza nyert meg 129–123 arányban. Szócsot alelnökké választották.

Markó: „papírforma szerinti” győzelmek

Tisztújítás tekintetében az 1993. évi, január 15–17-i brassói, III. kongresszus nem hozott izgalmat: Domokos

Géza nem indult az elnöki székért, Markó Béla pedig elsősorban győzelmet aratott egyetlen ellenjelöltjével, az alig néhány szavazatot összegyűjtő Mina Lászlóval, a Brassó megyei szervezet elnökével szemben. Tőkés László a tiszteletbeli elnöki címmel maradt, miután hosszas rábeszélés és tanakodás után, az utolsó pillanatban visszalépett az elnöki jelöltségtől.

Az újonnan megválasztott elnöknek a május 26–28-án között Kolozsváron megrendezett IV. kongresszuson sem kellett idegeskednie az elnökválasztás alkalmával: bár ezúttal két ellenjelöltje is volt, Borbély Imre, volt elnökségi tag és Kónya-Hamar Sándor, kolozsvári parlamenti képviselő személyében, ismét ma-

Domokos Géza és Markó Béla volt, illetve jelenlegi szövetségi elnökök. 3+18 év az RMDSZ élén

Eddigi RMDSZ-elnöki mandátumok

Név	Megválasztva	Újraválasztva	Mikor	Hol
Domokos Géza	Ideiglenes Intéző	Bizottság alakuló ülése	1989.12.25.	Bukarest
Domokos Géza	–	Országos küldöttgyűlés	1990.02.25.	Sepsiszentgyörgy
Domokos Géza	–	I. kongresszus	'90.04.21–22.	Nagyvárad
Domokos Géza	–	II. kongresszus	'91.05.24–26.	Marosvásárhely
Markó Béla	III. kongresszus	–	'93.01.15–17.	Brassó
Markó Béla	–	IV. kongresszus	1995.05.28.	Kolozsvár
Markó Béla	–	VI. kongresszus	1999.05.16.	Csíksereda
Markó Béla	–	VII. kongresszus	2003.02.02.	Szatmárnémeti
Markó Béla	–	VIII. kongresszus	2007.03.06.	Arad

gabizatosan győzött 226 szavazattal vetélytársai 51 illetve 57 voks ellenében.

1997. október 3–4-én Marosvásárhelyen, az V., rendkívüli kongresszuson nem tartottak tisztújítást. Ez a kongresszus volt egyébként az első az RMDSZ 1996. évi kormányra lépése után. Az éles vita azonban nem hiányzott, a nézetkülönbségek elsősorban Markó Béla szövetségi és Tőkés László tiszteletbeli elnök között voltak szembetűnőek.

Markó Béla kétharmados többséggel győzött az 1999. május 15–16-i csíkseredai, VI. kongresszuson is. Az RMDSZ belső ellenzéke által

indított Kincses Elődnek esélye sem volt vele szemben.

Kongresszusok államfői, miniszter-elnöki részvétellel

Négy esztendővel később, a 2003. január 31–február 2. közötti, szatmárnémeti VII. kongresszus, ezúttal egyetlen jelöltként, újraválasztotta Markó Bélát az elnöki székbe. Az eseményen jelen volt Adrian Năstase román és Medgyessy Péter magyar miniszterelnök, mindketten beszédben köszöntötték a tanácskozás résztvevőit. A tisztújítás szempontjából említésre méltó még az, hogy a kong-

resszusi küldöttek törölték az alapszabályzatból a tiszteletbeli elnöki tisztségéről rendelkező fejezetet. A tiszteletbeli elnöki tisztségétől megfosztott Tőkés László által vezetett Királyhágómelléki Református Egyházkerület amolyan ellenrendezvényként, a RMDSZ-kongresszussal megegyező időpontban egyházkerületi közgyűlést szervezett ugyancsak Szatmárnémetiben, a Láncoz templomban.

Az RMDSZ VIII. Kongresszusának Arad adott otthont. Markó Béla ismét egyedüli jelöltként indult az elnöki tisztségért. Ugyanakkor Takács Csaba lemondott ügyvezető elnöki funkciójáról. A tisztújításhoz kapcsolódik az a kongresszusi döntés, miszerint a szövetség csúcsterve a jövőben ismét kétévenként ül össze, de a szövetségi elnököt továbbra is négyéves mandátummal választják meg.

A legutóbbi RMDSZ-kongresszust Kolozsváron tartották meg, 2009. április 25-én. Az eseményen jelen volt és üdvözlő beszédet mondott Traian Băsescu államfő és Emil Boc miniszterelnök. Az előző kongresszusi határozat értelmében tisztújításra Kolozsváron nem került sor. ◀

Autonómia: Madrid beadja a derekát?

Spanyolország nem lelkesedik túlságosan a koszovói függetlenség gondolatáért, nem kívánja elismerni a fiatal államalakulatot. Koszovó példáján felbuzdulva ugyanis az ibériai ország három autonóm területe is megpróbálkozhat a függetlenedéssel.

Gy. Z.

Az 1978-ban meghozott spanyol alkotmány második cikkelye önkormányzatot biztosít ugyan „a nemzetiségek és régiók számára”, ám Spanyolország területi egységét is kimondja. Két autonómia – Baszkföld és Katalónia – pedig már eddig is igyekezett tágitani a kereteken.

A határ túloldalán

A három tartományt magába foglaló baszk autonóm közösség csak a történel-

mi Baszkföld kisebbik részét fedi le: három baszk tartomány – Alava, Vizcaya és Guipuzcoa – együttesen kapott autonóm státust (miközben Navarra tartományt azonban, amelyet a baszkok ugyancsak hazájuk részének tekintenek, nem csatolták az autonóm területhez). Ráadásul további három tartomány – Labourd, Basse-Navarre és Soule a határ túloldalán Franciaországhoz tartozik, márpedig a baszkok önállósodási törekvései erre a területre is kiterjednek.

Az illegálisban, illetve emigrációban működő

Baszk Nemzeti Párt (PNV) lagymatag politikájával elégedetlen hazafiak 1959-ben megalakították a Baszkföld és Szabadság (Euskadi Ta Askatasuna) nevű szervezetet; így született meg az ETA. A baszk separatisták terroristái a teljes Baszkföld szabadságáért harcolnak. A kormányzó nacionalisták 2003-ban elfogadták az Ibarretxe tervet, amely gyakorlatilag teljes függetlenséget nyújtott volna a baszkoknak, Spanyolországgal „szabadon társulva”. Bár a tervet, Baszkföld új autonómia-rendeletét a helyi parlament támogatta, Madrid nagy többséggel elutasította.

Folytatódó hajtóvadászat

Az ETA tíz nappal ezelőtt tartós és nemzetközileg ellenőrizhető tűzszünetet hirdetett, ami a baszk szakadár szervezet szerint újabb lépés

a több évtizedes függetlenségért harcnak a befejezése felé. Közleményében a szervezet leszögezte: nem adja fel erőfeszítéseit, hogy fegyverek helyett demokratikus eszközökkel folytassa küzdelmét Baszkföld valós demokráciájának eléréseért. A spanyol kormány mindenestre elutasította a bejelentést. José Luis Rodríguez Zapatero miniszterelnök pedig közölte, hogy a rendőrség folytatni fogja a hajtóvadászatot az ETA tagjai után. Az ETA által az elmúlt több mint negyven évben végrehajtott terrorcselekményekben ugyanis – annak ellenére, hogy a legtöbb robbantásukat valamilyen formában általában előre bejelentik – 829 ember vesztette életét.

Néhány nappal az ETA bejelentése után a szakadár szervezet támogató hálózatának legalább tíz tagját fogták el a hatóságok egy nagyszabású művelet során

Navarra tartományban. Azalatt gyanúsítják őket, hogy az Euskadi fegyveres szárnyának tekintett EKIN csoporthoz tartoznak. Madridban mindazonáltal azt is számításba veszik, hogy José Luis Rodríguez Zapatero csak a jövőre esedékes választásokig maradhat a kormányfői székben, ha elveszíti a kulcsfontosságú kisebbségi pártok – köztük a Baszk Nemzeti Párt – támogatását.

Erdélyi párhuzam

A baszkok fegyverrel is, a katalánok csupán politikai eszközökkel harcolnak függetlenségükért. Ennek az képezheti az alapját, hogy Barcelona 2006-ban módosította autonómia-rendeletét, ami- ben az alkotmányos nemzeti- ség meghatározás helyett katalán nemzetéről beszélnek, és ez jogilag magasabbrendű kategória. Katalónia és

Baszkföld elvesztése súlyosan érintené Spanyolországot, hiszen ezek a legiparosodottabb területei. Még egy autonóm terület, Galícia esetén merülhet fel a függetlenség gondolata, hiszen a tartomány lakói, a galegók a második Spanyol Köztársaságban (1931–1939) a baszkokéhoz és a katalánokéhoz hasonló autonómiát élveztek, nacionalista mozgalmukat azonban az amúgy galíciai Franco tábornok ugyanúgy elnyomta.

„Ha a madridi kormány folytatja elnyomó politikáját a baszk tartománnyal, Katalóniával és Galíciával szemben, elkerülhetetlen lesz e népek önrendelkezési jogának elismerése. És ennek fényében nem értjük, hogy Erdély miért is ne választhatná a visszacsatlakozást Magyarországhoz” – jelentette ki Koszovó függetlenedése után Francesco Cossiga volt olasz köztársasági elnök. ◀

Röviden

Bajor Andorra emlékszik az Erdély TV

A húsz esztendeje eltávozott Bajor Andorra emlékezik – a kortársak megszólaltatásával – az *Erdélyi Magyar Televízió*. Január 24-én 20 órától *Negyvenöt perces megálló-Emlékezés Bajor Andorra* címmel sugároznak műsort. A műsorban az 1991. január 24-én elhunyt Bajor Andor esendő, kismimizett kismemberként, az álmaiban csalódott gyerekként, a nagyra törő és szárnyaszegett alkotóként, a szemlélődő, kutató emberként szerepel. „Olyan emberre emlékezünk, aki felismerte a mások hibáit, vétkeit, és azon nyomban meg is bocsátotta, mivel magában is felfedezte mindezeket” – áll a műsorismertetőben.

Bánki Ákos festőművész kapta a Barcsay-díjat

Barcsay Jenő festőművész születésnapján adták át tegnap a szentendrei Barcsay Múzeumban a pályakezdő képzőművészeknek járó díjat. Az elismerést Bánki Ákos festőművész vehette át; a fiatal művész kiállításán is bemutatkozik. Mint Herpai András, a kiállítás kurátora elmondta, „a díj odaítélésekor a legfontosabb szempont minden esetben a minőség, stílustól és szemlélmódtól függetlenül”.

Kultúra-nap, Erdély-szerte

ÚMSZ

Erdély-szerte megünneplik a hétvégén a Magyar Kultúra Napját, január 22-ét. Mint ismeretes, Kölcsey Ferenc 1823-ban ezen a napon fejezte be Szatmárcsékén a Himnusz megírását. Az ünnepi rendezvénysorozatokat egyébként sok helyen már elkezdődtek.

Madárdal Székelyudvarhelyen

Székelyudvarhelyen – ahol már hétfőn megkezdődött a kultúra-napi rendezvénysorozat – szombat este színházi előadással és az Udvarhelyszék Kultúrájáért-díjak átadásával egybekötött gálaműsort tartanak. Szatmárnémetiben szombat este a budapesti Madárdal együttes *Ah, hol vagy, magyarok tündökölő csillaga?* című előadásával veszi kezdetét az egyhetes ünnepség. Sepsiszentgyörgyön holnap 19.30 órakor a Rétyi Fúvószenekar Hangversenyére kerül sor, egy óra múlva pedig a színház kamaratermében a Próba Után Lacikánál Borozunk nevű zenekar mutatja be lírai koncertjét, amelyet Kovács András Ferenc megzenésített verzeiből állítottak össze.

Kelemen Hunor Nagyváradon ünnepli

Nagyváradon szombaton 19 órától A Magyar Kultúra díjait adják át, az est díszvendége lesz Kelemen Hunor kulturális és örökségvédelmi miniszter. A díjátadást követően Szigligeti Ede *Két pisztoly* című színművét adják elő Erkel Ferenc zenéjével, amely a budapesti Fészek Művészközpont, a nagyváradi Szigligeti Társulat és a Kolozsvári Magyar Opera közös produkciója.

Csokoládé Csikban

A Csíki Székely Múzeum a Magyar Kultúra Napja alkalmából kötetlen beszélgetésre hívta meg a *Székelyföld* kulturális folyóirat szerkesztőit, Fekete Vincét, György Attilát, Lövétei László Lászlót és Molnár Vilmost. Szombaton 19 órakor, a Múzeumi Kávéházban zajló rendezvényen zenével közreműködnek a Nagy István Művészeti Líceum tanárai és diákjai. Ezen a napon emellett ingyen látogatható a múzeum három állandó és két időszakos kiállítása. Folytatódik a *Fekete leves – a kávéfőzés története* című kiállításához kapcsolódó hétvégi programsorozat is. Ma 19 órától a

Csokoládé (Lasse Hallström, 2000, 121') című filmet tekinthetik meg az érdeklődők. Vasárnap 17 és 18 óra között pedig tárlatvezető kíséri végig a látogatókat a kávé történeti kiállításon.

Több rendezvénnyel ünnepli a Magyar Kultúra Napját a Hargita Megyei Kulturális Központ is Csíkszeredében. Ma 18 órakor a HMKK-csíkmadarasi fotótáborának anyagából szervezett fotókiállítást tekinthetik meg az érdeklődők a Kriterion Galériában (Petőfi u. 4.). A kiállítást munkatársunk, Cseke Gábor publicista nyitja meg, a díszvendégek a csíkmadarasiak. Szombaton 18 órakor koncertet szerveznek Rurallia hungarica címmel a Nagy István Művészeti Líceum aulájában, ahol előadják Carl Maria von Weber: *Andante rondo unghereze*, Johannes Brahms: *Magyar táncok 1, 2, 5, 6, 7*, Bartók Béla: *Brácsaverseny*, Dohnányi Ernő: *Rurallia hungarica*, Hubay Jenő: *Csárdajelenet*, Vittorio Monti: *Csárdás*, Joseph Haydn: *Rondo all Ongarese* című darabjait.

„A válogatás célja megmutatni, milyen hatást gyakorolt egész Európára – különösen a német, osztrák, francia, spanyol és olasz klasszicista, illetve romantikus zeneszer-

zőkre – a magyar zene” – jegyzik meg a szervezők.

Markó Kolozsváron lesz

Ökumenikus istentisztelettel és zenés műsorral ünnepli a Magyar Kultúra Napját Kolozsváron holnap 17 órától a lutheránus templomban a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház, a Kolozsvári Magyar Opera és a Járosi Andor Keresztyén Kulturális Műhely. Az istentiszteleten a történelmi egyházak vezetői szolgálnak, majd beszédet mond Markó Béla miniszterelnök-helyettes, Dr. Lukács Tamás magyar országgyűlési képviselő Sipos Gábor, az Erdélyi Múzeum Egyesület elnöke, Szilágyi Máttyás, a Magyar Köztársaság kolozsvári főkonzulja és Gergely Balázs, az EMNT Közép-Erdély régiójának elnöke. Közreműködnek Molnár Mária, Vigh Ibolya, Fülöp Márton, Pataki Adorján, Sándor Árpád szólisták, Hatházi András színművész és Erich Türk orgonaművész, valamint a Kolozsvári Magyar Opera zenekara.

Vásárhely hangemlékei

Marosvásárhelyen magyar szerzők darabjainak műsor-

ra tűzésével és idézésével tiszteleg a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulata a kultúra napja alkalmából. A délelőtti 11 órakor kezdődő műsorban szerepel a *Hangemlékek-Képkulisszák* sorozat keretében a Marosvásárhelyi Rádió Aranyszalagtarából származó hangfelvételek lejátszása és a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház archívumából származó képanyag vetítése. A Székely Színház két jeles előadását Móricz Zsigmond: *Úri muri*, valamint Bródy Sándor *A tanító* című színművét vetítik legendás színészek előadásában.

A program második részében a Román Televízió Magyar Nyelvű Adásának archív felvételeiből tekinthető meg válogatás. Sütő András *Vidám sivatag egy bolyongó porsemért* és Móricz Zsigmond: *Légy jó mindhalálig* című darabját láthatják az érdeklődők. Este fél 8-tól a Kisteremben kortárs magyar, ráadásul marosvásárhelyi születésű, szerző darabja szerepel a műsorban: Kiss Csaba *A Dög* című színműve a társulat sikeres produkciója, amely 2010-ben kiérdemelte a Magyar Színházak Kisvárdai Fesztiváljának egyik fődíját is. ◀

HIRDETÉS

A fekete leves a kávéfőzés története

CSÍKI SZÉKELY MÚZEUM | 2010. december 10. – 2011. február 25.

Főtámogató: Julius Meinl

Médiapartner:

ÚJ MAGYAR SZÓ
www.maszol.ro

„Máttyás rulez” Kolozsváron

A flashmob résztvevői fehér vászonnal, papírral takarták el a Máttyás-szobrot, hogy aztán leleplezhessék

Sipos M. Zoltán

Miután a politikusok egyezkedéseit követően még mindig nincs hivatalos átadási időpont, tegnap délután több kolozsvári civil szervezet kezdeményezésére kisebb tömeg gyűlt össze a kolozsvári Máttyás-szobor előtt, amelyet szimbolikusan lelepleztek. A megmozdulást a szervezők a világhálón, flashmobként (villámcsődületként) hirdették meg. A felhívásban a kezdeményezők arra kérték a résztvevőket: mindenki vigyen magával egy fehér vászondarabot vagy egy fehér papírdarabot, és ezt délután

öt óra előtt két perccel emelje szemei elé úgy, hogy az eltakarja a szobrot.

A szobor szimbolikus leleplezésére pontban délután öt órakor kerítették sort, amikor mindenki leengedte arca elől a vászondarabot, megtapsolta a szobrot, főtök készítette róla. A villámcsődület követően pedig a tömeg azonnal szétszéledt.

„A megmozdulás a kolozsvári civil lakosság elégedettségének adott hangot, mivel úgy érezzük, méltatlanul sok a huzavona a hivatalos átadás körül. A január 22-i dátum nem jó a magyar kormányhoz, a február 23-i dátum nem jó az önkor-

mánynak, mert akkor vannak a Bálint-napi rendezvények” – mondta el a sajtónak Szakáts István, a villámcsődület szervezője. A szervezők arra kérik a résztvevőket, hogy az „átadáson” készítsenek fényképeket töltsék fel a Facebook közösségi portálra.

„Szimpatikus volt a villámcsődület ötlete, úgy gondolom, teljesen rendjén van a kolozsváriak elégedettségének amiatt, hogy még nincs végleges átadási határidő. Ezzel a flashmobbal példát mutattunk a városatyáknak és a politikusoknak” – fogalmazott lapunknak a helyszínen egy résztvevő. ◀

„Hunor úrban” bíznak

Cs. P. T.

► „Hunor úr, a román nép UNESCO-t akar!” – hirdette tegnap két órán keresztül egy óriásbanner Kelemen Hunor bukaresti irodájának ablaka alatt. A művelődési tárcavezetőt keresztnevének megszólító román és magyar nyelvű feliratot civil szervezetek helyezték el a minisztérium épülete elé meghirdetett tiltakozó akción. A mintegy száz tüntető azt kérte az RMDSZ-es politikustól, segítsen abban, hogy Verespatak kerüljön fel az UNESCO világörökség-listájára, így ugyanis a Rosia Montana Gold Corporation (RMGC) vállalat nem kezdheti el a településre tervezett cianos technológiájú aranykitermelést. A kérés időzítése nem véletlen: a művelődési tárca január végén továbbítja a nemzetközi szervezethez azoknak településeknek és műemlékegységeknek a listáját, amelyeknek a hazai szakemberek szerint védelemre van szükségük.

Nem ironia, szolidaritás

„Jaj, dehogyis akartuk a minisztert sértegetni vagy ironizálni. Csak nehezen szokjuk meg, hogy a magyar nyelvben a családnév a keresztnév előtt áll” – mentegőzött pironkodva lapunknak Raluca Dan, az akció szervezője, amikor a bakira figyelmeztettük. A ReGeneration nevű zöld szervezet kampánykoordinátora szerint szolidaritásukról kívánják biztosítani a minisztert, mert tudják, hogy „mekkora nyomás nehezedik rá a kulisszák mögött” Verespatak kérdésében. Raluca Dan arra utalt: az RMGC bányatervének engedélyeztetési folyamata előrehaladott állapotban van, és egyes véleke-

dések szerint a beruházást már csak a kulturális tárca tudja megakadályozni.

A mindvégig csendes tüntetésen nem történtek incidensek. A nagy számban kirendelt csendőrök barátságosan terelgették kordon mögé a zömmel fiatal résztvevőket, egyikük még segítette is a bannerek kifeszítésében. Az akció egyetlen felshóalója, a Mentsétek meg Bukarestet nevű szervezet képviselője hangsúlyozta: kérésüket a Román Akadémia, a hazai építészeti szakmai szervezetei és az orto-

tegnap nem tartózkodott Bukarestben, így a civil szervezetek ajándékát Vasile Timiş kulturális örökségért felelős államtitkár vette át.

Vasile Timiş arról biztosította a tüntetők küldöttségét: továbbítja kérésüket Kelemen Hunornak. Tájékoztatása szerint a világörökség-listával kapcsolatos román javaslatok kérdésében konzultálnak még január végéig a hazai szakemberekkel, civil szervezetekkel. „Nem szabad azonban megfeledeknünk az érintett közösségről sem. A helyi önkor-

Alburnus Maior szervezet képviselője is. Călin Caproş azonban maga is elismerte: a helyi közösséget megosztja a tervezett aranykitermelés. „A verespatakiakat elkábították az RMGC ígéretei” – mondta lapunknak.

A község önkormányzata és több Fehér megyei település helyhatóságai azonban határozottan ellenzik azt, hogy Verespatakot a világörökség részévé nyilvánítsák. Ezt legutóbb kedden nyílt levélben írták meg Kelemen

véleményét nem kérték ki ebben a kérdésben. Arra hivatkoznak: a vidéken nagy a munkanélküliség, ezért az önkormányzatok az aranykitermelés megkezdésében látják a fellendülés egyetlen lehetőségét. „Mi is meg szeretnénk őrizni Verespatak kulturális örökségét, de nem szabad megfosztani a helyi közösséget a munkahelyek és a fejlődés lehetőségétől” – áll a levélben, melyet többek között Eugen Furdui, Verespatak polgármester, illetve Tiberiu Raţiu, Abrudbánya előjárója írt alá.

Szakembert „béreltek”

Az RMGC tudatában lehet annak, hogy az UNESCO keresztülhúzhatja számításait. Ezért már korábban felkérték a világ-szervezet egyik építész szakértőjét, Dennis G. Rodwellt, készítsen „független jelentést” Verespatak urbanisztikai helyzetéről. A brit szakember nemrégiben hozta nyilvánosságra következtetéseit, amelyek szerint „megalapozatlan” lenne a település világörökségé nyilvánítása. Dennis G. Rodwell érvei között szerepel, hogy egyetlen helységet sem lehet műemlékké nyilvánítani a helyi közösség támogatása nélkül.

„Az egyik legfontosabb UNESCO-kritérium, hogy a helyi közösség is támogassa települése felvételét a világörökségi listára. Feke-te-fehéren írja a szabályzat” – bizonygatta tegnap lapunknak Anamaria Tuncu. Az RMGC sajtóosztályának munkatársa ugyanakkor elhárította azt a – tegnapi tüntetésen is elhangzó – vádat, hogy a brit szakembert lefizette a kanadai-román vállalat. ◀

Vasile Timiş kulturális örökségért felelős államtitkár vette át a Verespatakért tüntetők „ajándékát”

dox egyház is támogatja. A tüntetők akciójuk végén plakátot szerettek volna átadni Kelemen Hunornak „a világ minden sarkában élő” románok arcképeivel, akik szintén támogatják Verespatak nemzetközi kulturális örökséggé nyilvánítását. Bánatukra azonban a miniszter

minisztériumnak szavuk lesz ebben az ügyben” – mondta az államtitkár.

A helyi közösség szava

A tegnapi tüntetésen részt vett az RMGC beruházását ellenző verespataki

Hunornak, Ioan Ariton gazdasági miniszternek, Nicolae Manolescu UNESCO-nagykövetnek és a világszervezet vezetőinek. Az aláírók szerint Verespatak felkerülése a világörökség-listára sérti a helyi autonómia elvét, mert a közösség tagjainak

Röviden

Szűrik az autizmust

Segítségnyújt az Egészségügyi Minisztérium az autizmus különböző válfajaival, az úgynevezett spektrumzavaros tünetegyüttesekkel élők számára. A szakárca honlapján olvasható az a közvélemény-kutatás, amely szabályozza a gyógyszeres kezelések, diagnosztikai terápiai költségek egészségpénztári támogatását. A törvény alkalmazásához szükség van az integrált egészségügyi szolgáltatások szakterminológiájának meghatározására, a multidiszciplináris ellátást biztosító szakértői csapat leírására.

Húsz év a gyilkosoknak

Tizenhat évről húsz évre szigorította a bíróság másodfokon azoknak a temesvári egyetemistáknak a büntetését, akik 2009-ben brutális kegyetlenséggel megölték és feldaraboltak egy középkorú férfit. Az orvostan hallgató lány eleinte tagadta a vádat, őt a bíróság csak bűnösödés vádjával vádolta, ám a tárgyalások folyamán bebizonyosodott: részt vett az emberölésben. A 20 éves Carmen Bejant és barátját, Sergiu Floreat elmeorvosi szakértő vizsgálta, a szakértői vélemény szerint az elkövetők beszámíthatóak voltak a büntetett elkövetésekor. Az ítélet jogerős.

Tizenöt év a fegyvertolvajoknak

Döntés született a ciorogári fegyverlopási ügyben: a katonai bíróság 15, 14, illetve 13 év börtönbüntetésre ítélte az elkövetőket. 2009 márciusában összesen 11, a katonaság kötelékébe tartozó vádlottat állítottak bíróság elé lopás, illetve a hadieszközök tárolására és őrzésére vonatkozó szabályok megszegése miatt.

Borbély szívügye a bicikliút

Hirösszefoglaló

► Módosítás nélkül indul újra idén a roncsautó-program – jelentette be tegnap marosvásárhelyi sajtótájékoztatóján Borbély László. A környezetvédelmi miniszter megvonta a tavalyi év mérlegét és ismertette idej legfontosabb céljait.

Nincs válság a környezetvédelemben

Borbély elmondta, annak ellenére, hogy 2010 a gazdasági megszorítások éve volt, a Környezetvédelmi és Erdészeti Minisztérium tavaly 1,2 milliárd lejt fordított környezetvédelmi beruházásokra. Míg 2009-ben a Környezetvédelmi Alap 400 millió lejt támogatott a környezetvédelmi befektetéseket, addig tavaly összesen 4 milliárd lejt volt felhasználható. „Idén is folytatjuk a minisztérium két

legsikeresebb programját: a roncsautó- és a zöld ház programot” – mondta a környezetvédelmi miniszter, aki emlékeztetett: az önkormányzatoknak és egyházaknak szóló zöld ház program esetében meghosszabbították a pályázatok leadási határidejét. Ezekre január 31-ig várják a folyamodványokat. A roncsautó programmal kapcsolatban a tárcavezető elmondta: a tavaly kibocsátott értékjegyek január 31-ig érvényesek. A minisztérium nyilvántartása szerint a voucherek felhasználtsága 99 százalékos. A sikerre való tekintettel módosítás nélkül indítják újra a programot – ismertette a terveket a miniszter.

Országos program

Az új programok közül a miniszter kiemelten fontosnak ítélte a kormány által tavaly elindított Országos

Infrastruktúra-fejlesztési Programot. A 2011–2015-ös időszakra vonatkozó program keretében új, valamint már elkezdett infrastruktúra-fejlesztő munkálatok finanszírozhatók – mondta a tárcavezető, aki kiemelte: környezetvédelmi befektetésekre 900 millió euró lehívható. Borbély hangsúlyozta, hogy a márciusban induló bicikliút-építési programot, amelyet a Környezetvédelmi Alap finanszíroz, különösen fontosnak tartja. A marosvásárhelyi Azomureş kombináttal kapcsolatosan – amely a környezetvédő szervezetek szerint többször megsértette a környezetvédelmi normákat – Borbély László elmondta: 2015-ig vállalták, hogy egy 136 millió dolláros beruházást eszközölnek, ebből az összegből 2011 végéig 22 millió dollárt kellene befektetniük. ◀

Új tankönyvek, már ősztől?

ÚMSZ

► „Az új oktatási törvény, az 1999-es jogszabályhoz hasonlóan, mérföldkő az anyanyelvű oktatásban, hiszen megteremtí a teljes körű magyar oktatást, és legalább tíz évre biztosítja a minőségi oktatás feltételeit” – jelentette ki Markó Béla miniszterelnök-helyettes tegnap Brassóban, a magyar oktatásért felelős tanfelügyelők, valamint az RMDSZ szakpolitikuskainak tanácskozásán.

A szövetségi elnök közölte: az RMDSZ a napokban széleskörű szakmai konzultációt indított az oktatási törvény alkalmazásának kérdéseiről, ennek keretében a tanfelügyelők mellett magyar oktatók, tanintézmény-vezetőkkel és önkormányzati vezetőkkel kívánják áttekinteni a jogszabály alkalmazását előkészítő teendőket. Bejelentette: alapvető cél, hogy szeptember-

ben, az új tanév kezdetén már magyar nyelvű történelem- és földrajz-könyv legyen a magyar diákok kezében.

Az RMDSZ elnöke szerint a magyar tanfelügyelőknek, az oktatási szakembereknek és testületeknek kiemelt szerepük lesz a jogszabály alkalmazását célzó szakmai munka elvégzésében, a különböző tantervek és tankönyvek mihamarabbi kidolgozásában, és alapvetően fontos, hogy ahol erre mód van, már menet közben érvényesítsék az új törvény biztosította kisebbségi rendelkezéseket. Az eddigi konklúziók szerint e tekintetben a történelem és földrajz magyar nyelvű oktatása bizonyulhat a legkönyvebb feladatnak, hiszen ebben az esetben a jelenlegi tankönyvek lefordításával viszonylag rövid idő alatt lehet biztosítani a magyar tankönyveket, a román nyelv oktatása azonban ennél nehe-

zebb kérdés, hiszen itt sajátos tankönyveket és tanterveket kell kidolgozni. Markó hangsúlyozta, a törvénybe sikerült bevinni azokat a rendelkezéseket, amelyek biztosítják, hogy az alacsony gyereklétszámú iskolák is megőrizhessék jogi személyiségüket. A magyar szörványiskolák szempontjából ez fontos kérdés, mint ahogyan az a rendelkezés is, melynek értelmében a kisebbségi tannyelvű tagozatok képviselői a diáklétszám arányában jelen lehetnek az iskolaszékeken.

Király András oktatási államtitkár szerint az iskola szolgáltató kell, hogy legyen, de nemcsak a diákok, hanem az egész közösség számára. Király arra kérte a tanfelügyelőket, hogy a törvény alkalmazása során tegyenek meg mindent a kisebbségi oktatásra vonatkozó rendelkezések maradéktalan gyakorlatba ültetéséért. ◀

SZOMBAT

2011. január 22.

A nap filmjei

PRO TV, 20.30

A specialista

Bosszúvágytól hajtott, titokzatos és rendkívül vonzó nő keresi meg a visszavonult bombagyárost, Ray Quick-et. A férfi nem tud ellenállni a vonzerőnek és fogadalmá ellenére segít a nő szüleit egykor meggyilkoló bűnösökkel való leszámolásában. A kétszemélyes ítéletvégrehajtó brigád módszeresen robbantja fel egymás után a felelősöket. A kiszemelt áldozatok azonban nem nézik tétlenül az eseményeket.

TV2, 20.35

Attila, Isten ostroma

Időszámításunk szerint a IV. században egy harcos nomád nép jelent meg a Római Birodalom határán, ők voltak a hunok. Élükön pedig a kiemelkedő hadvezér, Attila állt. A korán árváságra jutott Attilát egész életében egyetlen egy cél vezérelte: irányítani akarta az egész világot. Azon kevés legendás vezérek egyike volt, aki megszállottságával saját képére formálta a történelmet.

RTL Klub, 22.05

Hollywoodi őrzár

Joe Gavilan és K.C. Calden a világ egyik legmenőbb helyén, Hollywoodban dolgoznak nyomozóként. Őket ez a tény azonban nem nagyon motiválja. Igazándíoból mindketten valami másban utaznak, a rendőrségi meló pedig amolyan kényszermegoldásnak tűnik számukra. Joe ingatlanokkal bizniszel és ebből próbál meg egy rendőrhöz képest meglehetősen nagy lábon élni.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

15.00 Híradó

15.10 Hétfégi magazin Marosvásárhelyi rádió

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

8.00 Jó reggelt, Erdély! Híradás, Telefonsajáték, Nyelvőr, Világjárók

10.05 Térerő

14.00 Híradás, Aranyzalagvár, Alternatívzene

16.00 Híradó Aranyemberek, Versműsor, Komolyzene, Gramofon

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás

8.00 Hírek, műsorism., sport

8.15 Havi Agytakarítás, Zenenegyed

9.15 Cifra palota

9.55 Hírek, műsorism.

15.00 Slágerlista

16.00 Hírek, műsorism.

16.10 Érintő

17.00 Láthatár

17.30 Sorsok az operaszínpadon

17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

7.50 Élő egyház (ism.)

8.20 Arcélek

8.35 Három szabólegény (mesejáték)

10.00 Cimbora

10.30 Hol volt, hol nem volt...

10.45 A világ

legrosszabb gyereke

(magyar ifjúsági f., 1987)

11.45 Majális után...

(ismerett. f.)

12.45 Híradó

13.05 Isten kezében

13.35 EtnoKlub

14.50 Vértelen vadászat (dokumentumf.)

15.40 Páva variációk

16.10 Kézjegy

16.55 Balatoni utazás

17.30 Talpalatnyi zöld

17.55 Pannonia 3 keréken

18.30 Kirakat

19.00 Híradó

19.35 Mese

19.40 "A Fesztiválzenekar a gyerekekért"

20.00 Állomás (magyar sor.)

20.25 Csalódások (magyar f., 1995)

22.50 Dunasport

22.10 Lélek Boulevard

22.40 Születésnap

Cseh Tamás emlékest

0.30 Híradó (ism.)

0.55 Kirakat (ism.)

1.25 Megmaradni (dokumentumf.)

TVR 1

7.00 Földünk jövője: Utazás a világ végére (dok. f.)

8.00 Jelek

8.30 Noé bárkája

9.00 Babamágia

9.30 Hannah Montana (am. sor.)

10.00 Disney klub

10.55 Bukovinai festett tplomok

11.35 Szerelm a kéernyón túl

12.00 Vizor monden (ism.)

12.30 Pro Patria

13.00 Az ég lovagjai (ism.)

14.00 Hírek

14.20 Bartóság a háború idején (ism.)

14.40 Életre szóló utazó

15.15 Találkozunk a TVR-ben

16.40 Egyszer az életben (ism.)

18.40 TeleEnciclopedia

19.40 Eurovision 2011

19.45 Sport

20.00 Hírek, időjárásjelentés

20.40 A nap témája

21.10 Nostalgikus évek - Mircea Radu műsora

23.20 Ovidiu Rom kampány

23.30 Profzionisták

0.30 Takard el, a szemem (angol filmdráma, 1991)

2.20 Az ég lovagjai (ism.)

VIASAT 3

10.00 Flipper... 10.55 X-Men Animated (sorozat)

11.40 Elvált Gary (sorozat)

12.35 Divatdiktatórok modelljei

13.05 Vészhelyzet (sorozat)

14.00 Columbo: legveszélyesebb éjszakája (am. krimi)

15.50 Szezon (magyar vígjáték)

17.45 Zsirégetők

18.45 Smallville (am. sor.)

29.40 Kutyahideg (am. kalandf., 2006)

22.00 Esküdt ellenségek (sorozat)

23.00 Las Vegas (sorozat)

m1

6.50 Ma Reggel

10.00 Delta

10.30 A kis királylány (rajzf. sor.)

10.50 A bűvös körhinta (rajzf. sor.)

11.10 Marci (rajzf. sor.)

11.35 Amika (belga sor.)

12.00 Sarah Jane kalandjai (angol sci-fi sor.)

12.30 Most a Buday!

13.01 Hírek

13.05 Sztársáv

14.00 Motorvizió

14.30 Egészség ABC

15.00 A Himalája ösvényei

16.00 Kincskereső

16.30 Magyar Kultúra Napja

17.00 Zegzugos történetek

17.30 Aranymetszés

18.25 Hogy volt!?

19.30 A csábító nyomozó (francia vígj. sor.)

20.30 Híradó

20.55 Sport hírek

21.05 SzerencseSzombat Luxor, Ötöslottó és Joker sorsolása

22.00 Liszt! Minden tekintetben

0.05 Hírek

0.10 Sport hírek

0.20 Gárdonyi Géza: A lámpás (magyar tévéf., 1972)

2.00 Koncertek az A38 hajón

TVR 2

6.15 Teleshopping

7.00 Balkáni szokások (ism.)

8.00 Miért ABC

9.00 Figyelem gyerekek!

9.35 Szabad a szembejövő sáv

10.30 Bazár

11.00 Közérlő a világ

11.20 Ég és föld között

12.00 A románok kincsei

12.25 Alpezi sí világkupa

13.35 Figyelem, énekelünk!

15.10 Büszkeség (német-am. krimi, 2007)

17.00 Hírek, időjárásjelentés

17.30 A világ városai, Zanzibár

18.00 Kaland és természet

18.30 A térképen túl

19.00 Cirque du Soleil: Alégria

19.50 Győztesek

20.10 Enigma (angol-francia filmdráma, 1983)

22.00 Hírek, időjárásjelentés

23.00 Gitárok ideje

0.00 Mile High (angol sorozat)

0.55 A világ városai (ism.)

1.30 Büszkeség (német-amerikai krimi, 2007) (ism.)

3.15 Cirque du Soleil: Alégria (ism.)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek

11.00 Külön kiadás

12.00 Örüljünk a focinak!

13.00 Sport.ro Hírek

14.00 Yachting világajnokság

15.00 Komolyan

16.00 A fény harcosai

17.00 Külön kiadás

18.00 Sport.ro Hírek (live)

19.00 Fogadás a félelemmel

20.00 Gigászok harca (live)

Sport.ro Hírek (21.00)

22.00 Wrestling SMACK

23.00 BoxBuster: Sebastian Sylvester - Mehdi Bouadla

m2

6.50 Ma Reggel

10.00 Hogy volt!?

11.05 Körzeti magazin

11.55 M É R T ?

12.45 Magyar elsők száz évvel

13.01 "Kodály után, száz évvel"

13.25 Kézfogás

13.50 Orbán Balázs nyomában

14.40 Zene az életem

15.30 Nagy mesterek

15.20 Caterina és a lányok (olasz sor.)

16.55 Parasztok (lengyel sor.)

18.50 Nem csak a 20 éveseké a világ

19.40 Palócföld a Szentendrei Skanzenban

20.00 Esti mese

20.20 Vers mindenkinek

20.30 Liszt Ferenc (magyar-német-olasz sor.)

21.00 Híradó este

21.25 Sport hírek

21.30 Gastroblues 2009

21.55 Keresztelő (magyar f., 1967)

23.20 Beugró

0.10 Főfőnök (dán-svéd-izl. vígj., 2006)

1.50 A bábu (lengyel sor.)

2.45 Caterina és a lányok (olasz sor.)

4.15 Parasztok (lengyel sor.)

PRO TV

6.30 Star Wars: A klónok háborúja (am. anim. sor.)

7.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés

10.00 Arabiai Lawrence (angol kalandfilm, 1962) (ism.)

12.00 Pro Motor - autós magazin(ism.)

13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés

13.05 Románia szeretlek! - kulturális magazin

14.00 Legend of the Seeker (amerikai akció sorozat)

15.00 A Gyűrűk Ura - A két torony (amerikai-új-zélandi-német fantasztikus kalandf., 2002) (ism.)

19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés

20.30 A specialista (perui-amerikai akciófilm, 1994)

22.30 Magányos farkas (amerikai akciófilm, 1983)

0.30 A specialista (perui-amerikai akciófilm, 1994) (ism.)

2.30 Magányos farkas (amerikai akciófilm, 1983) (ism.)

ACASĂ

9.45 Esmeralda (sorozat)

10.45 Teleshopping

11.15 Elátkozott paradicsom (sorozat)

12.30 Tengernyi szenvedély (sorozat)

13.30 Lázadó szerelem (sorozat)

15.30 Clase 406 (sorozat)

16.30 Esmeralda (sorozat)

17.30 Igaz történetek

18.30 Tengernyi szenvedély (sorozat)

19.30 Tiltott gyümölcs (sorozat)

20.30 A hercegő és a tengerész (am. dráma)

22.30 Hét bűn (sor.)

0.30 Clase 406

RTL KLUB

8.00 Kölyökklub

Benne: Lisa, Szilveszter és Csöröke kalandjai, Tom és Jerry legújabb kalandjai

11.00 A fantasztikus négyes

11.25 Asztro Show

12.25 Házon kívül

13.00 RTL Klub Híradó

13.10 Autómánia - Autósmagazin

13.40 Míg a halál el nem választ (am. vígj. sor.)

14.05 Tuti gimmi (am. sor.)

14.55 Tengeri őrzár (olasz krimisor.)

15.50 Édes, drága titkaink (am. ausztr. vígj. sor.)

16.40 Őslények kalandjai (angol kaland sor.)

17.40 Fegyvere van, veszélyes (am. akció-vígj., 1986)

19.30 RTL Klub Híradó

20.00 Fókusz Plusz

20.30 ValóVilág - Párbaj (élő)

Utána. RTL-hírek

22.05 Hollywoodi őrzár (am. akció-vígj., 2003)

0.30 Vágott verzió (am.-kan.-német thriller, 2004)

2.20 Fókusz Plusz Magazin (ism.)

ANTENA 1

7.00 Híradó, sport, időjárásjelentés

9.00 Szájkosaras kosaras 2. - A rögbipályák réme (amerikai-kanadai vígjáték) (ism.)

11.00 Ügyefogyott ügyelő (amerikai vígjáték, 1998)

13.00 Híradó, időjárásjelentés

13.15 A simlis és a szende (amerikai sorozat) (ism.)

14.00 Hajrá csajok 4. (amerikai vígjáték, 2007)

16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés

16.45 Mr. Bean (angol vígjáték sorozat)

17.00 Az ügynök bosszúja (amerikai-angol-magyar akcióthriller, 1995)

19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés

20.20 James Bond: A világ nem elég (amerikai kalandfilm, 1999)

23.00 Árnyék nélkül (am.-német akcióthriller, 2000)

1.15 Az ügynök bosszúja (amerikai-angol-magyar akcióthriller, 1995) (ism.)

TV2 TV 2

7.00 Teleki Sámuel útján

7.25 Tv2 matiné

Levelek Félixről, Bajkeverő majom, Őslények országa, Fifi virágoskertje

11.45 414-es küldetés

12.15 Kath és Kim (vígj. sor.)

12.45 Két Testőr - Életmódmagazin

13.15 Babavilág

13.45 Sentinel - Az őrszem (ném.-am. sci-fi sor.)

VASÁRNAP

2011. január 23.

A nap filmjei

RTL Klub, 21.00

Gagyí mami

Malcolm Turner nemrég számolt le a távol-keleti maffiával, és máris újabb bevetésre indul: de ilyen meleg helyzetben még ő sem volt soha. Azt, hogy ellenfele brutális bankrabló, fel sem veszi. Hogy a cél érdekében egy fedél alá kell költöznie a keresett bűnöző menyasszonyával, azt egyenesen élvezi. Ha mindehhez álrúháat kell öltenie, még azt is vállalja.

TV2, 21.05

Én, a kém

Alex Scott, a titkos ügynökök James Bondja új bevetésre indul. Vissza kell szereznie azt a szuperfegyvert, amelyet egy gátlástalan bűnöző, Arnold Gundars lopott el az amerikai kormánytól. A fegyverkereskedő szenvedélyes bokszrajongó, aki egy nagy meccset akar összehozni Budapesten a vetretlen Robinsont és a regnáló Európa-bajnok között.

Pro Tv, 22.30

Börtönvonal Yumába

A bandita Ben Wade kirabolja a postakocsit a bandájával. A fickót sikerül hamarosan kézre keríteni. A törvény emberei a városba akarják szállítani, hogy ott főltegyék a 3 óra 10-es vonatra, amely a yumai börtönbe viszi. A vasútállomásig azonban hosszú az út és a fogoly elszállításához emberekre van szükség. A farmer Dan Evans nehéz körülmények között próbálja eltartani családját.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
10.00 Egyházi műsor

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

10.00 Híradás, Ultrarövid ráadás
11.00 Híradás, Gyermekműsor
12.00 Híradás
12.05 Újévi ígéhirdetés, Délkör
13.00 Híradás
13.05 Szól a nóta
14.00 Itthon, Erdélyben - faluműsor: Bágy, Hargita megye
15.00 Zeneszólók
16.00 Híradás
16.10 Zeneszólók
17.00 Vasárnapra válogattuk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
14.00 Műsorismertetés
14.05 Dalposta
15.40 Vidékről vidékre
16.25 Havi Agytakarítás, Zenenegyed
17.25 Egyházi műsor, unitárius
17.55 Műsorismertetés

DUNA TV

8.10 Cimborák (ism.)
8.40 Illemerke
8.55 Szimba, az oroszán-király
9.20 Mikor érünk már oda?
9.30 Az nem lehet mennyország (am. rom. vígj.)
11.05 Evangélikus istentisztelet
12.10 Kaland-Zoo a Kifutók mögött
12.45 Híradó
13.05 Élő egyház
13.30 Élő népzene
14.00 Csellengők
14.30 A leányvári boszorkány (magyar vígj.)
15.50 Dunáról fúj a szél
16.00 A világ konyhái
16.25 Budapest-Bamako 2010
17.20 Törzsszótal
18.10 Mese
18.30 "A Fesztiválzenekar a gyerekekért"
18.40 Arcélek
19.00 Híradó
19.25 Heti Hírmondó
20.10 Egy kis művészet
20.20 Kikötő
21.05 Mága Zoltán (koncertf.)
21.55 Dorottya, vagyis a dámszék diadala a farságon (színházi felv.)
0.20 Divathét
0.50 Éjjeliőr a hullaházban (am. horror)

TVR 1

6.25 Teleshopping
7.10 A hit világa
9.00 Ahogy elő van írva
10.00 Disney Klub
11.00 Az én Európám
11.30 A falu élete, best of
13.00 Utolsó kiadás
14.00 Hírek, időjárásjelentés
14.20 A család sztárja
15.20 Népi hagyományok
16.00 Dánut S.R.L. (live) - 1-2. Rész
18.00 50 perc Pleşuval és Liceanuval
19.00 Joker, Lotto 5/40, Lotto 6/49 és Noroc sorsolás
19.40 Eurovision 2011
19.45 Sport
20.00 Hírek, időjárásjelentés
20.40 A nap témája
21.10 Nell, a remetelány (amerikai filmdráma, 1994)
Sz.: Jodie Foster, Liam Neeson, Natasha Richardson
23.05 100%-ban garantált (talk show)
23.55 Minden hétre egy könyv
0.10 Nostalgikus évek - szórakoztató műsor (ism.)
2.20 Nagy emeberek a TVR-ben (ism.)

VIASAT 3

8.50 Flipper legújabb kalandjai (am. sorozat) 9.40 X-Men Animated (rajzf. sorozat) 10.25 Gigamad 10.55 Amerika csillagai 13.15 Nagy Ő - The Bachelor 15.10 Columbo: Egy falatka sajt (amerikai krimi) 16.55 Anna (kanadai sorozat) 19.25 Kisvárosi filmszínház (am.-kan. vígjáték, 2000) 21.05 Lehetetlen küldetés 22.00 A főnök (sorozat) 23.00 Johnny English (angol vígjáték, 2003)

m1

6.50 Ma Reggel
10.05 Engedjétek hozzám
10.20 Katolikus krónika
10.45 Mikor gyermek voltam
11.00 Református magazin
11.25 Baptista ifjúsági műsor
11.30 Az utódok reménysége
12.00 Ökumenikus istentisztelet
13.01 Hírek
13.10 Telesport - Sport 7
14.05 Fogadóóra
14.35 Villanófényben
15.05 Hogy volt!?
17.05 Egy pikoló világos (magyar vígj., 1955)
18.30 Panoráma
19.00 Magyarország története
19.30 A csábító nyomozó (fr. vígj. sor.)
20.30 Híradó este
21.05 Szempont
22.00 Cseh Tamás Emlékkoncert a Millenáris Központban
23.25 Hírek
23.30 Sport hírek
23.40 Operaszatórok Európa kulturális fővárosában
0.35 Aranybetszék (ism.)
1.30 Beszélgetés a belső szabadságról, az intimitásról és a függőségről

TVR 2

7.00 Gitárok ideje (ism.)
8.00 A térképen túl (ism.)
8.30 Kaland és természet
9.00 Kicsik órája - gyermekműsor
10.00 Farm
11.00 Csavargó halász
11.30 Arc és hasonlóság
12.00 Motomágia
12.25 Alpesi sí világtúra
13.30 IT Zon@
14.00 Jamie Amerikában
14.30 Lehet, hogy nem tudtad
14.45 A taxis (olasz vígjáték, 1983)
17.00 Hírek
17.30 A világ városai, Damaszkusz
18.00 Balkáni szokások
19.00 Videóterápia
20.10 Holdfény és Valentino (amerikai romantikus film, 1995)
22.00 Hírek, időjárásjelentés
23.10 BBC Electric Proms: Keane
0.00 La commanderie (francia sorozat)
0.55 Győztesek (ism.)
1.00 A világ városai (ism.)
1.30 Lehet, hogy nem tudtad (ism.)
1.45 Enigma (angol-francia filmdráma) (ism.)

SPORT.RO

8.00 Sport.ro Hírek
10.30 Ploiesti-i harcosok
11.00 Külön kiadás
12.00 Vakációs játékok
13.00 Sport.ro Hírek
14.00 BoxBuster: Sebastian Sylvester - Mehdi Bouadla 15.05 Fogadás a félelemmel 16.00 A fény harcosai 17.00 Külön kiadás 18.00 Sport.ro Hírek
19.00 Favágók 20.00 Gírgások harca 21.00 Sport.ro Hírek (live)
22.00 K1 World GP 2010
0.00 Hírek

m2

6.50 Ma Reggel
10.00 Vízipók csodapók
10.06 Rejtélyek Tesz-Vesz városban
10.31 Inami
10.50 Csodabogarak
11.21 Gino, a virtuális kiskakas
11.35 Black Mor szigete
13.05 "Így szól az Úr!"
13.15 Katolikus krónika
13.40 Mikor gyermek voltam
13.50 Református magazin
14.25 Baptista ifjúsági műsor
14.25 Az utódok reménysége
14.50 Ökumenikus istentisztelet
15.55 Templomi orgonák titkai
16.10 Karácsonyi lánykérés 1. (német-osztrák vígj., 1998)
17.40 Pillér
18.30 Borsodi Teremlabdarúgó bajnokság (élő)
20.05 Esti mese
20.30 Telesport - Motorsport
21.00 Híradó este
21.30 Nem csak a 20 évesek a világ
22.25 Egy pikoló világos (magyar vígj., 1955)
23.45 Telesport (ism.)
0.40 Palócföld

PRO TV

6.30 Star Wars: A klónok háborúja (amerikai anim. sor.)
7.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
10.00 A griff támadása (amerikai fantasy, 2007)
12.00 Legend of the Seeker (amerikai akció sorozat)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
13.05 Tessék parancsolni! - szórakoztató műsor
16.45 A Nílus gyöngye (amerikai kalandfilm, 1985)
19.00 Hétvégi Pro Tv hírek, időjárásjelentés
20.30 Daredevil, a fenegyerek (amerikai kalandfilm, 2003)
22.30 Börtönvonal Yumába (amerikai western, 2007)
Sz.: Russell Crowe, Christian Bale, Peter Fonda
0.45 Hétvégi Pro Tv hírek, időjárásjelentés (ism.)
2.00 Mi történik doktor úr? (ism.)
2.30 Börtönvonal Yumába (amerikai western, 2007) (ism.)

ACASĂ

8.15 A tiltott gyümölcs (sorozat) 9.45 Esmeralda (sorozat) 11.15 Elátkozott paradicsom (sorozat) 12.30 Tengernyi szenvedély (sorozat) 13.30 Láza-dó szerelem (sorozat) 15.30 Clase 406 (sorozat) 16.30 Esmeralda (sorozat) 18.30 Tengernyi szenvedély (sorozat) 19.30 A tiltott gyümölcs (sorozat) 20.30 Nyereg egy randit Tad Hamiltonnal! (am. romant. vígj.) 22.30 7 bűn (brazil sorozat)

RTL KLUB

8.00 Kölyökklub
Benne: Lisa, Rupert maci, Szilveszter és Csöröke kalandjai, Tom és Jerry legújabb kalandjai, Hupikék törpikék
11.05 Trendmánia
11.40 Asztro Show
12.35 meneTrend
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Havazin HAVAZós magazin
13.40 Míg a halál el nem választ (am. vígj. sor.)
14.35 Robin Hood (angol kaland sor.)
15.35 Doktor Addison (am. sor.)
16.30 Eltűntnek nyilvánítva (am.-kan. akció sor.) Közben: 17.00 Hatoslottó-sorsolás
17.35 Női vonalak (amerikai-német vígj., 2000)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 ValóVilág - Összefoglaló (élő)
21.00 Gagyi mami (amerikai-német vígj., 2000)
23.05 Heti hetes Utána. RTL-hírek
0.20 Ments meg! (am. sor.)
1.15 Portré
1.45 Másnap (am. sci-fi sor.)

ANTENA 1

6.00 Heidi, 15 (francia családi film)
7.00 Híradó, Sport, Időjárásjelentés
9.00 A rejtett erőd (román kalandfilm, 1987)
10.30 Hajrá csajok 4. (amerikai vígjáték, 2007) (ism.)
12.30 Mr. Bean (angol vígjáték sorozat)
13.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
13.15 Mayerling (francia-angol történelmi filmdráma, 1968)
16.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
16.45 Mr. Bean (angol vígjáték sorozat)
17.00 Billy Madison - A dilidiák (amerikai vígjáték, 1995)
19.00 Híradó, sport, időjárásjelentés
20.20 Az árnyékember (amerikai akciófilm, 2006)
22.20 SuperBingo Metropolis - versenyshow
1.40 Az árnyékember (amerikai akciófilm, 2006) (ism.)
3.30 Mayerling (francia-angol történelmi dráma) (ism.)

FILM+

8.05 Bazi nagy latin lagzi (am. vígjáték) 10.00 Televíziós vásárlás 13.00 A kincses sziget gyermekei 3. (új-zél. kalandfilm) 14.35 Én és a hercegem 3. (ang. vígjáték) 16.20 A majmok bolygója (am. kalandfilm) 18.35 Banános Joe (ol.-NSZK akció-vígjáték) 20.30 Dűne (am.-kanadai-német sci-fi) 22.25 Conan, a barbár (am. kalandfilm) 0.45 Fivér (amerikai-angol-japán thriller)

TV2

6.45 Reggeli gondolatok
7.15 Teleki Sámuel útján
7.25 Tv2 matiné
Benne: Levelek Félixtől, Bajkeverő majom, Óslények országa, Fifi virágoskertje, Roary, a versenyautó
10.50 Nagy Vagy!
11.40 Stahl konyhája
13.10 Kalandjárt
13.40 Borkultusz
14.10 Sliders (am. sor.)
15.05 Monk - Flúgos nyomozó (am. krimisor.)
16.00 Tequila és Bonetti legújabb kalandjai (olasz akció sor.)
16.55 Sheena, a dzsungel királynője (am. kaland sor.)
17.50 Apa lettem, kisapám! (am. vígj., 2004)
19.30 Tények Hírműsor
20.00 Napló
21.05 Én, a kém (am. akció-vígj., 2002)
22.50 Frizbi Hajdú Péterrel (talk show)
23.50 The Cleaner - A Független (am. sor.)
Közben: Kenósorsolás
0.45 Prérifarkas Blues (am. vígj., 1999)

PRIMA TV

6.00 A cseresznye a tortán (ism.)
7.00 Egy kapcsolat szabályai (am. vígj. sor.)
8.00 Wannabes (amerikai filmdráma, 2000) (ism.)
9.30 A mi házuk
10.30 Fejében a nagyvilág - szórakoztató műsor
11.00 Levintza bemutatja
11.30 Tanulj, álmodj, szeress! (life style magazin)
12.30 Kacsamesék (am. anim. sor.)
13.30 Testvérek (amerikai sorozat)
14.30 Egy kapcsolat szabályai (am. vígj. sor.)
15.00 Lépéselőnyben (amerikai krimisor.)
16.00 Szakáccspárba (francia vígjáték, 1998) (ism.)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 Nicsak ki főz!
20.30 Anyacsere (telenovella)
0.00 A tolvaj és a gyilkosok (amerikai krimi, 1998)
2.00 Lépéselőnyben (amerikai krimisorozat)

KANAL D

8.30 Smile TV 9.00 Karnevál (román vígjáték) 10.45 Légy az enyém 12.30 Hírek 13.30 Harc a konyhában 14.30 Vacanța Mare 15.30 Szerelem és büntetés (ismétlés) 17.30 Szemek az árnyékban 18.45 A nap híre 19.00 Hírek 19.45 D-Paparazzi 20.30 Ellenállástesz - reality show 21.30 Apja lánya - reality show 23.30 Ha ügyes vagy pénzt nyerhetsz - reality show

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Iskolapédia (ism.)
9.30 Felfedező (ism.)
10.05 Péntek 8 (ism.)
Mondatvadászat
11.05 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
11.30 Napról napra Belpolitikai összefoglaló
12.05 Civil kaszinó (ism.)
Hűsbavágó kérdések, civil válaszok
13.00 Déli híradó
13.30 Közvetlen ajánlat
14.05 Különkiadás (ism.)
A kultúra külön kiadásban
16.05 Arcok a líftben (ism.)
16.30 Befutó (ism.)
Az utánpótlás magazinja
17.05 Garázs (ism.)
Ahonnan az autózás indul!
17.30 GyógyHír Egészségügyi magazin
18.00 Híradó
18.30 Hírvilág
19.05 Keresztmetszet
20.00 Híradó
20.30 Napról napra (ism.)
21.05 Kontraszt
22.00 Híradó 21
22.30 Értékmérés másként (ism.)
23.05 Vetítő
0.05 Kontraszt (ism.)

DISCOVERY

6.10 Állítólag...
- Telefonkönyv
7.00 Hogyan csinálják?
8.00 Tornádók nyomában - A hurrikán
9.00 A túlélés törvényei
10.00 Amcsi motorok
- Mikey motorja
11.00 Ötödik sebesség
12.00 Motorváros
- Kukoricafeldolgozó
13.00 Autókereskedők
14.00 Piszkos munkák - Tengeri ingola irtó
16.00 Állítólag...
- Bumerángo győz
17.00 A túlélés törvényei
- Zambia
18.00 Vad-házasság - Alaszka
19.00 Vissza a repülő
- A szakma legjobbja
20.00 Trükkös tesók
21.00 Halálos fogás - Feszültségek
22.00 Túlélőpár-baj - Hegyek között
23.00 Csendes szörnyetegek
0.00 Katasztrófa: ahogy én láttam
1.00 Az ember, mint préda
- Gyilkos medvék
2.00 Verminatorok
- Egy irtó jó csapat
3.00 Halálos fogás - Feszültségek

ETV

8.30 Hitélet ism. 9.00 Híradó ism. 9.30 Több-szemközt ism. 10.00 Híradó ism. 10.30 Népzene 16.00 Piac-tér ism. 16.30 Több-szemközt ism. 17.00 Hitélet ism. 17.30 Erdélyi Kávéház, ism. 18.00 Piac-tér ism. 18.30 Híradó 19.00 Kultúrcepp ism. 19.30 Híradó 20.00 Több-szemközt ism. 20.30 Híradó 21.00 Piac-tér ism. 21.30 Híradó 22.00 Erdélyi Kávéház 22.30 Híradó

HÉTFŐ 2011. január 24.

A nap filmjei

TV2, 12.20

Szegények hercege

A Napoleon bukása utáni zűrzavaros időkben járunk. A kis Jacquou elveszíti édesapját a helyi földesúr ármánykodásai következtében. Felcseperedvén, a fiúnak kétszeresen is alkalma nyílik a bosszúra. Egyrészt ott van a gyönyörű gróf-kisasszony, akivel titkon vonzódnak egymáshoz. Másrészt a rongyosok serege, akiknek ha vonakodva is de az élére áll, hogy hadra keljenek a gazdagok ellen.

Prima Tv, 20.30

Telhetetlen úr

Dr. Eva Soderstorm tehetséges fizikus, egy neves egyetem tanára, aki most egy világ végét jelentő kísérlet megakadályozásán fáradozik. Abernathy professzor, a részecskegyorsítós szakértője egy félresikerült kísérletével Eva apjának halálát okozza. Most, nyolc évvel a baleset után Evában ismét felbúrad a gyanú, hogy a prof legújabb kísérlete ismét végetes lesz.

Viasat3, 22.30

Constantine – A démonvadász

Az emberi érzékek számára felfoghatatlan vidékeket különös lények, angyalok és démonok népesítik be, tetteik sokszor a mi világunkban is következményekkel járnak. John Constantine magándeaktív ebben a másik világban is járatos. Ugyanis megjárta már a poklot - szó szerint. A természetfeletti ügyekre specializált nyomozó egyik nap a szokásosnál is nehezebb ügybe botlik.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

15.00 Híradó, kommentár
15.20 Magyar zenei lexikon
15.30 Kulturális mozaik

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság - Hasznos tudnivalók
12.00 Híradás
12.10 Művelődési hírek
12.35 Kispad - sportműsor
13.05 Zenés üzenetek
14.00 Délutáni váltás Hírnegyedóra
16.00 Híradás, Sport, Rádióújság
17.00 Híradás, Figyelő, Törvénytár
17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hírek, sport
8.10 Hangoló
9.50 Hírek, műsorism.
15.00 Slágeróra
16.00 Hírek
16.15 Hétköznapi igazsága
17.00 Nap-óra
17.30 Zene, zene, zenelánc
17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

6.35 Gazdakör
7.00 Hattól Nyolcig
9.00 Második esély (am.-mex.-kol. sor.)
9.50 Daktori (sor.)
10.40 A mindenséggel mérd magad
11.00 Család-barát
11.55 Izörök
12.30 Kívánságkosár
15.00 Híradó
15.15 Kikötő - Friss
15.25 Néprajzi kincseink
15.55 Párizs, felülnézetből (ismerett. f.)
16.40 Az én történelmem - Bereményi Géza
17.10 Halld Izrael!
17.40 Heuréka!
Megtaláltam!
18.15 Térkép
19.00 Híradó
19.35 Mese
19.55 Derrick német (krimisor.)
21.00 Híradó
Nemzeti Krónika
21.15 Közbeszéd
21.40 Szigorúan titkos! (dok. sor.)
22.40 Sport hírek
22.45 Váltó
22.55 Sportaréna
23.40 Lakat alatt Peruban (dokumentumf.)
0.30 A vörös cárok
1.35 Beavatás (ism.)
1.45 Kikötő - Friss (ism.)
2.05 Híradó (ism.)

TVR 1

7.00 Reggeli híradó
9.00 Szerelmi bizonyíték (ism.)
10.00 Danutz SRL (ism.)
11.00 Nagy emberek a TVR-ben
11.15 Danutz SRL (ism.)
12.15 Közelebb hozzád
12.30 Teleshopping
12.50 A palota legendái: Jumong herceg (sor.)
14.00 Hírek
14.45 Nagy emberek a TVR-ben
14.50 Történelmi emlékek
15.00 Teleshopping
15.30 Krónika
17.00 Mond mi fáj
17.30 A hölgy papucs
18.00 Hírek
18.30 A palota legendái: Jumong herceg (sor.)
19.35 Nagy emberek a TVR-ben
19.45 Sport
20.00 Hírek
20.40 A nap témája
21.00 Prim Plán (talk show)
22.00 Grey anatómiája (am. sor.)
22.55 Történelmi emlékek
23.10 Csoportkép hölgygyel (francia-NSZK dráma, 1977)
1.00 Éjszakai beszélgetések (ism.)
2.00 Találkozunk a TVR-ben (ism.)

Viasat 3

10.00 Gyilkos sorok
11.00 Egy kórház magánélete (sorozat)
12.00 Tuti gim (sor.)
12.55 Johnny English (angol vígjáték)
14.45 Monk (sorozat)
16.30 CSI (ismétlés)
17.20 Gyilkos számok (sorozat)
18.10 A nagy házalkítás
19.00 A dadus (sorozat)
19.25 Jóbarátok (ismétlés)
20.30 Két pasi ... (ismétlés)
21.30 CSI (sor.)
22.30 Constantine - A démonvadász (am.-német fant. akcióf.)

m1

6.50 Ma Reggel
Közéleti műsor
Benne: Híradó, sporthírek
Körzeti híradók
10.00 Szempont (ism.)
10.55 Nappali
Közéleti szórakoztató magazin
13.01 Híradó délben
13.30 Kárpát Expressz
14.00 Szomszédok (magyar sor.)
14.30 Roma Magazin
15.05 Domovina
15.35 Átjáró
16.05 Szülőföldjeim
16.45 Remekművek
17.05 Emberek a természetben
17.30 Híradó
17.41 Körzeti híradó
17.55 Teadélután
18.35 A Silla királyság ékköve (dél-koreai sorozat)
19.35 India - Álomok útján (brazil-indiai sor.)
20.30 Híradó este
20.55 Sporthírek
21.05 Kékfény
22.05 Az Este
22.40 Orvosi bűnyügek (olasz sor.)
23.30 Szeretők (angol sor.)
0.25 Tizenkét kőműves
0.55 Hírek
1.00 Sporthírek
1.05 Telesport (ism.)

TVR 2

5.25 Hírek, időjárásjelentés (ism.)
6.15 Teleshopping
7.00 Fraiser és a farkasok (kanadai-amerikai sorozat)
7.55 Állati ösztön
8.10 DP 2 tonomat
10.10 Figyelem, énekelünk! (ism.)
11.30 Atlasz
12.00 Hírek, időjárásjelentés
12.30 Farm (ism.)
13.25 Teleshopping
14.30 Együtt Európába
15.30 A románok kincsei
16.00 Fraiser és a farkasok (kanadai-amerikai sorozat)
17.00 Hírek, időjárásjelentés
17.30 Vallomások
18.30 A törvény ereje - talk show
19.00 Biznisz óra
20.00 Az oroszánok a rénéja (reality show)
21.00 Könnyek a jég között
22.00 Hírek, sport, időjárásjelentés
23.00 Heuréka (amerikai kaland sorozat)
23.55 Győztesek
0.10 Visszajátszás
1.30 Vallomások (ism.)
2.30 Közelről a világ (ism.)

SPORT.RO

7.00 Hírek
10.00 Pontos sportidő (live)
12.00 Hírek (live)
13.10 Fogadás a félelemmel
14.10 Spot Central, showtime
15.00 Sport.ro Hírek
16.00 Komolyan
17.00 Pontos sportidő (live)
18.00 Hírek (live)
19.05 Információk
20.00 Gigászok harca
21.00 Sport.ro Hírek (live)
22.00 Skandenberg
23.00 Local Kombat Superstars: Ciprian Sora
0.10 Playmate of the year

m2

6.50 Ma Reggel
10.00 Slovenski Utrinki
10.25 Együtt
10.50 Körzeti magazin
11.45 16. zsoldár - Volt egyszer egy színház
12.25 A Karamazov testvérek 2.
12.30 Élni tudni kell!
13.01 Híróra
13.02 Híróra
13.30 Kárpát Expressz
13.55 Záróra
14.45 Emlékk? legyen
15.35 Nekem ne lenne hazám?
15.55 Drága doktor úr (olasz vígj. sor.)
16.45 Párizsi jóbarátok (fr. vígj. sor.)
17.30 Bűvölet (olasz sor.)
17.55 Magyar rock
18.50 Átjáró
19.20 Esti mese
19.45 A rejtélyes XX. Század
20.10 Mindig zöldebb (auszt. sor.)
21.00 Híradó este
21.25 Sporthírek
21.50 Dublini doktorok (ír sor.)
22.25 Stingers (auszt. krimisor.)
23.10 Záróra
0.05 India - Álomok útján (sor.)
0.50 A Silla királyság ékköve (sor)

PRO TV

5.15 A griff támadása (amerikai fantasy, 2007) (ism.)
7.00 Pro Tv hírek, Könyvbemutató
10.00 Tessék parancsolni! - szórakoztató műsor (ism.)
12.00 Fiatal és nyugtalan (am. sor.) (ism.)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
14.00 A Nílus gyöngye (amerikai kalandfilm, 1985) (ism.)
16.00 Fiatal és nyugtalan (amerikai sorozat)
17.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor
19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Éjszakai járat (amerikai akcióthriller, 2005)
22.15 Az örökség (román vígjáték sorozat)
23.30 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
0.00 Elit egység (kanadai sorozat)
1.00 Éjszakai járat (amerikai akcióthriller) (ism.)

ACASA

8.30 Esmeralda (sorozat)
11.30 Elátkozott paradicsom (sorozat)
12.45 Tengeri szenvedély
14.30 Mesés hölgyek
15.30 Clase 406 (sorozat)
16.30 Esmeralda (sorozat)
17.30 Igaz történetek
18.30 Tengeri szenvedély (sorozat)
19.30 Tiltott gyümölcs (sorozat)
20.30 Szerlem és tisztesség (sorozat)
22.00 Eliza nyomában (sorozat)
23.00 Éjszakai történetek
23.30 Ördögi kör (sorozat)

RTL KLUB

6.30 Top Shop
7.00 Fókusz Plusz Magazin (ism.)
7.25 Fókusz (ism.)
7.55 Reggeli
Reggeli magazinműsor
10.05 Te vagy az életem (arg. sor.)
11.05 Top Shop
13.00 RTL Klub Híradó
13.20 Asztro Show
14.30 Fél kettő Magazin a legjobb történetekkel
15.20 Vészhelyzet (am. sor.)
16.15 A szerelem rabjai (arg. sor.)
17.20 Mindörökké szerelem (mex. sor.)
18.20 NekedValó (2010) Talk-show
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 ValóVilág - Összefoglaló (2010)
21.10 Fókusz
21.45 Barátok közt (magyar sorozat)
Közben: RTL-hírek
22.20 Dr. Csont (amerikai krimisor.)
23.20 A rejtély (amerikai-kanadai thrillersorozat)
Utána: RTL-hírek
0.25 Poker After Dark 2009
1.20 Reflektor
1.35 Odaát (amerikai akció sor.)

ANTENA 1

6.00 Híradó, Sport
8.00 Reggeli matiné - Razvan és Dani műsora
10.00 Sajtószemle
Mircea Badeaval
11.00 A rejtett erőd (román kalandf., 1987) (ism.)
13.00 Híradó, Sport
14.00 Billy Madison - A dilidiák (amerikai vígjáték, 1995) (ism.)
16.00 Híradó, Sport
17.00 Közvetlen hozzáférés - Simona Gheorge műsora
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.20 Mutassalak be a szüleimnek! - reality show
22.00 Vad nárcisz (román telenovella)
23.00 Híradó, Sport, Időjárásjelentés
23.45 Bűnös show - Dan capatos szórakoztató műsora
1.00 Különleges ügyosztály (Esküdt ellenségek: Meggyalázott áldozatok) (amerikai krimisorozat)
2.00 Apokalipszis 10.5 (10.5 Világvége) (amerikai filmdráma, 2006)

FILM+

8.05 Önbíráskodás (am. f. dráma)
10.00 Televíziós vásárlás
13.05 A Mid-somer gyilkosságok (krimisorozat)
15.00 Fojtató szeretet (kanadai thriller)
16.45 Eltemetett bűnök (amerikai thriller)
18.45 Csapás az égből (am.-kan. katasztrófa film)
20.30 Nullpont (kanadai sci-fi)
22.10 Veszélyes Bangkok (amerikai akcióthriller)
0.05 Országúti ámokfutó (amerikai akcióthriller)

TV2 TV 2

7.00 Magellán (ism.)
7.25 Tények Reggel
8.00 Mokka
A TV2 reggeli magazinműsora
10.00 Mokka habbal
10.30 Stahl konyhája
10.40 Babapercek
10.50 Teleshop
12.20 Szegények hercege (francia kalandf.)
14.55 EZO.TV
Jósok, látók, médiumok!
16.00 Flash Gordon (am. akció sor.)
16.50 Charly, majom a családban (német sor.)
17.45 Marina (mex.-am. sor.)
18.35 Árva angyal (mex. sor.)
19.30 Tények Hírműsor
20.05 Ezek megőrültek!
21.10 Aktív
21.45 Jóban Rosszban (sor.)
22.20 NCIS (am. krimisor.)
23.20 Gyilkos számok (am. krimisor.)
Közben: Kenósorsolás
0.20 Elit egység (kan. akció sor.)
1.15 Tények Este
1.45 EZO.TV
2.20 Négykezes géppisztolyra (am. krimi, 1991)
4.15 Sentinel
- Az őrszem (sci-fi sor.)

PRIMA TV

6.00 A cseresznye a tortán (ism.)
7.00 Lököttek (vígjáték sor.)
7.30 Szívek találkozása (indiai sor.)
8.30 Teleshopping
9.00 A cseresznye a tortán (ism.)
10.00 Sport, diéta és egy sztár (ism.)
10.30 Szentivánéji álom (angol-olasz romantikus f., 1999)
12.30 Teleshopping
13.00 Kacsamesék (am. anim. sor.)
13.30 Teleshopping
14.00 Szívek találkozása (indiai sor.)
15.00 Lépéselőnyben (amerikai krimisor.) (ism.)
16.00 Acts of Betrayal (amerikai akcióthriller, 1997)
17.30 Világiak
18.00 Hírek
19.00 Sport
19.15 Kacsamesék
19.30 Titkos szerelmek (telenovella)
20.30 Telhetetlen úr (am. sci-fi, 2001)
22.15 Lököttek (román sor.)
23.00 Mondenii
23.30 A médium (am. krimisor.)
0.30 Forró szükségletek

KANAL D

8.00 Árulás a családban (sorozat)
10.00 Menyet anyának 5
12.30 Kanal-D Hírek
13.15 Légy az enyém
15.00 Teleshopping
15.15 Titkos szerelem (sorozat)
16.45 Célpontban
18.45 A nap híre
19.00 Kanal-D Hírek
20.00 Menyet anyának 5 - reality show
20.30 Szerlem és büntetés (török film)
22.30 Ha ügyes vagy pénzt nyerhetsz
23.30 Painkiller Jane (sorozat)

HÍR TV

7.00 Befutó (ism.)
Az utánpótlás magazinja
7.30 Soroló (ism.)
A vidék magazinja
8.00 Híradó
9.05 Kontraszt (ism.)
10.05 Különkiadás (ism.)
A kultúra külön kiadásában
12.05 Arcok a liftben (ism.)
12.30 Hírvilág (ism.)
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama
14.05 Soroló (ism.)
14.30 Garázs (ism.)
15.05 Európai híradó (ism.)
15.30 Napról napra (ism.)
Belpolitikai összefoglaló
16.05 Péntek 8 (ism.)
Mondatvadászat
17.05 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
17.30 Paletta
18.00 Híradó
18.30 Panaszkönyv
19.05 Vonalban
Interaktív politikai show-műsor
20.00 Híradó
Friss napi információk
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó
22.35 Lapzárta
Vitaműsor újságírókkal
23.05 Ősök tere
23.30 Pálya
0.05 BBC Híradó

DISCOVERY

7.00 Ötödik sebesség
8.00 Autókereskedők - BMW 635
9.00 Halálos fogás
10.00 Piszkos munkák - Állathasznosítás
11.00 Végzetes másodpercek
12.00 Amcsi motorok - Családban marad
13.00 A túlélés törvényei - Dél-Dakota
14.00 Állítólag... - Üvegcsata
15.00 Piszkos munkák - Libatöltésztítő
16.00 Hogyan készült?
17.00 Halálos fogás
18.00 Amcsi motorok
19.00 A túlélés törvényei - A Yukon-folyó
20.00 Állítólag... - A rajongóké a szó
21.00 Hogyan csinálják? Vadászgép/ baseball/ sportkocsi
21.30 Hogyan készült?
22.30 Az ember, mint préda
23.30 Katona dolog - Tengerészgyalogos felderítők
0.30 Chris Ryan bemutatja: Rendőrségi elit alakulatok
1.30 Ross Kemp Afganisztánban
2.30 Ausztrália határain

ETV

9.00 Kultúrcsepp (ism.)
16.00 Délutáni Híradó
16.15 Kultúrcsepp
16.35 Kárpát Expressz
17.00 Átjáró
17.30 Délutáni Híradó
17.40 Izelítő
14.45 Kalendárium
17.50 Egészséges percek
17.55 Könyvajánló
18.00 Reggeli terefere
17.55 Zene
18.30 Híradó
19.00 Piac-relem és büntetés (török film)
22.30 Ha ügyes vagy pénzt nyerhetsz
23.30 Painkiller Jane (sorozat)

Január 21., péntek

Az év 3. hete és 21. napja, hátravan 344 nap

Ma **Ágnes** napja van. Az Ágnes görög eredetű női név, a hagnosz szóból származik. Jelentése: szűzies, tiszta, szemérmes. Korábbi magyarzatok szerint a latin agnus (bárány) szóból ered. Holnap a **Vince** és **Artúr** nevűek ünnepelnek. Vasárnap **Zelma, Emese, Emerencia** és **Rajmund** napja van.

Évforduló

- 21-én:**
- 1937 – Bartók Béla *Zene híros hangszerekre, ütőkre és cselesztára* c. művének ősbemutatója.
 - 1954 – Az Amerikai Egyesült Államokban vízre bocsátják az első atommeghajtású tengeralattjárót, a „Nautilus-t”.
- 22-én:**
- 1710 – II. Rákóczi Ferenc csatát vesz a császáriakkal szemben Romhány és Vadkert között.
 - 1823 – Kölcsey Ferenc megírja a Himnuszt.
 - 1955 – Budapesten megnyitják a Kossuth Klubot, amely az 1956-os forradalom szellemi műhelyévé vált.
- 23-án:**
- 1945 – Elhagyja Magyarországot az „Aranyvonat”, mely a Magyar Nemzeti Bank arany- és devizakészletét, a Corvinákat és a zsidóktól elkobzott értékeket

menekíti nyugatra a szovjet hadsereg elől.

- 1960 – Jacques Piccard francia tudós, mélytengeri búvárhajóval, 12 ezer méter mélyre ereszkedik, a Csendes-óceáni Mariana-árokban, a világ legmélyebb pontján.

Vicc

Két szomszédasszony beszélget:

- Csak nem vagy beteg, szomszédasszony?
- En nem, makkegészséges vagyok, de miért kérdi?
- Mert naponta látom, hogy megy el magától az orvos!
- S akkor mi van! Magához is nap mint nap benéz a tűzoltó, és én sem kérdelem meg, hogy ég-e a ház!

Recept

Boszorkányflekken
Hozzávalók: 4 személyre 4 db 12-14 dkg-os sertésárja, 20 dkg sonka, 20 dkg reszelt trappista sajt, 10 dkg gomba, só, őrölt bors, étolaj a sütéshez.
Elkészítése: A sertésárjaszeteleket kipotyoljuk, bevagdoszuk és megsózzuk. A gombát megpírtjuk, a sonkát vékony csíkokra vágjuk, a sajtot lereszeljük, az egészet összekeverjük és borssal ízesítjük. A tarjaszeteleket ki-sütjük, és a töltelékkel ráhalmozzuk. Tepsibe tesszük, és addig sütjük, amíg a sajt rózsaszínűre nem pirul.

A hatos lottó nyerőszámai:
45, 7, 9, 34, 25, 11.

Horoszkóp

- KOS (III. 21.–IV. 20.)**
Bizonytalanság, kételkedés ébred lelkében. Nem másokkal van baja, inkább saját magával. Növelje önbizalmát, ne hagyja, hogy letargiába kerüljön.
- BIKA (IV. 21.–V. 20.)**
Rendkívül érzékeny. Könnyen rá tud hangolódni mások érzésvilágára. Szinte szavak nélkül tudja, hogy környezetében valakinek mi a baja, mire van szüksége.
- IKREK (V. 21.–VI. 21.)**
Legyen magabiztos. Ne sodródjon az árral. Őszintén mondja ki, hogy mi a vágya, mit akar. Vigye véghez akaratait. Romantikus szituációba keveredik.
- RÁK (VI. 22.–VII. 22.)**
Anyagi nehézségei támadhatnak, de most nem várhat segítséget másoktól. Nincs hozzászokva, hogy alulmaradjon.
- OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)**
Fontos ügyben kell ma határoznia. Egy megbízást ajánlanak, amire titokban már számított is. Kérjen gondolkodási időt, jobb, ha még alszik rá.
- SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)**
Látásból nyugodt nap áll Ön előtt. Egy kisebb nézeteltérést nem kell tragikusan felfogni. Fel a fejfel.

- MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)**
Amire nagyon régóta vágyik, már csak karnyújtásnyira van. Egyetlen lépés már csak a cél. Higgyen benne, hogy mindennel meg tud birkózni.
- SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)**
Gondjaitól meg tud szabadulni. Az a baj, hogy sem kedvet, sem erőt nem érez a megoldásukra. A jót könnyű elfogadni, a rosszat meg kell tanulni elviselni.
- NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)**
Jól haladnak a dolgai, így aztán nem csoda, ha elbizakodottá válik. Vigyázzon, jöhetnek még nehezebb napok. A könnyelműség pedig megbosszulja magát.
- BAK (XII. 22.–I. 20.)**
Az idő szinte rohan, szíve szerint mégis sürgetné, mert érzi, hogy a tavasz kellemes változásokat hoz. Titkos vágy ébred érzéseiben. Megérzéseit pedig csalhatatlanok.
- VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)**
Igen kemény döntési helyzetben van. Környezetében konkurencia dúl, amikor is a szakmai sikerért Önnek is meg kell küzdenie. Ne vonuljon a háttérbe.
- HALAK (II. 20.–III. 20.)**
Összekuszálódnak a szálak, olyanoktól éri csalogás, akikben eddig túlságosan megbízott. Gyűjtsön erőt, pihenjen sokat, és tartózkodjon szabad levegőn.

Ma

A következő napok időjárása

Szerda: 3°C, 1°C
Tülyomóan borult lesz az ég, Erdélyben havazás, délen havas eső, eső valószínű.

Vasárnap: 1°C, -1°C
Nyugal felől felszakad-zik a felhőzet, egyre kevesebb helyen várható havazás.

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	2°C	-3°C
Brassó	0°C	-3°C
Bukarest	4°C	1°C
Csikszereda	-1°C	-3°C
Kolozsvár	-1°C	-3°C
Marosvásárhely	0°C	-2°C
Nagyvárad	2°C	-3°C
Szatmárnémeti	2°C	-3°C
Temesvár	2°C	-3°C

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Tülyomóan borult lesz az ég. Sokfelé valószínű csapadék: havazás, havas eső, délen eső várható. Sokfelé párássá lesz a levegő. Az északi szél megélénkül, a moldvai területeken időnként megerősödik.

	MAROSVÁSÁRHELY	NAGYVÁRAD	CSIKSZEREDA	KOLOZSVÁR	BRASSÓ	ARAD	MAROSVÁSÁRHELY	NYIRÉHÁZA	MEZŐTÚRS	GYULAFTVÁS	HÓDMEZŐKÖZ	SZÉKELYUDVARHELY	SZATMÁRNÉMETI	TEMESVÁR
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
14														
15														
16														
17														
18														
19														
20														
21														
22														
23														
24														
25														
26														
27														
28														
29														
30														
31														

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
 013 701 Bukarest, P-ja Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő:
 Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
 Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
 Agoston Hugó

Főmunkatársak:
 Bíró Béla, Gyulay Zoltán, Székedi Ferenc, Szűcs László

Szerkesztők:
 Moldován Árpád Zsolt (Aktuális)
 Bogdán Tibor (Háttér)
 Baló Levente (Kultúra)
 Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
 Turós-Jakab László (Sport)
 Farkas István (Média)
 Orosz Anna (Életmód)
 Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószerkesztők:
 Osváth Annamária, Nyágyuly András

Tudósítók:
 Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0728-780582 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárad), Horváth István – 0747-517574 (Csikszereda), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő:
 Tofán Levente

Grafikus:
 Horváth István

Tördelőszerkesztők:
 Lőrincz Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser:
 Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
 Baricz István – 0788-488739, Keresztes Csaba – 0746-100830 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Jogtanácsos:
 Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), közvetlenül a szerkesztőség-nél és előfizetés-szervezőknél. Magánterjesztők forgalmazzák.

Előfizetési díjak:
 1 hónapra 15 lej,
 3 hónapra 38 lej,
 6 hónapra 75 lej,
 12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

Lapunk megjelenését támogatja a

COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY
 Alapította az RMDSZ

agnus
 RADIO 88.3 FM
 naponta 03-08 és 12-15,
 csütörtökön 19-23 óra között
 a világhálón:
 www.agnusradio.ro

F95 FM
SICULUS
 Rádío

95,1 fm
Paprika
 Rádío
 Fűtön csíp.

Sláger
 Rádío
 fm 105,9

94,0 fm
PROFI
 RÁDIO
 A ZENE ÁRAD BELŐLE

MÉDIAPARTNEREK
KOLOZSVÁRI
RÁDIO
 FM 95,6
 www.radiocluj.ro

Behozható a hátrány

Vízilabda

T. J. L.

▶ A férfívízilabda-LEN Kupa negyedöntőjének első mérkőzésén a Honvéd 12-9-re nyert a Nagyváradi CSM Digi ellen, így a román bajnoksapatnak reális esélyei vannak, hogy a február 2-i visszavágón kiharcolja a továbbjutást. A budapesti mérkőzésen a váradi gólokat Negrean (4), Diaconu (2x5m), Samuilă, Kincses és Crețu szerezte. A házigazdák 10-et értékesítettek 17 emberelőnyös helyzetükből, a nagyváradiak pedig 4-et a csak 8-ból.

Nehezebb lesz viszont a Ferencváros feladata a budapesti visszavágón, miután szintén a LEN Kupában az olasz Savona 10-5-re nyert hazai pályán. Nem ment az Euroligában szereplő magyar csapatoknak. A Szeged hazai pályán kapott ki 9-7-re a montenegrói Jadran Herceg Novitól és már biztosan nem juthat tovább az A csoportból. Az Eger sem léphet tovább, miután ötödik csoportmérkőzését is elvesztette a D jelű kvartettben: 10-15 a horvát Jug dubrovnikai otthonában. A Vasas 9-8-ra nyert a montenegrói Primorac kotori otthonában, és még maradt esélye, hogy a legjobb nyolc közé jusson. ◀

Szovátán edz a Fradi

Labdarúgás

Czibalmos Ferenc–Áttila

▶ A hat évvel ezelőtti „premier” után, január 22-éig ismét Szovátán edzőtáborozik Magyarország legismertebb és legsikeresebb labdarúgó csapata, az 1899-ben alakult Ferencvárosi Torna Club (FTC). A 28-szoros bajnok, 20-szoros kupagyőztes, a kontinentális kupapordon pedig két Közép-Európa-kupával (1928, 1937) és egy Vásárvárosok Kupájával (1965) büszkélkedő FTC mostani csapattagja a maroszentgyörgyi születésű, 12-szeres magyar válogatott Csizmadia Csaba, aki az egykori ASA gyermekcsapatában kezdett, majd a FC Fehérvár színeiben lett Magyar Kupa-győztes.

Féderer Andrea, az FTC Labdarúgó Zrt. kommunikációs igazgatója az *Új Magyar Szónak* elmondta, kedden a játékosok a Danubius hotel körüli dombokon futottak, majd délután Seprődi Zoltán igazgató jóvoltából látogatással egybekötött erőnléti edzést is tartottak a paradisi sóbányában. A szerda déli előtti edzés után a Gyilkostó és a Békási-szoros szerepelt a kirándulás programjában, ahhoz, hogy ma, 12 órakor, a szászrégeni Avântul-pályán a Marosvá-

A Ferencvárosi TC labdarúgói szorgalmasan róják a köroroket a szovátai Medve-tó körül

Fotó: Czagány Balázs

sárhelyi FCM-vel vívjon előkészületi mérkőzést a zöld-fehér gárda. A meccset követően a 2002-ben a dévai Szent Ferenc Alapítvány által alapított szovátai Szent József Gyermekotthon látogatják meg a fradisok, akik hasznos ajándékokkal kedvesednek majd a kicsiknek. Az edzőtábor szombatot ér véget, akkorra tervezik a hazautazást is.

Haáz Ferenc, a csapat tehnikai vezetője lapunknak elmondta, 2005-ben, amikor először voltak a Szeretet edzőtáborában, kiváló felkészülési feltételekben volt részük Szovátán. „Ezért is választottuk idén is Szovátát, no meg azért is, mert Pruk-

ner László szakmai igazgatónak anyai ágon kötik szálak e vidékhez” – magyarázta.

Prukner László, az FTC szakmai igazgatója szerint a szovátai edzőtáborozáson főleg a fizikális, majd a tavaszi idény kezdetéig négy héten keresztül a taktikai felkészülés kerül előtérbe. Elmondta, az új stábbal együtt a játékosok háromnegyede is kicserélődött, az elmúlt hetek megfeszített munkája pedig kialakította azt a kemény magot, amelyre alapozni szeretnének. „Bár a csapat nem szerepelt rosszul az őszi idényben, nem vagyok teljesen elégedett. Bőven akad javítaniva-

ló az erőnléten és az összpontosítási képességen, itt segít az ózondús, erős szovátai levegő” – mondta az igazgató, akinek célkitűzése egy európai kupaszereplésre feljogosító hely megszerzése.

Csizmadia Csaba középhátvéd számára jó érzés volt hazautazni. „A Medve-tó körül is 12 éve szaladtam utoljára, most határozottabban teszem, hisz tudom, mennyire fontos a téli alapozás. Az erős, sós szovátai levegő jótéteményei remélhetőleg kamatozni fognak a bajnokság végéig, minden álmom egy dobogós helyezés” – mondta ay ÚMSZ-nek a Fradi játékosa. ◀

Röviden

Tempestáék jól kezdtek

A századik születésnapját ünneplő, de csak 79. kiírásához érkezett Monte Carlo-ról első négy gyorsaságijának összesen 128 km-en a kolozsvári Marco Tempestini–Dorin Pulpea-páros a 25. időeredményt érte el a 121 fős mezőnyben. A Napoca Rally Academy versenyzői tegnap is négy gyorsaságit teljesítettek (94,36 km), lapzártáig nem voltak végleges eredmények.

Kiestek a románok

A Svédországban zajló 22. férfikézilabda-vb-n, szerdán: Franciaország–Németország 30-23 (A), Tunézia–Bahrein 28-21 (A), Spanyolország–Egyiptom 31-18 (A), Szerbia–Horvátország 24-24 (C), Dánia–Algéria 26-19 (C), Románia–Ausztrália 29-14 (C). A franciák és a spanyolok már biztosították helyüket a legjobb 12 között, a harmadik középdöntős hely sorsa felől a lapzártá utáni német–tunéziai párharc döntött. A C csoportból a dánok, a horvátok és a szerbek jutottak tovább, a románok kiestek és a 13-24. helyekért játszanak. A mai pihenőnap után a magyarok két ponttal az első középdöntőcsoportban folytatják, a franciák, a spanyolok és valószínűleg a németek oldalan.

Simona Halep remekelt

Tenisz

Turós-Jakab László

▶ Pályafutása első melbourne-i részvételén már a legjobb 32 között van Simona Halep: a 19 éves játékos 6-4, 7-6 (2) arányban bizonyult jobbnak második fordulóbeli ellenfelénél, a 24. helyen kiemelt orosz Alisza Klejbanovánál. Halep következő ellenfele a lengyel Agnieszka Radwanska (12.), aki 6-3, 6-4-re verte tegnap a horvát Petra Marticot. Ma Monica Niculescu játszik a harmadik fordulóban, a háló túloldalán az olasz Francesca Schiavone (6.) lesz.

Kiesett viszont Sorana Cirstea, akit az izraeli Shahar Peer (10.) győzött le 6-3, 6-2-

re. Párosban sem ment a románoknak, csak Monica Niculescu (partnere a kínai Zi Jan) és Alexandra Dulgheru (partnere a szlovák Magdalena Rybarikova) jutott túl az első fordulón. Raluca-Ioana Olaru a cseh Zuzana Ondraskova, Simona Halep a belga Yanina Wickmayer, Horia Tecău pedig a svéd Robert Lindstedt oldalán szenvedett vereséget a nyitókörben.

Az ausztrál nyílt teniszbajnokság negyedik játéknapijának meglepetését a kínai Suaj Peng szolgáltatta azzal, hogy 7-6 (3), 6-3-ra legyőzte a 7. helyen kiemelt szerb Jelena Jankovicot. A favoritok közül búcsúzott a francia Michael Llodra (22.), a spanyol Feliciano Lopez (31.) és

az argentin David Nalbandian (27.) is, míg a hölgyeknél Klejbanova mellett egy másik orosz, Marija Kirilenko (18.) esett ki.

Simán továbbjutott a sorozatban negyedik Grand Slam-tornagyőzelmére készülő spanyol Rafael Nadal, aki az amerikai Ryan Sweetinget győzte le 6-2, 6-1, 6-1-re. A cseh Jan Hernych ötszettes teniszkrimit vívott a brazil Tomaz Belluccival (30.), a svéd Robin Söderling (4.), a skót Andy Murray (5.) és a spanyol David Ferrer (7.) viszont három játszmában intézte el ellenfelét.

A hölgyeknél két játszmában nyert a belga Kim Clijsters (3.) és a hazai kedvenc Samantha Stosur (5.) is. ◀

Nagyüzem a palánkok alatt

Kosárlabda

T. J. L.

▶ A férfi kosárlabda-bajnokság hétvégi 17. fordulójának rangadóját Kolozsváron vívja az U-Mobitelco BT és a Nagyszebeni CSU Atlasi. A szombat 18 órakor kezdődő mérkőzésről a TVR 3 számol be élőben.

Érdekesnek ígérkezik a Medgyesi Gaz Metan–Temesvári BC találkozó is. A

további műsor: Brassói CSU Cuadripol–CSU Asesoft Ploiești, Marosvásárhelyi BC Mureș–CS Otopeni, Nagyváradi CSM–Politehnica Iași, SCM U Craiova–Buk. Steaua Turabo, Energia Rovinari–Buk. CS Municipal (vasárnap, 18 óra, TVR 3), Csíkszeredai Hargita Gyöngye BC–BCM U Pitești.

Hétközi második forduló rendeztek szerdán este a női kosárlabda-bajnokság első értékcsoportjában (A1). Eredmények: Sepsí BC–

CST Alexandria 69-61, SCM Craiova–Temesvári Bega Danzio 74-58, Buk. Olimpia–Szatmárnémeti CSM 55-75, Aradi ICIM–Buk. Rapid 89-54. A hétvégi 3. fordulóban Temesvár–Sepsí BC, Alexandria–Olimpia, Rapid–Craiova és Szatmárnémeti–Arad mérkőzéseket rendeznek.

Szintén a hét végén, a második értékcsoportban (A2): Iași–Gyulafehérvár, Nagyváradi–Kolozsvár, Brassó–Sportul Studentesc. ◀

Álljon rajthoz az ÚMSZ-szel!

Február 8-án lesz két éve, hogy Marian Cozma tragikus halálának híre bejárta a világsajtót. A veszprémi Patrióta lokálban és annak környékén történetek mozaikját lassacskán összerakosgatja az ügyészség, de mind a mai napig nem tudjuk, ki oltotta ki az MKB Veszprém román válogatott beállósának életét.

Az Új Magyar Szó stílszerűen sport-tematikájú versennyel adózik a nagyszerű kézilabdázó emlékének, tiz olvasónk Marian Cozmáról szóló könyvet és dvd-t nyerhet. Január 24-i, 25-i, 26-i, 27-i és 28-i lapszámunkban egy-egy kérdést teszünk fel, mindig az előző napi sportrovatból. Három választ is adunk, s az Önök feladata lesz kiválasztani a helyest. Az első kérdést január 24-i, hétfői lapszámunkban közöljük és megválaszolásához a 21-i, pénteki újság szükséges. Kedden a hétfői sportrovatból lesz a kérdés és így tovább, pénteken a csütörtökiből, s január 28-i lapszámunkban a pályázati szelvényt is megtalálják. Erre kell majd felvezetni az öt helyes választ, valamint a személyes adatokat. A beküldési határidő 2011. február 8. (a postabélyegző dátuma). A szerencsés nyerteseket február 14-én sorsoljuk ki, nevüket pedig 15-i, keddi lapszámunkban közöljük.

HIRDETÉS

Dialógusban Európával

Egyed Emese irodalomtörténész szerint a színházban is a változatosság a jó, ezért műsorrendekre van szükség

Hosszú lenne felsorolni részletesen kolozsvári beszélgetőtársunk tevékenységi területeit, hiszen egyetemen tanít, emellett költő, mese- és drámaíró, konferenciák szervezője, résztvevője, nem mellékesen két gyermek édesanyja... Szakterülete a felvilágosodás, a magyar felvilágosodás irodalmából alapos antológiát is szerkesztett a Polis Kiadónak. Interjúnkban műhelymunkák, azokból kinövő könyvek, mindennek a színházzal való kapcsolódásai képezik a fő témát, de arra is választ keresünk: veszít-e élvezhetőségéből az irodalmi mű, ha tananyagga válik?

Zsehránszky István

► **Ha jól sejtem, önt a felvilágosodás tanulmányozása a színház felé vezette. Hogyan történt ez?**

– A színház nálam valamivel korábban jelentkezett, mert gyermekkoromban is szerettem vele foglalkozni: játszótársaimat rendeztem, a nagymamáknak, testvéreinknek bemutattuk a produkciókat. De nem véletlen, hogy a felvilágosodás a színházhoz vezet. Valójában a felvilágosodás fedezi fel azt, hogy a játék, főleg ha nem zárja ki a természetes beszédet vagy a nyelvi részt, nagyon sok mindenkit bekapcsolhat. S mint ismeretes, a felvilágosodás korában a nemzeti nyelveknek, az anyanyelveknek megnő a szerepe, és ebből kifolyólag robbanásszerűen megnő a színdarabok száma is. Jancsó Elemér professzor, akinek a munkássága megkerülhetetlen, jó érzékkel fedezte fel azt, hogy a felvilágosodás idején beindult nyelvújítás nem steril dolog volt, hanem sok kísérletezés, kommunikáció, játék, fordítás, tehát valóban eleven tevékenység hozta létre azt a nyelvet, amelyet aztán a 19. század a tudományok művelésére is alkalmasnak talált.

► **Ezt akár egy ön által szerkesztett 2005-ös könyv is dokumentálhatja, az Ismeretség: Interkulturális kapcsolatok a színház révén a 17–19. században.**

– Azt mondhatnám még el erről, hogy az egyetemen nagyon sok tehetséges fiatal megfordul, és elég keserűség a tanárnak, hogy nem tudja valamennyiüket a közelben tartani. De vannak olyan periódusok, amelyek kedveznek annak, hogy megjelenítsük a munkánkat. A Sapientia egyetem induló

éveiben például lehetővé vált, hogy a kutatásaink eredményét megjelentessük. A Sapientia Kutatási Programok Intézete pályázatot hirdetett kutatási témákra, és vállalta azt is, hogy a létrejött munkákat megszerkesztve közzétegye. Három könyvünk jelent meg. Az első a *Teatrumi könyvecske*, amely egy magyarországi katalógus ellenőrzésével kezdődött, tehát hogy megvannak-e azok a színházi zsebkönyvek nevezett érdekes színházi nyomtatványok, amelyeket a 18. század végén adtak ki a magyar társulatok. A fordítással foglalkozott a második kötetünk, a *Szabadon fordította*. Valójában a színházi célból készült fordításokat, adaptációkat elemzi. És a harmadik: *Néző, játék, olvasó. Dráma- és színháztörténeti tanulmányok*. A negyediket már nem támogatta a Sapientia, mert közben kifejlődött saját kutatói hálózata, saját oktatóinak jelenteti meg a könyveit.

► **És a negyedik könyv miről szól?**

– Nyelv és képzés, nyelv és színház összefüggéseiről a 18–19. században. Úgy tűnik, sokkal nehezebb az állami egyetemi hálózatban a könyveinket megjelentetnünk akkor, ha nem egyetemi jegyzetről van szó, hanem a tudományos kutatás eredményéről.

► **Pedig gazdát kellene találni ennek a könyvnek.**

– Ennek is, meg annak a nemzetközi színházi konferenciának is, amelyet tavaly szerveztünk a csapattal, vagyis ezekkel a fiatal kutatókkal, doktorandusokkal. Metamorfozisz volt a címe, és az irodalom színházi produkcióvá válását, a színdarabok egyik nyelvből másikba való

áttételét vagy másféle adaptációkat vett tárgyául, és nagyon érdekes előadások hangzottak el angolul, németül, magyarul, franciául... Olyasmikről esett szó ezen a konferencián, amiről kiderült, hogy jobb helyeken is előfordul. Strasbourgban, például... A politikai, hatalmi változások rendszerint begyűrűztek a színház életébe. Ahogy nálunk egy időben román és magyar társulatok váltották egymást az élen, illetve egyazon épületben, ugyanúgy történt Strasbourgban a franciával és a némettel, tehát, mondhatni dialógusban vagyunk Európával.

► **Maradjunk még a színháztörténetnél. Fájdalmas, hogy a Bánk bán eltűnt a színpadainkról. Legalábbis romániai magyar vonatkozásban nem létezik, és román vonatkozásban sem, pedig a Bánk bánnak 1953-ban megjelent egy nagyon jó fordítása, és egyetlen román színház, társulat sem tűzte műsorára. Mivel magyarítható a Bánk bánnak ez a mostoha sorsa szép hazánkban?**

– Van, aki azt mondja, például Lovétei Lázár László, de nem ő az egyetlen, hogy az irodalmi élvezetek halála, ha tananyagga változnak a szövegek.

► **Kétségtelenül így van.**

– Ez magyarázat lehetne magyar vonatkozásban: hogy megrettennek a rendezők attól, amit az iskolában túlságosan sokat magyaráznak...

► **És attól, amit ott „ráakasztanak” a műre.**

– ... a mű jelentésének bizonyos fokú vulgarizálódásától. A másik dolog az, hogy korunkban kérdéssé vált: a történelemszemlélet és a hagyományok, amelyek iden-

Fotó: iti.mta.hu

titásképzőek, a nemzeti közösségekben jó identitást hoztak-e létre, vagy pedig valamiféle idegengyűlöletet? És jelen pillanatban ott tartunk, hogy merészség kell ahhoz, hogy a történelmi tárgyat esetleg empátiával, nem pedig ironiával vagy szatirikusan közelítse meg valaki. Persze, ez nem mai találmány, Voltaire is halálra nevette a közönséget például a Jeanne d'Arc történetével. Ugyanó viszont rendkívül rajongó szövegeket írt IV. Henrikről. Azt hiszem, hogy a művészszínház, amely most elterjedt, valamit kihagyott a terveiből, és pedig azt, hogy többféle műsor tud egymás mellett megférni, és hogy szükség van műsorrendekre.

► **Mintha szektaként működne ez a művészszínház néha.**

– Inkább azt mondom, hogy sokfélék vagyunk, és az igényeink is különbözőek, ugyanígy a színházban is a változatosság a jó, és előfordul, hogy néha az ember szeretne megnézni egy olyan művet is, amelyről vannak ismeretei. Mert jó érzés a ráismerés alapján való véleményformálás. Tehát örömet jelenthet a találkozás a színházban a *Csongor és Tündével* vagy Balassi Bálint *Szép magyar komédiájával*, ami még nem ment pocsékba, és hosszan folytathatnánk... Valóban figyelemre méltó, hogy a román színpadon sincs jelen a Bánk

bánk, pedig a románok nem csépelelték agyon az iskolában... De ha már a bajoknál tartunk, hadd mondjam el: hiányzik az a fajta színházi krónika, az az állandó napi-nyilvánosság és a közönség viszonyának, ami olyan boldogító állandóság volt például a 20. század elején, amikor a sajtónak is köszönhetően mindenki ismerte a színészeket, sokat tudott róluk, hozzászólt a játékuhoz. A 19. században, a Nemzeti Színház indulásakor Pesten Vörösmarty egy évig minden áldott nap elment a színházba, és írt ugyanannak az előadásnak többféle, sikeres vagy kevésbé sikeres változatáról, a bemutatójáról és az azt követő előadásokról, estéről-estére. Nem restellte...

► **És ha Vörösmarty ezt vállalta, akkor kutyakötelességünk lenne nekünk is...**

– Erről van szó. Kell a visszajelzés a színészeknek is, mert különben elbizonytalanodnak a játékuiban. A közönségnek pedig a sokféle színház kell. Vannak, akik szeretnének olyasmit is látni, ami benne van a kulturális emlékezetükben, nemcsak a ma született darabokat... Visszatérve a Bánk bánnra: szerzője, Katona József színészből lett drámaíró, és voltak elképzelései arról, hogy miért nehéz a színházi művészetet kifejleszteni, például Magyarországon. És valójában ma is, sok tekintetben, hasonló a helyzet... A nagyvilágban bátran kísérleteznek, és a klasszikus művek előadását esetleg más módon teszik modernné, nem úgy, hogy teljesen feledésbe merítik azokat. A test művészete, a nonverbális érvényesülés kedvéért nem áldozzák fel a szöveget.

Folytatása a 2. oldalon

Egyed Emese (1957, Kolozsvár)

Irodalomtörténész, költő, tanár. Szülővárosában érettségizett (1976), majd a Babeş-Bolyai Tudományegyetem francia–magyar szakán diplomázott (1980). Ugyanott 1996-ban doktori címet szerzett. 1980–1988 között a Brassai Sámuel Liceumban tanít, 1988–1990 között az *Utunk/Helikon* szerkesztője, 1990-től a Babeş-Bolyai bölcsészka magyar irodalomtudományi tanszékének tagja, 2002 óta professzorként. Számos szakmunka szerzője, szerkesztője,

szépiróként több vers- és mesekötetét adták ki 1988 óta, dramaturgi tevékenysége is számottevő. Az utóbbi időben megjelent könyvei közül: *Adieu, édes Barcsaym* (életrajzi monográfia, 2001), *Ötven csillag* (gyermekversek, 2008), *Szabadító versek* (2009). Szakmai elismerései közül: a Látó folyóirat vers-díja (1994), Déry Tibor-díj (1995), a Romániai Írók Szövetségének díja (1998), a *Székelyföld* folyóirat költészeti díja (2003), Bartók Béla-díj (2006).

Láng Orsolya

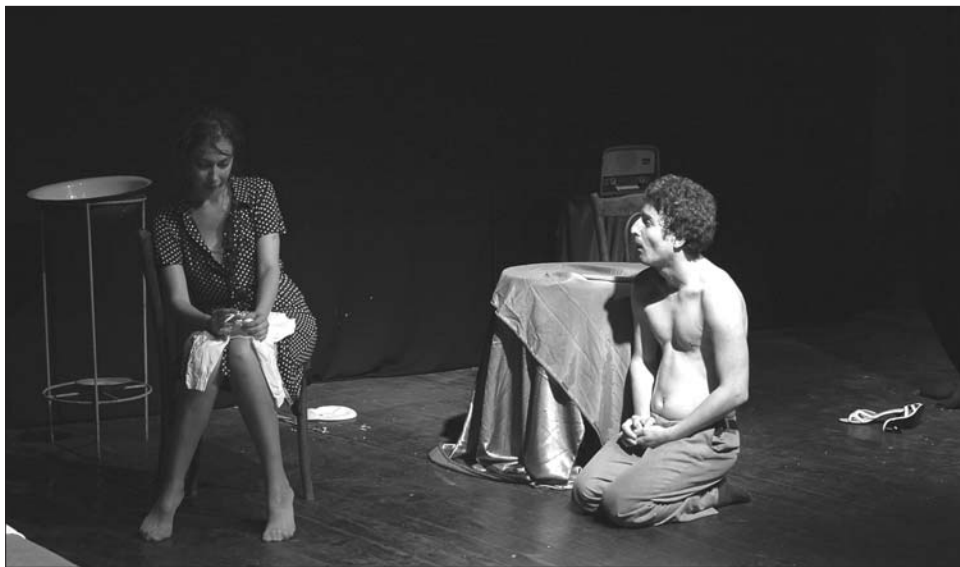
Húgyagyúak háborúja

Az ablakon kívülről látnunk be egy kopár helyiségbe, amely szoba is, konyha is egyben – a kisember élettere. Itt két fogalom szorul tisztázásra: a kisember, aki – Pilinszky János szavaival élve – „bár nem ura helyzetének, ártatlan nyitottságában birtokosa az emberi lét egészének, nyitottságával megtapasztalva, érettséggé váltva mindazt, ami eltiporja. Sorával így szakadatlan részese a valódi kultúra örökkégyöztés vereségének” (A kisember és a kispolgár), illetve az élettér – a fogalmat a második világháború náci propagandája sajátította ki magának, amikor úgy ítélte meg, Európa megérett arra, hogy az árja faj tüchtig Lebensraum-jává váljon. A színdarabban* egyszer sem hangzik el a térre vagy időre való konkrét utalás, azonban a külvilág a valóság biztos jeleivel hatol be a boldogulni vágyó ember lelki világába, hogy elszívja előle egyetlen táplálékát, a reményt.

A kánonszerű szerkezetben felváltva tárul fel előttünk a két szereplő nyomorúsága. Hol egyikük, hol másikuk áll nyeresre a kismiszterek és egymásra

utaltak licitálásán. Mintha egy lepkegyűjtemény legfrissebb szerzeményének vergődését látnánk, ahol a két szárny együtt adja ki az áldozat haláltusájának eltörölhetetlen rajzolatát. Két sebzett ember keresi személyes múltjában a fájdalom gyökereit, s kétségbeesésükben már egymásról rántják le a földet. De valahányszor beleütköznek a fájdalomba, lélekszakadva sietnek a másik menedékebe és vigasztalására egyszerre.

Egy napon Helver, az örökbefogadott, félkegyelmű fiú az odakint kitért háború lelkesületével robban be vacsorája mellé. Bodea Tibor a szerep megformálásában csak elvétve válik a külsőségek rabjává, félkegyelműje szerethető, mert (majdnem) hiteles. A nő (Fekete Bernadetta alakítása sem túlkapaszkodól mentes, de emberi) higgadt gondoskodásának egy darabig sikerül felülkerekednie az odakint dúló káoszban, s belső békéje is valamelyest egyensúlyban van, míg a saját gyermeke elhagyásáért érzett önvádat enyhíti a fogytékos iránti felelősségvállalás. Helver elmebaját a

Fotó: fabricadepensule.ro

Két sebzett ember „csatája” a Helver éjszakája című független színházi produkció

klinikától való rettegés tartja kordában, de felszabadítja a militarista szellem, amely (egy darabig) ember-számba veszi őt is. Az örület fokozatosan veszi át az uralmat a fiú és nevelőnője játékaival párhuzamosan odakint is. Helyet cserél tanító és tanítvány, ép és sérült, valóság és rémálom. A cselekmény egyetlen éjszaka alatt pörög fel és áll le, mint egy bűgöcsiga.

Karla és Helver egy társadalmi szerződés komoly-

ságával állapodtak meg: nem beszélnek a klinikáról, Karla nem veti szemére Helvernek azt, amiről nem tehet, és cserében Helver sem bolygatja Karla emléktárgyait. Ennek a békeszerződésnek a külső világban történő felfordulás vet véget. Helver nem csupán egyidejűleg, hanem egyenértékű tettként is észleli a zsidó üzlet felgyújtását, a tulajdonos lemészárlását és az (egyébként tőle vásárolt) ólomkatonák bevezetését,

Karla személyes tárgyainak kilakoltatása után, a bádogdobozba. Gilbert, aki azzal ámítja az ólomkatonagyűjtő Helvert, hogy egy szűp napon még katona lesz belőle is, „húgyagyú”-t kiált rá, és kis híján megöli, amikor saját állásfoglalásáról kell bizonyosságot tennie. Az idiotizálódott társadalom maga előtt tolja a félkegyelműt, mint egy bűnbakot. A személyes deviancia ekképpen válik kortünetté. Karla elfojtott kes-

rúsége fokozatosan kerül felszínre Helver gyermeki izgalomtól fűtött faggatózása nyomán, szinte csak adalékok formájában.

A dráma szövegének egyszerűsége megejtő, mert vázlatos vonalai tragédiák súlypontjait érintik. Helver úgy vezeti vissza együttlétük előzményeihez Karlát, mint szolgálját az anekdotabeli gróf, akinek távolléte alatt nem történt semmi említésre méltó, azon kívül, hogy egy tűzvészben elveszett minden vagyona és hozzátartozója.

A lengyel író darabja nem ítélt, hogy ne ítéltessen: olyan helyzetet teremt, amelyben a tömeges mézszárlások vetületében irtalmas cselekedetté válik a gyilkolás. A színészi játék, a rendezés (a Csiki Játékszín két művészt dicséri mindkettő) és a szöveg magával ragadó sodrásában talán észre sem vesszük, amint veszítünk a szenttelen utókor szüzességéből, legalább egy sóhajtasnyit.

*Ingmar Villqist: Helver éjszakája – A Balla & Vajna Projects társulat előadása, Eszetgyári Stúdió, Kolozsvár. Szereplők: Bodea Tibor, Fekete Bernadetta.

Mozivászón Extra

Román filmes hullámtörés

Farkas István

Furcsa, számíthatókkal telj az idejű román filmek naptára, a legtöbb alkotás esetében pénzühiány miatt a forgatások csúsznak – több olyan filmet is láthatunk (?) idén, amelyet már tavalyra beharangoztak –, mások esetében a rendezők/producerek várnak ki, akiknek fontosabb a külföldi fesztiválon való szereplés, a hazai mozipremierből esetlegesen befolyó pár millió. (Igaz, egyes külföldi fesztiválokra csak abban az esetben lehet jelölni a filmet, ha nem volt még moziis premierje.) Ezt szem előtt tartva mutatunk be alább néhányat a hazai rendezők idénre tervezett mintegy húsz filmjéből.

A román filmes év valamikor tavasszal kezdődik, Cristi Puiu tavaly ősze beharangozott, Aurora című alkotásával, amely a hazai közönség előtt ugyan bemutatkozott már a kolozsvári Erdélyi Nemzetközi Filmfesztiválon, eddig külföldön „turnézott”. Szintén megkészt Radu Gabriela Mănușile roșii (Vörös kesztyűk) című alkotása is, amely jócskán elmaradt a Coccoșul decapitat (Lefezett kakas) 2007-es premierjétől. A film Eginald Schlattner és a Szekuritáté „kapcsolatát” meséli el.

Tavasza várható a bizonyára sokak által ismert Websitestory rendezőjének, Dan Chișunak a második nagyjátékfilmje, az Ursul (A medvé) premierje. A film a 90-es években játszódó keserű komédia a Bukaresti Állami Cirkuszról, amely öreg medvéje eladásával próbálja foltozni a költségvetésén keletkezett lyukat. A rendező harmadik nagyjátékfilmje, az állás nélkül maradt raktárosról szóló Și caii sunt verzi pe pereți (A lovak is zöldék a falon) bemutatóját őszre időzítették. Ugyancsak két alkotása kerülhet mozikba idén Adrian Popovici-nak is. Az 53 de ore și ceva / Liceenii mileniiului trei (53 óra és még valamennyi / A harmadik évezred liceisei) című, amelyet már 2009-ben be kellett volna mutatniuk, a népszerű, 1985-ben elkezdtet Liceenii (Liceisek) sorozat hatodik darabja, amely drogozó tinédzserrekről szól. A jelentősebb fesztiválok után a tervek szerint a hazai közönségnek is bemutatják, várhatóan ősszel, a rendező másik, Se caută o mamă (Anyá kereseték) című filmjét, amely egy szexrabszolga anyáról szól, akinek gyermeke az árvaházban van.

Ha a szerencse mellénk szegődik, az év folyamán láthatjuk a Morgen (rendezte: Marian Crișan) locarnói

sikere miatt kisebb sajtóvisszhangot kapó, ám azóta több jelentős díjban részesülő, Periferic (kb.: Külső szemszög) című filmet. Bogdan George Apetri alkotása egy, a börtönből hazarendett fiatal nőről szól, aki gyermekével ki akar szökni az országból.

Láthatjuk továbbá Gérard Depardieu fiának, Guillaume-nak az utolsó filmjét, aki nem sokkal az után hunyt el, hogy hazatért Alexandru Iordăchescu Copilăria lui Icar (Ikarosz gyermekkor) című – a romániai filmgyártás védjegyének számító minimalista-realista filmtől eltérő – thrillerének forgatásáról. Az év másik, „újhullámmentes” alkotása az animációs Dragoș Iuga Micul spartan (A kis spártai) című alkotása, amely fiktív események dokumentarista ábrázolásával próbál hatni.

Idén mutatják be a Cum mi-am petrecut sfârșitul lumii (Hogyan töltöttem el a világvégét?) című filmjével világ-hírnevet szerző Cătălin Mitulescu második, Loverboy című nagyjátékfilmjét, amely egy húsz éves háršovai srác, Luca (George Piștereanu) történetét meséli el, aki lányokat hódít meg, hogy miután bele szerettek, átadhassa őket egy konstancai emberkereskedő-hálózatnak.

Dialogusban Európával

Folytatás az 1. oldalról

► **A Bán bán esetében, szerintem, arra lenne szükség, hogy a művészszínház pontosan a saját eszközeivel közelítse meg ezt a művet, nem pedig botcsinálta politikusi képzelgésekkel. Ha valóban művészszínházként közelítené meg, meglátna benne azt, amit például Maia Morgenstern, aki azt mondta egy alkalommal: „A Bán bán egy shakespeare-i formátumú mű!” És tudta, mit beszél, mert Zsambékon eljátszotta magyarul Gertrudis szerepét. Ő a Bán bánban az emberi történetet látta, nem pedig valami politikai képzelgést.**

– És egy ilyen típusú mű megjelenítése színpadi eszközökkel lehetővé teszi, hogy a színész megmutassa saját magát, a tehetségét minden vonatkozásban. És az értelmező képességét is. Tehát nemcsak a nonverbális hajlamait. Shakespeare nagyon is értékmérő, de azért mi sem maradunk alább, vannak olyan magyar színházi szövegek, amelyek megállják a helyüket ebben az összehasonlításban. És érdekes, hogy a felvételin még mindig kérnek monológot is a jelöltől, aztán valahogy elszikkad ez az igény...

► **Nem biztos, hogy elsikkad. Inkább arról van szó, hogy amikor kikerül a színházi életbe, nem ezt**

várják a fiatal színésztől. De térjünk vissza az ön diákjaira. Kötő József egy alkalommal azt mondta, hogy ön egész színház-történeti iskolát hozott létre Kolozsváron, és most már ideje lenne, hogy létrejön Kolozsváron egy erdélyi vagy romániai magyar színház-történeti intézet is. Mert az ön diákjaiból lett tanárok, szakemberek forráskutatásokat végeznek, értelmezik azt, amit feltárnak, és szükség lenne egy archívum létrehozására is, hogy biztonságba helyezték a felkutatott anyagot. Hogyan látja ezt?

– Ott van egyrészt az Erdélyi Múzeum-Egyesület, amelyben ki lehet fejleszteni egy ilyen osztályt. Csak hogy az Erdélyi Múzeum-Egyesületnek nincs saját vagyona. Valamikor volt, de nem sikerült visszaszereznie, s ez nagy hátrány, mert alapításakor olyan gazdag emberek hozták létre a kezeiket, akikhez hasonlóak ma nemigen jelentkeznek. Valóban szükség van helyiségre, és szükség van valakire, aki az archívumot felügyelje, a kutatást összehangolja, mert szakemberek lennének.

► **Tudna említeni közülük néhányat?**

– Említeném Tar Gabriella-Nórát, aki most a kolozsvári Babeș-Bolyai Tudományegyetem német tan-székének adjunktusa, és

megjelent már a doktori disszertációja magyarul, a gyermekszínház múltjáról, A gyermekszínház a Habsburg Birodalomban, a 18. században címmel.

► **Érdekes téma!**

– Bartha Katalin Ágnes, aki az EMKE kutatója, a Szabédi Házban dolgozik, és Köllő Károly színházi hagyatékát dolgozza fel, de Szabédival is foglalkozott. Neki Budapesten, az Irodalomtörténeti Füzetek sorozatban jelent meg a doktorija: A Shakespeare-olvasás és -interpretáció története Erdélyben, a 18. és a 19. században. János-Szatmári Szabolcs a váradi Partiumi Keresztény Egyetem rektora lett, egyébként némettanárként dolgozik, könyve, Az érzékenység színháza itt jelent meg, az EMKE kiadásában. Ők voltak a csapat lelke, amikor ezeket a Sapiencia Kutatási Könyveket kiadtuk, és még vannak néhányan. Tőkés Orsolya doktoranduszom a Csongor és Tünde erdélyi recepciójával foglalkozik, nyilván összehasonlítva azt a magyarországi előadásokkal, sikerrel vagy feledéssel. Én úgy látom, hogy sikerült a kutatásainkat megnyitni a nagyvilág felé. Voltak olyan konferenciák, ahol a csapat tagjai jól szerepeltek, idegen nyelveken beszéltek, hozzá tudnak szólni a külföldi témákhoz, tehát jó irányban halad a dolog. Aztán lássuk, mit hoz a jövő.

Konrad György

A nagy csel

Új cenzúra, új pártállam. Az új cenzúra nagyon súlyos, maga a törvény lehúzza a vele siető tisztviselő karját. 180 oldal. Meg a hozzá kapcsolódó magyarázatok. Kérdésre, bírálatra az illetékesek ilyenformán válaszolnak: Amíg ön nem olvasta el alaposan az egész törvény-szöveget, addig nincs miről beszélnünk.

Mivel a szöveg csak magyarul volt meg, reményteljes izgalomban tartották az érdeklődőket, hogy már készen az angol nyelvű fordítás.

Örömhír volt, hogy elkészült, de kiderült, hogy kisebb bekezdéseket kihagytak belőle, például azt, hogy az elképzelt nagy pénzbüntetéseket csak 2011 második felétől vetik ki, amíg soros elnökként a magyar kormány látja vendégül kollégáit, addig nem lesz büntetés, csak felírják a rosszakat.

A törvény alkotói, magyarázó és őrei úgy tesznek, mintha nem értenék, miért zúdul fel belföldön és külföldön egyaránt az írástudó társadalom egy ilyen agresszió ellen. A minap láttam az újonnan felállított médiahatóság egy hivatalos levelének a másolatát: Tartalomfelügyeleti főosztály. Ez volt a felzet. Eleve kérdéses, hogy a kormánynak mi dolga van a tartalommal. Márpedig ha van, akkor kellene felügyeleti osztályok, följük pedig egy tartalomfelügyeleti főosztály. A művek felügyelete valószínűleg jövedelmezőbb lesz, mint a megírásuk.

Az egyik, magyarázatra feljogosított, amúgy értelmes és képzett diplomata emberek között azzal okolta meg a törvény meghozatalának szükségességét, hogy útját állja antiszemita tartalmak terjedésének. Ugyanaznap hallottam ezt a fejtegetést, amelyen a miniszterelnök

barátja és a pártjához közel álló napilap (Magyar Hírlap) főmunkatársa, Bayer Zsolt a médiatörvény ellen fellépő személyeket, egy Andrew Cohen nevű angol újságíró, Daniel Cohn-Benditet és a magyar származású Schiff András zongoraművészt vezércikkében bűzös végtermékeknek nevezte. A külügyminiszter meggyújtja a nagy hanukagyertyát a Nyugati pályaudvar előtt, a miniszterelnököt sajtófotókön ölelgető barátja pedig minden beleadva zsidózik az egykori Stürmer metaforáitól el nem maradva. A hipokrizis tudományából jó osztályzatot érdemelnek.

Büszkeség töltheti be a kormányfő keblét, egész hivatalnokseregeket vezérelhet, és aki vele szemben megmukkan, az repül. Az elbocsátást nem kell megokolni. Aki az elbocsátottnak munkát ad, gyanússá teszi magát, az ellenfél barátja is ellenfél. A pártállamfőt a mindenhatóság sugárköre veszi körül. Ősi történet: a fizikai hatalom szakralizációja. Amihez kell egy legfőbb parancsnok, ha tetszik, vezér, akinek a véleménye bármely ügy eldöntésében meghatározó, olyan messzemenően, hogy saját pályafutása szempontjából nem tenné bölcsen az a tisztviselő, aki nem várva meg az elnök instrukcióját, a maga feje szerint döntene.

Ehhez alaposan megnevelt káderapparátus kell és egyértelműen célkövető politikai neveltetés. Engedelmeségben az erő titka. Magasba csak a közös erő visz, amelynek Ő parancsol. Erre több szót vesztegetni szükségtelen. Minek nevezzük ezt a rezsimet? Áljogállam? Autokrácia? Konzervatív tekintélyuralom? Pártállam megint?

Konrad György – szembesze-
gülni a nagy látnok víziójával

Mit tanácsol ez az észjárás? Ha lojális funkcionáriusokat akarsz, akkor le kell cserélned az egész személyzetet. Nincs vegytűzés, keresztbe barátkozás! Többségi demokrácia, elől mentek a martalócok, az utcai ordító és kódobálók, a Fidesz margóján életre hívott „polgári körök” által rohamcsapatokba szervezhető, a kis zsoldért mozgatható ráérősök, akik a piros-fehér csíkos hajdani nyilas zászlót lengetik. Orbán úgy tett, mintha nem is látná őket. Majd amikor Orbán jön, a nyilaszászlók eltűnnek. Ha Orbán nincs, zászló van, ha Orbán van, zászló nincs. Milyen titokzatos rendező hagyta ezen a rejtélyen a keze nyomát?

Mindenesetre nagy hasonlóság van az 1989-ben megdőlt államszocializmus és az új jobboldal között annyiban, hogy ezek is, azok is etatisták; amit lehet, visszaállamosítani és központosítani akarnak, és az állam révén szép pozíciót és könnyű hozzáférést remélnék a költségvetéshez. Később jöhet az

új privatizáció a politikailag megfelelő nemzeti elit javára. A kormányfő kegyéből gyorslifttel magasba emelkedtek mások adóbefizetéséből, az állami-hatósági újraelosztásból kívánnak önmaguknak magasabb életszínvonalat. Ehhez szokatlan, gyors változások kellene, és azok utólag is átkeresztelhető forradalom. Még akár fülkeforradalom is, ami újszerű metafora, hiszen a forradalom képzetéhez eddig nagy teret és sok embert kaptunk. Most egy kis szavazófülke is elég, s benne a magányos állampolgár. Kebelében forradalmi vihar dül, amely egyetlen víziótól tud csak földélni: Orbán miniszterelnöktől. A lelkesedés frazeológiája változik, a szervezet és az emberi tartalom ugyanaz.

Az államszocializmus politikai társadalom volt, amelyben nem voltak törvényes, a kormánytól független ellenőrzési mechanizmusok. Minden diktátorjelölt első számú törekvése ezeknek az akadályozó testületnek az elhárítása, hogy senki ne kereszteszhesse a legfőbb vezető útját. Az akadályozók nem érdemelnek kiméleteket, az elbocsátás utáni évekre nem tanácsos kellemes életet nyújtani nekik, mert akkor elbizakodnak, és azt hiszik, hogy még lesz visszatérésük a hatalomba. Tanulják meg, hogy nem lesz. Akit a nemzeti egység kormánya kivét a hatalomból, az legyen egyszer és mindenkorra elvetve, az ne tudjon többé lábra állni.

Hogy mi a bűn? A szembeszegülés a nagy látnok víziójával. Van neki nemcsak gazdaságpolitikája, de történelemfilozófiája, magántestőrsége és saját terrorelhárító titkosszolgálat is, az ellenségek számontartására és a legyőzött politikai ellenfelek elszámoltatására. Féljenek. Meg voltak figyelve, a védettség egyik sánca után következnek a másik, az új kormány mindegyiket beveszi. A kormány elfoglalta a bűnös fővárost is, család, rend,

munka, templom, futball, a vidék felvonul, szeretjük a kolbászt, pálinkát is főzhetünk már, jó magyarok vagyunk. Este a közönség szívesen látna a televízióban egykori híres embereket bilincssel a csuklójukon-bokájukon egy rideg folyosón örök között tipegni.

Sikerült a médiatörvényt éppen Sztálin születésnapján kibocsátani. Alkotói számára az asszociáció nem esik jól, hagyatéka azonban – a teljhatalmú állam – nem idegen és nem gyűlöletes, még nosztalgia is ébreszthet. Hogyan lehet személyi uralom alá rendelt pártállamot úgy csinálni, hogy mindenki demokráciának nézesse és álmélkodjon, milyen eredeti, milyen ügyesen illeszkedik az Európai Unió kereteibe. Médiatörvényről beszélünk, de a lényeg a sajtó és a kulturális szabadság elfojtása. Azt lopták el, ami a nyilvános és földalatti demokratikus mozgalom célja és 1989 csodája volt. A közszolgálati televízió és rádió máris kemény cenzúra alatt válik egyre semmitmondóbbá. Az élükre kinevezett személyekről nehéz bármit jót mondani. Ez egy újfajta, de nem előzmény nélkül kiépülő diktatúra. Újszerűség abban áll, hogy az Európai Unión belül próbál létezni és hatni. Magyarország támpontot kínál az Erős Ember vezette rendálmot igényelő populisták elképzeléseinek, amelyek Európa nyugati felében is meggyökeresedtek. Ez a rezsim nem fog ünnepelesen kivonulni az unióból, de dacol vele, és nem változtatja meg a botrányos törvényt, amelyről több száz pályatársam, a Szépirók Társasága s köztük mindazok, akiknek a nevét a német irodalombarátok számon tartják, a következő nyilatkozatot tette közzé: „Tiltakozás. A Szépirók Társasága tiltakozik az Országgyűlés által elfogadott médiatörvény ellen. A törvény durván megsérti a szabad véleménynyilvánítás nemzetközi okmá-

nyokban rögzített alapjogát, adópénzből teremt intézményes lehetőséget a sajtó tartós megfigyelésére és megfélemlítésére, a kormányzó pártoknak kellemetlen újságok megszüntetésére. Viszsaállítja a cenzúrát, semmibe veszi a hatalommegosztás elvét, minden ízében ellentét a demokrácia alapelveivel és a szabadság szellemével.”

Az 1989 előtti közép-európai demokratikus ellenzék magyar és külföldi tagjai, a gondolat szabadság áldozatvállalásra is hajlamos barátai, mint Václav Havel és Adam Michnik, és rajtuk kívül még sok más kiváló közintellektus álló ember, mint szűkebb baráti társaságomból Haraszti Miklós, Rajk László, Demszky Gábor, Magyar Bálint és Hodosán Róza, mind az egykori földalatti sajtó hősei, felhívást intéztek az európai intézményekhez, írván, hogy a demokrácia veszélyben van: „Tarthatatlan, hogy az unióhoz tartozásnak csak gazdasági kritériumai vannak. Nincsenek közös európai demokratikus értékek, ha nem szolgálja őket a közös európai törvény. A cenzúra mindenütt cenzúra, az alapvető jogok elvetése egy országban az összes európai megalázza. Ne ismétlődjön meg az, ami Magyarországon történt, hogy a pártpolitikai harc aláásta a legdrágább kincsünket, az együttesen védett szabadságot.”

A szamizdat a papírkorszak válasza volt az önkény kihívásaira. Az elektronikus korszak új eszközöket kínál, amellyel a fiatalok élni is tudnak, meghozza fűrgében, mint a cenzorok. A hivatalból szabályozott kultúra unalmas és bosszantó, a felbosszantottak meg fogják találni a nyelvet és a módját, hogy az új dolyfősök győgyíthatatlanul nevéssé váljanak, ami a benuulás szinonimája.

A neves író és gondolkodó írása a Népszabadságban jelent meg.

Torzszülött

(-fert)

Az erdei állatok kitalálták, hogy létrehozzák a tökéletes állat mintapéldányát. Nekem van a legnagyobb fejem – mondta a medve. Nekem van a legszebb agancsom – mondta a szarvas. Nekem van a legkarcsúbb lábam – mondta az őz. Az én fülem a leghosszabb – mondta a nyúl. Az én csőröm a leghegyesebb – mondta a harkály. Az én farkam a legbozontosabb – mondta a róka. Össze is rakták a tökéletes állatot. Óriási feje volt, hatalmas agancsa, vékony lába, hosszú füle, hegyes csőre, bozontos farka. Igazi szörny-szülött volt, maguk az állatok is megijedtek tőle. Mi ebből a tanulság? Összeszedhetjük a világ médiatörvé-

nyeiből akár a legjobb elemeket, ha összekutyuljuk, torzszülött lesz belőle.

Orbán harcai

(fsp)

Különös katona: háborúban megfelel, békében alkalmatlan. A harc az igazi terepe, lényege a küzdés maga. Békeidőben tévován tántorog, mint a partra vetett tengerész. Mintha részeg lenne: bizonytalan, nem tud mit kezdeni magával. Ilyen a természet? Így nevelték oda-haza? Ilyenné tették a körülmények? Talán mindegy is már. Lényege a háború. Ő maga mondta évekkal ezelőtt, hogy érzi a puszkapor szagát. Mi, többi magyarok választásra készülődünk, demokratikus megméretésre, amikor Orbán Viktor ezt nyilatkozta 2005 decemberében: „125 nap van hátra

a választásokig... .. Én érzem a puszkapor szagát, érzem, hogy mi van a levegőben, és higgyétek el, nagy dolgok vannak készülöben. A tavaszi szelek nagy változásokat fognak hozni, érdeemes mindenkinek mozgósítani az álmait.” Azt a csatát elveszítette. Ám aki ott is puszkaporszagot érez, ahol nincs, annak soha nem megy ki az orrából e különös illat. Az ilyen ember élete végéig hadvezérnek tartja magát, a mögötte lévőket pedig katonáknak. 2010 júliusában honvédő háborút szervezett a világ ellen. Megharcolt a Világbankkal, nekiment a multiknak, összeveszett, akivel csak lehetett. A szabadságharc akkor elvérzett. Ma látjuk a dicsőséges nyári hadjárat eredményét: európai bizottságoknál protestáló – és közben idehaza árat emelő – multik, bedőlt devizahitelek, egekbe szökő, soha nem látott magasságok-

Orbán Viktor – akit a puszkapor szaga megcsapott

ban tanyázó benzinár. Romok és rombolás, amerre lép. A mi szerszámunkkal veri a csalánt, pedig nem kérte senki, hogy helyettünk, a mi nevünkben harcoljon. Elismerem, nem tehet mást. Orbán Viktor katona, ráadásul a legelszántabb fajtaból.

Az utolsó töltényig tüzel – sőt, még azon is túl. Ha nincs ellenség, teremt magának és az övéinek. És mintha a legújabb számítógépes változathoz bújna elő: ha lelővik, mindig marad még néhány élete. Nekünk, akiknek a nevében most összevesz a világgal, egy életünk van. A Vezénylő Tábornok, aki egy ideje a Kedves Vezető szerepében domborít, megint háborúzni készül. A Bild című német lapnak adott interjúban azt nyilatkozta, hogy kész harcra szállni a sok vihart kavart új magyar médiatörvényért. „Elfogadom a harcot, még akkor is, ha magyarországi és európai ellenfeleim kampányt folytatnak ellenem” – mondta Orbán, majd hozzátette: még a kommunizmus elleni harcát is megküzdenie. Egy régi dakota közmondás magyarra átírt változata szerint,

ha sokan mondják az utcán, hogy részeg vagy, menj haza és aludd ki magad! Nem harcolni kellene, hanem kormányozni. De Orbán most csatába készül, a muníciót, akaratunk ellenére, mi szállítjuk az ütközethez. A mi pénzünkben fegyverkezik a világ, elsősorban Európa ellen, a mi pénztárcánkból nyúlja le a lóporra való, a mi bankszámlánkról fizeti a puszkaporszag árát. A Bild című német lapnak adott interjúban azt nyilatkozta, hogy kész harcra szállni a sok vihart kavart új magyar médiatörvényért. „Elfogadom a harcot, még akkor is, ha magyarországi és európai ellenfeleim kampányt folytatnak ellenem” – mondta Orbán, majd hozzátette: még a kommunizmus elleni harcát is megküzdenie. Egy régi dakota közmondás magyarra átírt változata szerint,

A kalandozások kora lejárt. Kalandorok kíméljenek.

Az önkorlátozás nehézségei

Miért nem váltana többséget az RMDSZ

Florin Ciornei

Az ellenzék minden kormányzati reményét a magyarok árulásához fűzi. Lássuk hát néhány okát annak, hogy várhatóan miért nem bontja meg a PDL-vel alkotott koalíciós többséget Markó Béla alakulata. Az RMDSZ ellenzékbe vonulása rövid és középtávon a kormányzással járó nyereségek elvesztését jelentené. Ezzel szemben az ellenzék a kormányba való visszatérést ajánlja fel a magyaroknak, az általa javasolt képlet szerint. Ez a változat három választási kampány politikai és pénzügyi kiadásaival jár, ráadásul többletgyertvények garanciája nélkül. Tehát ha a PDL-kormány nem bukik meg magától, az RMDSZ nem lép ki a kormányból.

1. Az RMDSZ-nek nincs oka elégedetlenségre. Koalíciós partnere, a PDL mindmáig teljesítette a legfontosabb kívánságait. Elfogadtatták a tanügyi törvényt a történelem és földrajz magyar nyelven történő tanulásának jogával. A Szövetség egy kormányzó pártnak „kijáró” kvótában jutott pénzügyi alapokhoz a helyi közigazgatásban. Általánosságban az RMDSZ racionálisan politizált. Vezetői saját érdekeiket, de a közösség érdekeit is követték. Az egyik ezek közül a választók megőrzése. Tőkés László radikálisainak konkurenciája, akiket Budapestről a Fidesz-vezér Orbán Viktor kormányfő támogat: a magyar választók megosztása, ami annak kockázata elé állítja az RMDSZ-t, hogy nem jut be a parlamentbe. Ez a nyomás érdekeltté teszi a Szövetséget a kormányzati jelenlétben.

2. A kormányból való kilépés sokba kerülne a Szövetségnek. Az ellenzékbe vonulás arra kényszerítene az RMDSZ-t, hogy hosszúságos és költséges utat járjon be a hatalomba való visszatéréshez. A kormány megdöntésére irányuló procedurák elindítását feltételeznék a PSD, PNL és PC oldalán, tárgyalásokat az új parlamenti többség kormányának felállítására, s ha ez nem jön össze, következzen az elnök felfüggesztése és menesztése. Vagyis egy referendum és – esetleg – előrehozott elnökválasztások. Utána előrehozott parlamenti választások is. Ez három választási kampányt jelent, amelyeket finanszírozni kell. Mindezt egyetlen év alatt, miközben a politikai

zárlat totális lenne, az RMDSZ-t pedig politikai válságok előidézőjeként könyvelnék el.

3. Jelentéktelen nyereségek. Az „érveknél”, amelyekkel az ellenzék megpróbálja maga mellé állítani az RMDSZ-t – „ha nem jösztek most, 2012-ben már nem veszünk be” –, s amelyeket nemrég Adrian Năstase is hangoztatott, nincs meggyőző hatásuk. Elsősorban azért, mert ha 2012-ben a PSD-PNL+PC szövetség kormányalakítási helyzetbe kerül, és szükségessé lesz az RMDSZ-re, akkor úgyis meghívja. Am ha a következő választásokon a PSD-PNL+PC szövetség elnyeri a szavazatok több mint 50 százalékát, és kormányt alakít, az RMDSZ kimarad, akár csatlakozik most az ellenzékhez, akár nem. (...) Ebben a helyzetben immár lehetetlen lenne számára olyan engedményeket kicsikarni, mint most, amikor a kormányzati többség az RMDSZ-től függ. Következésképpen, ha az RMDSZ most kormányon marad, semmi többet nem nyer és nem veszít, ahhoz képest, amit 2012-ben veszítene vagy nyerne.

4. Az RMDSZ lojális a hatalomhoz. Az utóbbi tizennégy év csaknem folyamatos kormányzati részvételének egész történelme azt bizonyítja, hogy az RMDSZ lojális a hatalomhoz. Az RMDSZ fenyeget, zsarol, megnyúz, de nem árul el. Ha egyezséget kötöttél, a Szövetség mindvégig tiszteletben tartja azt, ha te is tiszteletben tartod. Mandátuma végéig kitarthat a CDR mellett a válságok és három kormányfőváltás ellenére; kitarthat a PSD mellett a 2000-es választások után; és kitarthat a Tăriceanu-kormány mellett 2004-től mandátuma végéig, bár a a kabinetnek már csak 20 százalékos parlamenti támogatottsága volt. Ezzel a magatartással olyan politikai szereplői renométt épített fel, mint akire mindig támaszkodni lehet, és aki sohasem hagyott felülön. Olyan tulajdonság ez, ami miatt az RMDSZ minden politikai szövetség számára érdekes. Ez nem akadályozza meg a Szövetséget, hogy az egyezség végén tárgyalásba bocsátkozzon az alternatív politikai erővel. De csak akkor, ha a kérdéses politikai erő valóban alternatívát jelent. Nem amikor csak lehetőség, mint amilyen most az ellenzék szövetsége. Ha egyszer is áru-lóvá lenne, az RMDSZ árfolyama az elkövetkező partnerségekben drasztikusan lecsökkenne. Opportunisták politikai szereplővé válna, amilyen Dan Voiculescu pártja. (Fordította: K. B. A.)

Diktátor Bănescu?

Ovidiu Nahoi

adevărul

Dehogy, csak annak látszik. Gondolják meg! Való igaz, hogy politikai pályája folyamán az elnök áthágot törvényt és szokásjogot, olyan formáira apellált a közvetlen demokráciának, amelyek a történelem folyamán zsarnokokat legimitáltak. Való igaz, hogy a párt vakon követi, belül pedig zsigeri félelem övezi az Elena Udrea nevéhez kötődő „2. számú kabinetet”. Azt is mondják, hogy személyesen ellenőrzi a titkosszolgálatokat, utóbbiak pedig átfogó hadműveleteket bonyolítá-

Látta a gyenge pontjait, és amikor szükség volt rá, nem áttalott támadni – lett légyen szó Petre Roman helyzetének ingatagságáról a pártban, Adrian Năstase kapzsiságáról vagy Mircea Geoană függéséről a Sorin Ovidiu Vintu villájában zajló pszichoterápia iránt. Csak hogy ez az ember fikarcnyit sem törődik a szabályokkal és az intézményekkel, mondhatja az olvasó. Igen, így van. Pontosan annyira tiszteli ezeket, mint a szocialista erkölcs és méltányosság elveit – az „új ember kovácsát” – annak idején, amikor kapitalista áruval megtömött hajóval futott be Konstanca kikötőjébe. Nem lehet diktátor, ahogy annak idején

Franciaország Bănescu ellen?

Cornel Nistorescu

Cotidianul

Románia schengeni csatlakozásának megátolása lassan kezd körvonalazódni. Az eddig rendelkezésünkre álló információk szerint a „gátemelő” nem más, mint Románia korábbi „védőügyvédje”. Vagyis Franciaország! (...) Kell ezen csodálkozni? Egyáltalán nem! Csupán Párizs és az Aranypart szerelmeseiben vetődhet fel esetleg a kérdés: miként lehetséges ez? A diplomaták (de nem a teológus és szerelmes nagykövetfélék) tisztában vannak vele, hogy Párizs és Bukarest között már egy ideje nem felhőtlen a vi-

Romániához szerfelett ragaszkodó nagykövetnek állítólag könnybe is lábadt a szeme. Tudni kell, hogy Philippe Étienne a francia diplomácia nehéztüzérségéhez tartozik. Belgrádban és Moszkvában szolgált, Bukarestben és több alkalommal Brüsszelben, az Európai Uniónál. 2007–2009 között Bernard Kouchner külügyminiszter kabinetfőnöke volt. 2009 óta Philippe Étienne nem több, nem kevesebb, mint Franciaországnak az Európai Unióhoz delegált állandó képviselője. Vagyis Franciaország állandó európai uniós képviselője legálább annyira ismeri Romániát, mint az ország vezetői. Bizonyos tekintetben talán jobban is. Tudni kell még, hogy a francia külpolitika képviselőjeként Étienne – Brice Hortefeux belügyminiszterrel együtt – Nicolas Sarkozy elnök legközelebb munkatársai közé tartozik. Vajon Traian Bănescu felmérte a kétoldalú viszony valódi állását? Megsejtette az összeütközést Sarkozyval? Úgy tűnik, igen, hiszen meghívta Bukarestbe, és népes küldöttséget (amelynek tagja volt Coana Joița és Adrian Videanu) küldött Franciaországba, hogy két, valahol Románia közepén felépítendő atomerőműről tárgyaljon. Mi történt a Bănescu és Sarkozy által kötött megállapodással 2009-től máig, amikor is elnökünk sértő megjegyzése még jobban felingerelte az amúgy is irritált francia diplomáciát? „Márpedig ezt nem lehet”, mondta Bukarest paraszt képviselője, mintha csak a Cismigiu-parkban aprópénzt gyűjtőgőtt koldus lenne, Sarkozy pedig egyfajta Napóleon, aki hajóival jön szákmányul ejteni az aranyunkat, búzánkat, asszonyainkat. A Franciaország által előrevetített blokádnak nem pusztán a Schengen-kérdés kapcsán jelzi a Sarkozy-kormányzat álláspontját. Úgy kell tekinteni, mint az új francia politikát Traian Bănescu irányában. Mindazonáltal a franciák romániai befektetései, a történelmi kapcsolódások, az európai nagyhatalom Franciaország regionális érdekei, a két nép között fennálló, inkább metakommunikáció talán adhat okot a reményre. Ellenben Traian Bănescunak és diplomatainasának, Teodor Baconschinak ínséges időkre kell felkészülnie.

P. S. A román elnök ütközése Franciaországgal régebbi, sőt sokkal régebbi a párizsi nagykövetségén madáritmetikával összeszámolt szavazatoknál. A roueni kikötő felgyújtására vezethető vissza, amikor is a matróz több tízmillió dolláros kárt okozott. Hosszú évek múltával a katonasízt hazafiságával bevallotta a kamerák előtt: „átvertük őket!” (Fordította Sz. L.)

Traian Bănescu – a rettegett diktátor. Vagy mégsem?

nak az elnök ellenfelei ellen – és könnyen lehet, hogy részben igazuk van. De minden hibája ellenére, Románia továbbra is demokrácia. Traian Bănescunak nem állnak a rendelkezésére azok az eszközök, amelyekkel, ha akarná, bevezethetné az önkényuralmat. Már Románia NATO- és európai uniós tagsága miatt sem tehetné meg. Azonban mindennekfölött Traian Bănescu az utópiának látja hiányát – a magasan szárnyaló álomnak, amelyet a történelem folyamán megannyi zsarnok változtatott rémálommá népe számára. Egyszerűen hiányzik belőle a diktátorok allűrje. Ha viszont nem diktátor, akkor micsoda? Mindössze a jelenlegi romániai politikai osztály terméke – illetve valamivel több annál. Mindenkinél jobban ráérez ellenfelei gyengeségére, és kihasználja. Közülük való, velük egyezkedett, és osztotta meg a hatalom gyümölcseit. Sokukkal baráti viszonyban is volt, néhányukkal családi barát is.

sem volt ellenálló! Az ellenzék mégis keresi, hogyan távolíthatná el. A PNL és a PC szövetségéhez hasonló – egyébként nehezen indokolható – konstrukciókat úgy próbálják „eladni”, mint történelmi kompromisszumokat, amelyekre nagy szükség van a demokráciafenyegető időkben. Szó sincs róla! Nem a „zsarnok” elleni veszkiáltások jelentik a megoldást Románia számára, hanem a hiteles – a szakmai elitek, az üzletemberek, az egyetemi körök által támogatott – programok. Az utóbbi évek kudarcait számba vevő és Románia jövőjét előrevetítő profi vitákkal szemben Traian Bănescu arzenálja csődöt mondana. A baj az, hogy ellenfelei csupán kiabálni képesek: „Le a zsarnokkal!” Ilyen körülmények között pedig Traian Bănescu megmarad óriásnak, a vele párbajozó törpék közt. Vagy ha úgy tesszük: olyan ostáblajátékos, aki folyamatos duplázással csúfot űz ellenfeleiből. (Fordította Sz. L.)

szony. Miután Franciaország mintegy feladatának tekintette, hogy Románia védőügyvédjeként lépjen fel (Jacques Chirac és Emil Constantinescu mandátuma idején), következett a borzalom pillanata. Amikor az új román államfő messze hangzó diplomáciai modortalanságra ragadtatta magát. Jean Pierre Raffarint, Franciaország miniszterelnökét bukaresti látogatása alkalmával tengerészhez méltóan fogadta. „A prédáért jött?” Lett légyen a francia kormányfő bármennyire vitatható, egy ilyen megjegyzés nem múlik el mélyebb nyomok nélkül. Következett aztán a másik modortalanság, ezúttal a nagykövet számlájára. Amikor Philippe Étienne, aki ugyancsak eredményes romániai mandátumot tudhatott maga mögött, elment a Cotroceni-palotába elbúcsúzni, Traian Bănescu úgy viselkedett vele, mint egy milicista a farmernadrág-áruval. A rövid találkozó szemtanúi szörnyen kínos pillanatokról számoltak be, a

A korai nyugdíjazás lehetősége

Czédly József

A múlt év utolsó, december 31-i *Törvénytár*ban értesíttem olvasóinkat a január 1-jétől hatályba lépett új nyugdíjtörvényről. Az alábbiakban ennek a törvénynek egyik legidősebb, közérdekű rendelkezését ismertetem, az előzetes nyugdíjba menetel lehetőségének felújításáról. Az érdekeltek tudják, az előző év nyarán a kormány törvényerejű rendelettel felfüggesztette az előzetes nyugdíjbamenetelt, most az említett új nyugdíjtörvény (Legea 263/2010, megjelent a *Hivatalos Közlöny* 2010. december 20-ki, 852. számában) január 1-jétől életbe lépett 62-67 cikkelyei ezt újra lehetővé teszik, az előző rendelkezésekkel szemben, megváltozott feltételek mellett.

A törvény két lehetőséget különböztet meg: az előzetes nyugdíjba menetelt és a részleges előzetes nyugdíjba menetelt (pensia anticipată și pensia anticipată parțial).

Előzetes nyugdíjba menetelt kérvényezhetnek mindazok, akik legtovább 5 évvel fiatalabbak mint a törvényben előírt kötelező életkor (vârsta standard de pensionare), és legkevesebb 8 évvel nagyobb időszakban fizettek be társadalombiztosítási hozzájárulást (stagiul minim de cotizare), mint a törvényben előírtak. A nyugdíjba menetelhez szükséges életkor és a társadalombiztosítási hozzájárulás időtartamát a törvény 5. melléklete tartalmazza, évenként és havonként tüntetve fel, külön a férfiak és külön a nők számára. Ismeretes ezek az időtartamok hónapról, hónapra növekednek, míg el nem jutnak a férfiak számára a 65, illetve a nők számára a 63 évig, míg a társadalombiztosítási hozzájárulás esetében mindkét nem szá-

mára egyenlő, kötelező 35 évhez.

Így 2011. január hónapjában a férfiak nyugdíjba mehetnek, ha betöltötték 64. életévüket és legalább 33 évig fizettek be társadalombiztosítási hozzájárulást, míg a nők esetében a szükséges életév 59 év és 28 évi társadalombiztosítási hozzájárulás.

Tehát aki ez év januárjában kívánja kérvényezni előzetes nyugdíjba menetelt annak, férfiak esetében be kell tölteniük az 59. életévüket és legalább 41 éven keresztül fizettek be társadalombiztosítási hozzájárulást. Nőknél ezek a határértékek 54 életév és legkevesebb 36 évi társadalombiztosítási hozzájárulás.

Előzetes nyugdíjba menetel esetében a nyugdíj nagyságát hasonló módon állapítják meg, mint azok számára, akik a törvényben előírt korhatár és hozzájárulási időtartam betöltése után nyugdíjaztatják magukat. Ezt az előírást egyesek úgy értelmezik, hogy a szokványos nyugdíjba menetel és az előzetes nyugdíjba menetel esetében a nyugdíj nagysága ugyanaz. Ez nem így van, a különbség a nyugdíj értékének kiszámítási módszeréből ered. Ismeretes a nyugdíj nagyságának megállapításánál a ledolgozott minden egyes év nyugdíjpontjának összegét elosztják a törvényben előírt kötelező társadalombiztosítási hozzájárulás időtartamával (ez 2011 januárjában, amint említettük, a férfiaknál 33, a nőknél 28 év) és az így nyert összeget megszorozzák ugyancsak a törvényben előírt pontértékkel (ez 2011 januárjában 732,8 lej). Tehát a kiinduló érték a ledolgozott évek folyamán összegyűjtött pontszámok nagysága, nyilvánvaló, ez kisebb a feltételnek megszabott 41 év alatt (férfiak esetében), mint ha az illető nem 59 évesen ha-

nem 64 év betöltésével ment volna nyugdíjba és így $41 + 5 = 46$ év folyamán összegyűjtött pontértéket osztották volna el 33-mal.

A társadalombiztosítási hozzájárulás befizetése időtartamának megállapításánál nem lehet figyelembe venni a rokkantnyugdíj, főiskolai évek, kötelező katonai szolgálat és a katonai iskolák idején töltött éveket.

Részleges előzetes nyugdíjaztatás kérvényezése akkor lehetséges, ha az illető a kötelező életkornál legtovább 5 évvel fiatalabb (tehát 2011 januárjában a férfiaknál legalább 59, a nőknél 54 éves) és a társadalombiztosítási hozzájárulás befizetésének időtartama meghaladja az előírtat, de nem több, mint 8 évvel. A részleges előzetes nyugdíj összegének megállapításánál a nyugdíjba menetelhez szükséges életkorral szembeni felmentés idő-

tartamának minden egyes hónapjéért a kiszámított nyugdíj értékét 0,75%-kal csökkentik, mindaddig, amíg a szóban forgó személy el nem éri a törvényben előírt életkort.

Azoknak a személyeknek

a számára, akik legkevesebb 30 évig laktak olyan övezetekben, ahol a levegő szennyezett volt a réz-, ólom-, kén-, kadmium-, arzén-, zink-, mangán-, fluor-, klórtartalmú ércek bányászata és feldolgozása miatt,

Összesített bejelentési kötelezettség

A *Hivatalos Közlöny* 2010. december 31-ki, 897. számában jelent meg a kormány 1.397/2010 sz. határozata a „Kötelező szociális hozzájárulások, jövedelemadó és a biztosítottak név szerinti nyilvántartását” tartalmazó adatok bejelentésének módozatáról, formanyomtatványáról, ennek tartalmáról és ügykezeléséről. A 112-es kóddal jelzett bejelentést (Declarația 112) mindazoknak a jogi és természetes személyeknek kell benyújtani, akik mint munkaadók munkaerőt foglalkoztatnak, és mint ilyenek ezeknek valamilyen formában, az Adótörvénykönyv előírása alapján, adóköteles bért fizetnek. A 112. sz. bejelentést elektronikus úton a határozat 8. mellékletében részletezett módon az e-Románia portálra kell elküldeni. Kivételesen 2011. július 1-jé-

ig az említett bejelentést le lehet tenni papírfórmában is, aláírással és pecséttel ellátva, az illetékes pénzügyi igazgatóságokhoz, illetve a Pénzügyminisztérium által megbízott hivatalokhoz. (Lapértésülések szerint a szakminisztérium, hogy megkönnyítse a megye székhelyen kívüli adófizetők helyzetét, a polgármesteri hivatalok keretében kívánja a bejelentések átvételével megbízott ügyfélszolgálatot létrehozni). A papírfórmához mellékelni kell a bejelentés elektronikus formában rögzített változatát is. Az év első bejelentésének a januárra vonatkozó adatokat kell tartalmaznia (a befizetendő kötelező szociális hozzájárulások, jövedelemadó összegei és a biztosított személyek név szerinti nyilvántartása), benyújtási határidő 2011. február 25.

Az örökséglemondás jogkövetkezményei

Deák Levente

Brassói olvasónk azzal a kérdéssel fordult hozzám, hogy ismertessem az örökségről történő lemondás szabályait örökös hivatottsággal rendelkező túlélő házastárs és két nagykorú gyermek esetében, akik az örökös hagyó férj/apa elhalálása után hét évvel rendezni szeretnék a hagyatékot. Ezt pedig úgy kívánják elérni, hogy a túlélő házastárs és az egyik gyermek lemondana az örökségről, és ennek nyomán a hagyatékot, azaz az apa tulajdonát képező $\frac{1}{2}$ ingatlan egyedül az elfogadó gyermek szerezne meg. Az általuk felkeresett közjegyző – állításuk szerint – időn túli lemondásukat egyelőre nem foglalta közokiratba, mert – szerinte – ezzel egy időben a

lemondó testvér gyermekének is le kellene mondania. Ez lenne a törvény megkövetelte megoldás? – kérdezik.

A választadás a hatályos Polgári Törvénykönyv 696. szakaszában foglalt szabály ismertetésével kezdem. Ez mondja ki azt, hogy a lemondó úgy kell tekinteni, mint aki soha nem volt örökös, és akinek örökös hivatottsága (vocația succesorală) visszamenőlegesen megszűnik. Mi lesz a sorsa a lemondó örökrészenek, a növekménynek? A 697. szakasz erre a kérdésre azt a választ adja, hogy ez az elfogadó örökösök részét gyarapítja, kivéve azt az esetet, amikor egyetlen örökös van, akinek lemondása nyomán az örökség a következő rokonsági fokú örökösökhöz kerül.

E szabályok ismeretében, és amennyiben a telefonon bementott tényállást jól érttem, a két örökös lemondása nyomán az örökséget az elfogadó gyermeknek kell megkapnia.

A jogirodalom azonban már régóta tisztázta azt, hogy ez a szabály nem érvényesül minden esetben, azaz vannak helyzetek, esetek, amikor a lemondó növekménye máshoz, nem a társörököshöz, más esetben nem a közelebbi rokonhoz kerül.

Például:

– ha az örökséget a törzsi osztás szabálya szerint öröklik elhunyt testvér után a testvérek és ezek gyermekei, az egyik unokaöccs vagy – hűg lemondása nyomán örökrésze saját testvérehez kerül, nem pedig az elhunyt többi testvérehez vagy ezek

gyermekeihez;

– a féltestvérek örökségét az ági osztás szabályai szerint kell rendezni, a vérségi leszármazás alapján. Az anyai és az apai féltestvérek feleannyit örökölnek, mint az „édes” testvérek. Az egyik, mondjuk az apai féltestvér lemondása nyomán örökrésze az ugyanezen ágon féltestvér(ek)hez és az „édes” testvér(ek)hez kerül, illetve az anyai féltestvér(ek)hez csak akkor, ha sem apai féltestvérek, sem mindkét ágról testvérek nincsenek;

– ha az örökségre mindkét szülő és mellettük az elhunyt testvérei vagy ezek gyermekei jogosultak, és amikor az egyik szülő lemond, ennek örökrésze nem a másik szülőhöz, hanem az elhunyt említett előnyben részesített oldalági rokonai-

hoz kerül, ugyanis ezek része, ebben a helyzetben az örökség $\frac{3}{4}$ -e, az elfogadó szülőé pedig az $\frac{1}{4}$;

– a túlélő házastárs örökrésze, amennyiben az elhunyt leszármazóival együtt örököl, mindig $\frac{1}{4}$ rész. Ha az egyik leszármazó lemond, ennek örökrésze soha nem a túlélő házastárs részét gyarapítja, hanem a többi leszármazóé.

De hogyan lehet elérni azt, hogy mondjuk a nagy szülő öröksége egyenesen az unokához kerüljön? A 697. szakasz az a rendelkezése lesz az irányadó, amely minden közvetlen örökös lemondása nyomán az örökséget a következő rokonsági fokú személynek juttatja. Ha tehát, esetünkre visszatérve, az elhunyt túlélő házastársa és mindkét gyermeke lemond, az örökséget az unokáknak kellene leosztani. És ha ezek többen, mondjuk hárman lennének, ha ketten lemondanának, a teljes örökséget az elfogadó unoka meg tudná szerezni. Kiskorú unokák esetében az örökségről történő lemondáshoz a gyámhatóság előzetes engedélyére is szükség van, amit nem szoktak megadni, mert sérti a kiskorú érdekeit, vagy elvesztést eredményezne. Ezért ezt a megoldást, mivel gyakorlatilag kivitelezhetetlen, kerülni kell! (Akit további részletek, további érvek és magyarázatok érdekelnek, annak a következő szakmunka tanulmányozását ajánlom: Mihail Eliescu, *Transmisiunea și împărțea moștenirii*. Editura Academiei, București, 1966, 134-135. oldal).

Az orvos válaszol

Télen, amikor egyfolytában zárt cipőt kell hordani, jobban fáj a lábam egy ponton. Lehet, hogy tyúkszemem van? Hogyan lehet ezt felismerni?

A tyúkszem kialakulásában a szűk vagy túl tágas, célszerűtlen cipők játszanak szerepet. Leggyakrabban a 4. és 5. lábujjak összefekvő oldalain, néha a talp nyomásnak kitett területein alakul ki. Ez egy nagyon fájdalmas elváltozás. A háttérben a bőr felső, elszarusodó hámrétegének a megvastagodása van a tartós nyomás vagy a súrlódás eredményeképpen. Mindez a mélybe gyökeret ereszt, mely nyomja az idegben gazdag bőrt. Gyakran tévesen szemölcsnek gondolják. A már kialakult tyúkszemre szaliciles kenőcsöt vagy tapaszt célszerű tenni és ha felpuhult, habkóval lehet vékonyítani. Ritkán sebésztilag kell eltávolítani. A folyamat kiújulásra hajlamos, ezért a megelőzésre kell helyezni a hangsúlyt. Döntő a jó cipő és a gondos lábápolás. Hegyes orrú, magas sarkú cipőt csak alkalmanként viseljen néhány óráig. Szakemberrel való konzultáció nélkül nem szabad belekezdeni a vagdosásba, nagyobb baj keletkezhet, fertőzés, üszkösödés vagy vérfertőzés. A tyúkszem gyakoribb a hölgyeknél az egészségtelen, de divatos cipők viselése miatt. A lábra ható nyomást meg kell szüntetni és a veszélyeztetett helyeken a dörzsölést elkerülni (lábujjak izületi hajlái). A cipőket elemezni kell, hogy mennyire veszélyesek. Bőrkevényedést gátló anyagok, átiatott tapaszok, vagy olajok, kencék rendszeres használata javasolt. Legfőképpen a magas sarkú cipők viselése után. Megelőzőképpen jójoba vagy mandulaolajjal átitatott kis szivacsokat ragasztószalaggal rögzítsük rá a veszélyeztetett bőrfelületre egész éjszakára.

Dr. Győri György

Kifogás vagy hormonok?

A nőket gyakrabban kínozza fejfájás, mint a férfiakat. Ennek oka pedig valóban a nők hormonháztartásában keresendő. A fejfájós nők helyzete viszont sokat javulhat terhesség idején, s később, a változókor elmúltával is.

A férfiak néha vállrándítással intézik el párjuk fejfájós panaszait, de ez sokszor nem üres kifogás. A nőket a migrénes vagy migrénszerű fejfájásra hajlamosítja a nemi hormonok szintjének havi ciklussal párhuzamosan történő változása. Az ösztrogén hormon vérszintjének – menstruáció előtti – leesése kifejezetten a fejfájás kiváltó faktora közé tartozik.

A statisztikák világosan megmutatják, hogy a kamaszkor előtt a lányok csak annyira fejfájósak, mint a fiúk. Első menstruációjuk beköszöntével azonban – márpedig ez normál esetben még ma sem jelenti a rendszeres nemi élet elkezdését, és az ezzel esetlegesen beköszöntő szexuális problémák

jelentkezését – mintegy háromszor annyit kezd fájni a fejük, mint fiú kortársaiknak. A változókor után enyhülnek a panaszok, ekkor már „csak” kétszer annyit kínozza a nőket a fejfájás, mint a férfiakat.

A hormonszintváltozás természetesen nem az egyetlen oka a migrénnek. Genetikai okok, egyéni érzékenység, az idegi hűvívó molekulák anyagcseréjének különbségei, az agytörzsben azonosított centrumok működése, esetleges érfejlődési rendellenességek határozzák meg az egyéni hajlamot. Nem mellesleg a mindennapi feszültségek kezelése, a fáradtság, álmatlanság sem. Ezek természetesen – hormonoktól függetlenül is – hozzájárul-

hatnak a fejfájáshoz. A nehéz napok közeledtével – rendszerint mintegy két nappal előtte – jelentkezik a jellegzetes nyomás a fejben, és legkésőbb két nappal utána szűnik meg. Szükségszerű-e a migrén? Kezelése nem különbözik a normál migréntől. Enyhe és közepesen erős migrénes fejfájásra a recept

nélkül beszerezhető szerek adhatnak enyhülést, amelyek közül egyet, a leghatékonyabbat célszerű kiválasztani: acetilszalicilsav, paracetamol, ibuprofen vagy diclofenac.

A menstruációhoz kötődő migrénnél figyelembe kell venni, hogy az elhúzódó lehet, tehát hosszú hatású

gyógyszerek a legalkalmasabbak ellene. Erős rohamnál már csak recept ellenében kapható szerek segítenek: ergotamin, dihydroergotamin vagy triptán, amelyek a hányingert is csökkentik. Közülük a triptán különösen alkalmasnak bizonyult a „női” migrénre.

A 45 éves kor alatt rendszeresen jelentkező migrén némileg fokozza a trombózis és a stroke kockázatát, amit aztán a fogamzásgátló tovább fokozhat. A dohányosoknál a veszély akár 10-szeresére is emelkedhet. Tehát arany szabály: a fogamzásgátlót szedő migrénes nő ne dohányozzék. A terhesség enyhíti a migrént, de nem feltétlenül végérvényesen. Azok a nők azonban, akik kifejezetten a várandós időszakban kénytelenek szembeállni a migrénnel, mindenképpen forduljanak orvoshoz, mert fejfájásuk terheségi magas vérnyomást vagy egyéb problémát jelezhet. Megelőzőként, kezelés-ként ilyenkor is ajánlható a nagy dózisú magnézium.

Az ondó beteggé tehet

A rejtélyes betegséget, melyben a férfiaknak influenzaszerű tünetei jelennek meg orgazmus után, a saját ondjukkal szembeni allergia válhatja ki.

A POIS betűszóval elnevezett szindrómát először 2002-ben írták le az orvosi folyóiratokban. Az érintett férfiak közvetlenül ejakuláció után influenzaszerű tüneteket mutatnak: lázasodnak, folyik az orruk, erős fáradtságot éreznek, és ég a szemük. A tünetek akár egy hétig is fennállhatnak.

Marcel Waldinger, a hollandiai Utrechti Egyetem szexuális pszichofarmakológiával foglalkozó professzora csoportjával két tanul-

mányt tett közzé a *Journal of Sexual Medicine* című szakfolyóiratban, melyekben azt vetik fel, hogy a szindrómával élő férfiak saját ondjuk-

ra allergiásak, és egy érzékenyítéses terápiát javasolnak a tünetek csökkentésére.

Waldinger hangsúlyozta, megállapításai ellentmondá-

nak annak, hogy a panaszoknak pszichológiai oka lenne, eredményei szerinte azt mutatják, hogy a legnagyobb valószínűsége egy autoallergiás reakciónak van.

A tanulmányhoz Waldinger és munkatársai 45 holland férfi esetét elemezték, akik ezekkel a tünetekkel jelentkeztek. Nem érezték betegnek magukat, amikor ejakuláció nélkül maszturbáltak, de amint ondó is távozott, tünetei jelentkeztek, néha már pár perccel belül.

A férfiak közül 33-an belegyeztek a klasszikus allergiateszt elvégzésébe, amely során, a bőrön ejtett apró karcokra juttatnak a feltételezett allergénből, ebben az

esetben saját felhígított ondjukból. A vizsgálatba bevont önkéntesek 88 százalékánál, vagyis 29 férfinál pozitív lett az allergiateszt.

A másik most közzétett tanulmányban arról számolt be Waldinger és kutatócsoportja, hogy két önkéntes jelentkezett, POIS-ban szenvedő férfinál kipróbálták a hiposzzenzitiváló terápiát a tünetek kezelésére. Először különösen nagy hígításban kaptak bőrinjekciókat az ondjukból, majd fokozatosan egyre kevésbé hígították a befecskendezésre használt spermát. Egy-három év elteltével az önkéntesek tünetei jelentősen csökkentek állapították meg a tanulmányban.

Programajánló

Magyar Kultúra Napja Csíkszeredában

A Csíki Székely Múzeum a Magyar Kultúra Napja alkalmából kötetlen beszélgetésre invitálja a *Székegyföld* kulturális folyóirat szerkesztőit. Zenével közreműködnek a Nagy István Művészeti Líceum tanárai és diákjai. A rendezvényre szombat este 19 órai kezdettel kerül sor a Múzeumi kávéházban. Ugyanakkor mindenkit szeretettel várnak a három állandó és két időszakos kiállítás megtekintésére, a belépés egész nap ingyenes.

Folytatódik a *Fekete leves – a kávéfőzés története* című kiállításához kapcsolódó hétfégi

programsorozat is. Ma, január 21-én 19 órától a *Chocolat* című filmet vetítik. Vasárnap 17 és 18 óra között pedig tárlavezető kíséri végig a látogatókat a kávé történeti kiállításon.

Színház Kolozsváron

Ma, január 21-én délután 18 órától William Shakespeare: *Mértéket mértékkel* című előadásra kerül sor a kolozsvári színház nagyszínpadán, Matthias Langhoff rendezésében.

Fotókiállítás Kolozsváron

Megnyílt a román és magyar fotóművészek nemzet-

közi szalonjának kolozsvári fotókiállítása a Egyetemi Könyvtár előcsarnokában. A kiállítás témája román és magyar népi hagyományok. A kiállítás január 20-február 10. között látogatható, a belépés ingyenes.

Előadást Marosvásárhelyen

Verébszárnyon Hommage à Piaf címmel játssza újra előadóját László Zsuzsa, a Tompa Miklós Társulat művésznője a Jazz&Blues Clubban. Az előadás időpontja: január 23., 17 óra.

Színház Sepsiszentgyörgyön

A közönség kérésére ma január 21-én 12.00 órától újra műsorra kerül Dorde Lebovic *Az ezredik éjszaka* cí-

mű gyerekeknek és felnőtteknek szóló mesejátéka a Tamási Áron Színház Kamaratermében.

Emlékkoncert Sepsiszentgyörgyön

Január 23-án, vasárnap 16 órai kezdettel az evangélikus templomban a Magyar Kultúra Napja alkalmából 200 éve született Liszt Ferencre emlékeznek. A zeneszerző, *Via Crucis* című művéről tart előadást Valádi Enikő zene-tanár, ezt követően hallható lesz a teljes kompozíció a Snaps Vocal Band és Horváth Zoltán orgonaművész előadásában.

Felolvasó est Székelyhídon

Gyermekkorom emlékei címmel tart felolvasóestet a Ma-

gyar Kulturális Napok keretén belül Muszka Sándor és Murányi Sándor Olivér. A fiatal erdélyi magyar irodalom két fenegyereke ma, január 21-én 19 órától várja olvasóit a helyi múzeum konferenciatermében.

Színház Marosvásárhelyen

A Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulatának hétvégi előadásai: január 22, szombat délután 16 óra – nagyterem – *Pinokkió* – mesemusical. A Magyar Kultúra Napja alkalmából január 22, szombat délelőtt 11 óra – kisterem *Hangemlékek, kép-kulisszák hangbejátszások – képvetítése*. Január 22., szombat este fél 19.30 – kisterem – *A dög* – lányregény. Január 23., vasárnap 19 óra – nagyterem – *Bolha a fülben*

– bohózat.

A Művészeti Egyetem másodéves bábszínész magiszteri hallgatói január 22-én délután 17 órakor mutatják be az Ariel Gyermekek és Ifjúsági Színházban az *Óz, a nagy varázsló* című előadást. A következő előadásra vasárnap, január 23-án délelőtt 11 órakor kerül sor.

Előadás Csíkszeredában

Az RMDSZ Csíkszereda városi szervezete és Csíkszereda polgármesteri hivatala szervezésében ma, január 21-én délután 18 órától dr. Tanczos Vilmos professzor tart előadást a *Moldvai magyarok nyelvhalála számok* címmel. Színhely a polgármesteri hivatal gyűlésterme.

Tavaszi divat 2011

A minimalista eleganciától, a buja 70-es évek giccsén keresztül, a farmerlánystílusig, idén tavasszal minden divat lesz.

Nézzük meg a legnagyobb divatgurunak kollekcióit, mit kínálnak idén tavaszra. Louis Vuitton tavaszi kollekciója első látásra a 70-es évek giccs-glam benyomását keltette: lakkozott kiegészítők, szexi oldalfrizurák, combon hasított szoknyarészek, fura ceruzaszoknyák, átlátszó övezett ruhák vonultak a régi

stílusú párizsi kifutón. Minden szín jelen volt, amit a szem elbír. A kollekció fontos új trendeket is megragadott. Az egyik a dekadens, szórakoztató és izgalmasan stilizált stílus, ami a minimalizmus kfigurázását hozta magával.

Giorgio Armani tavaszi kollekciójában a tengerkéék a domináns szín. Az általa év-

tizedek óta használt kromatikai világ – csontszín, tópszín és bézs – idén teljesen lecserélődött. Azoknak, akik nem szeretnék idén a bő, hetvenesévek stílusú nadrágokat viselni, jó alternatíva az Armani-stílusú, csipőben redőzött, vékony csipőnadrágok, amelyek a boka irányában keskenyednek. A merészség ötvözi a sportosabb, hosszabb formákat. Minden könnyed és elegáns, a réteges különböző textúrák alig egy színben térnek el egymástól. Akik idén tavasz-

szal nem szeretnék tarka öltözetükkel kitűnni, jó megoldás számukra ez a semleges elegancia, diszkrét színhasználat, hideg tündöklés.

Az újdonság, vágy és látvány jellemezte a Gucci-be mutatót. A tavalyi évben Giannini reklámkampányt készített Marokkóban, itt tett szert csodálatos berber ékszerekre, amelyeket a bemutatón is láthattunk. Talán ezek a színes, elragadó ékszerek adtak ihletet tervezőkhöz. A tervező szerint a tavaszi divat homokszínű bőr-

kabátokról, lágy vékony nadrágokról, színes szaténokról (réz, smaragd, ametiszt színekben), és marokkói aranyhímzéses térdruhákról, tollakról és színes szegélyekről fog szólni. Kiegészítőként pántos szandálok (fekete, lila, kék árnyalataiban, a marokkói csempékhez hasonlóan), fottott bőr pénztárcákat és rojtos táskákat választott.

Calvin Klein stílusa minimalista. Ahelyett, hogy egyetlen hosszhoz ragaszkodott volna, a divattervező

térd fölötti és boka fölötti változatokat is megmutatott. Hiányoznak az extrém kiegészítők, egyszerű zsinórok tartják össze a felsőrészeket és a ruhákat. Kromatikailag a kollekciót az elefántcsont- színek, sötétkékek és feketék jellemzik. A legelegánsabb öltözetek a kabátok és ruhák voltak, tökéletes érzéki kar- és láb-hosszal. Ha két szóval kellene jellemezni a tavaszi Calvin Klein kollekciót, az az elegáns minimalizmus lenne.

Calvin Klein

Louis Vuitton

Giorgio Armani

Bőrünk ellenségei

Minden nő rémálma, hogy bőre egyszer csak öregedni, ráncosodni kezd, s a folyamat visszafordíthatatlanná válik. A gyakorlatban azonban rendszerint nem genetikai, hormonális okokra vezethető vissza az elváltozások többsége, hanem a helytelen életmódra, a rossz szokásokra. Ezek közül alábbiakat kis odafigyeléssel bárki könnyen elkerülheti.

Az ésszerűtlen napozástól a bőr kiszárad, ráncosodik, a

szaruréteg megvastagodik, festékfoltok is alakulhatnak ki, a hajszálerek megpattanhatnak az arra hajlamosaknál, a kisebb szőrszálak is megerősödnek.

A cigarettázás a hajszálérhálózatban végez pusztítást, ott, ahol a bőr megújulásához nélkülözhetetlen anyagcsere zajlik. Beszűkülnek a hajszálerek, a salakanyagok elszállítása is akadályozott. Degenerációs jegyek: fakó, fonyadó

bőr, ráncok, tág pórusok.

Minden, amit megesszünk, befolyásolja a bőr minőségét. Ha nem a bőr jut megfelelő éltető tápanyaghoz, megviseltté, sérülékennyé válik. Kiegyensúlyozottan, változatosan kell táplálkozni. Az adalékanyagok nagy része mérgezi a szervezetet. A frusztrációt ne nassolással vezessük le.

Akár tíz évet is fiatalodhat a bőr, ha felhagyunk ételünk megcukrozásával – állítja

egy bőrgyógyász. Ha csökkentjük a cukorbevitelt, helyreáll bőrünk szerkezete, szebb lesz az árnyalata, és visszatér természetes fénye. A cukor sietteti az elasztin és a kollagén, a bőrben megtalálható két alapvető protein lebomlását, vagyis öregíti a bőrt. Ha a véráramba cukor kerül, felgyorsul a glikáció folyamata: a cukormolekulák beépülnek a bőrt felépítő proteinekbe, és rugalmatlanná teszik az általuk felépített rostokat, vagyis öregíti a bőrt. A glikáció a proteinekben mutációt is okoz, ami tovább roncsolja a kollagént és

az elasztint. Ha a két proteint nem károsítja a folyamat, a bőr szerkezete a mimikai mozgás, például a mosolygás befejeztével visszaáll az alaphelyzetbe. Ha azonban a glikáció miatt törékenyebbé válnak a rostok, megjelennek az első ráncok, és nem múlnak el többé.

Az alkohol rendszeres fogyasztása miatt ödemák, hajszálértágulatok, tisztatlanságok alakulnak ki. Valamennyi fontos szervünket károsítja, ez külsőnkön is meglátszik. A helytelen bőrápolással többet ronthatunk a bőr állapotán, mint

amennyit segítünk rajta. Az illatos habfürdővel a bőrt ki lehet szárítani, sérülékennyé lehet tenni a túlápótlással. A bőrlégzést tartósan gátló kozmetikumok használata, a hám funkcióinak zavarát és a bőr idő előtti öregedését okozhatja.

Az alkohol, a nikotin és az ártó élelmiszerek mellett a „divatos” orvosságok, rovarirtók, mosószerek, növényvédők szerek, kipufogógázok és még sok minden más is terheli az egészséget. Legalább azokat, amelyeket módunkban áll, próbáljuk meg kivédeni.

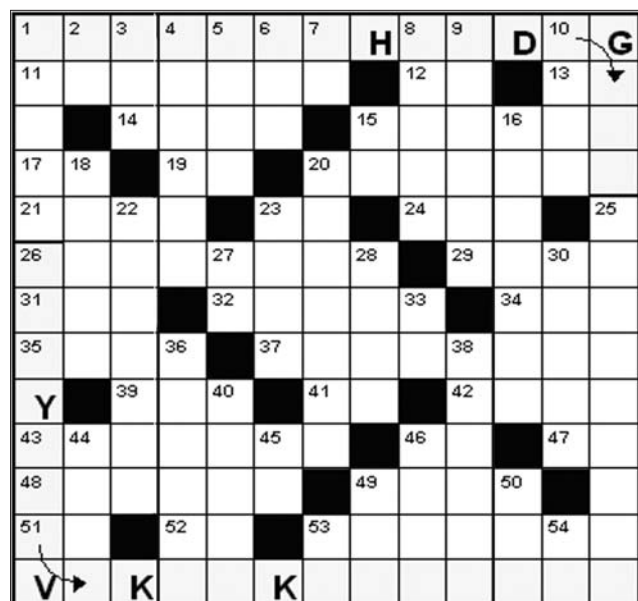
Két vicc

1. Két székelő fuvágó üldögél este a tűz mellett. Hosszas hallgatás után megszólal a fiatalabb: – Bátyám, van másik nadrágja?

– Van, fiam.

Pár perc múlva ismét megszólal a fiatalabb:

– ... (poén a rejtvényben)

2. A rendőr megállítja a székelő parasztbácsit.

– Hé bátyám, mit visz azon a szekéren?

A parasztbácsit odahajol a rendőr fiülehez, és belesúgja: – Szénát.

– És miért sugdolózik?

– ... (poén a rejtvényben)

Vízszintes:

1. Az 1. vicc poénja. 11. Európai ország, fővárosa: Chisinau. 12. ... Mans; francia város. 13. Bent kurjant! 14. Dél-amerikai nép volt. 15. Hajnali mise. 17. Gürcölni kezd! 19. Párt! 20. Megszokja a munkát. 21. Fonal ideiglenes föltekéréséhez használt eszköz. 23. Páros műhó! 24. Kézzele jelez. 26. Sertésnevelde. 29. A mai Francia, Belga és Észak-Olaszország lakosa. 31. Attól fogva. 32. Oszcilláló. 34. Tehén adja. 35. Női táncos. 37. Példázat. 39. Fontos fém. 41. Folyjni kezd! 42. Magasból zuhanás. 43. USA tagállam. 46. Két marslakó! 47. Olasz folyó. 48. Veszít sebességéből. 49. Ha 90 fokos, akkor derék! 51. Frank Baum varázslója. 52. Antonov gépeje. 53. Olasz.

Függőleges: 1. Spanyol barát. 2. Bent pakol! 3. Holland királyi légitársaság. 4. Arra a helyre taszít. 5. Szegélydísz. 6. ... Perón; La Plata régi neve, államfő nevééről. 7. Prózaí rész! 8. Lenti. 9. Pirkad. 10. Ésszel felfogó. 15. Reszelni kezd! 16. Áhítatos, hitbuzgó. 18. Kiöntő. 20. Síp anyaga. 22. Erdei állat. 23. Testrés. 25. Hitványodik. 26. A 2. vicc poénja. 27. Tartós rész! 28. Előtagként: mezőgazdasági. 30. Angolosan távozik. 33. Az őshaza széle! 36. ... de biztosan! 38. Az anyagból. 40. Nem visszája! 44. Morzsálódó. 45. Káté! 46. Nyelv van benne. 49. Strasse (röv.). 50. Boróka-pálinka. 53. Bent kiég! 54. Az Adige partjai!

9				5	7		2	4
		1	2			3		
2	8	7			3		1	6
			5	7		1	8	2
		2	8			4		
					1			
	5			6				
3			9			7	4	5

Közepes fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3×3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

6	5	7	3	8	9	4	1	2
8	1	9	7	4	2	5	6	3
3	2	4	5	1	6	9	7	8
7	4	3	6	2	8	1	5	9
1	6	8	9	7	5	3	2	4
5	9	2	4	3	1	6	8	7
9	8	5	2	6	3	7	4	1
4	3	1	8	5	7	2	9	6
2	7	6	1	9	4	8	3	5

A hinta meg a körtefa

Egyszer volt, hol nem volt, volt egy öreg gazdaember. Annak az öreg gazdaembernek a kertjében volt egy körtefa, s azon a körtefán szép nagy körték termettek. A szomszédjának keskeny udvara volt, az istálló jó hátul volt, éppen a körtefa iránt.

Annak a szomszéd embernek volt egy olyan nyolcéves-forma huncut fia. Annak a gyereknek mindig valami komisszágon járt az esze. Legjobban szúrta a szemét, hogy mennyi körte van az öregember körtefáján. Egyszer, amikor átlesett a kerítésen a gyerek, látta, hogy az öregember ott fekszik a körtefa alatt hanyatt, a kalapja a szemére van téve, s a pálcája, amivel sétálgatott, mellette.

Csábította a körte nagyon a gyereket, nem nyughatott. Gondolkozott, töprenkedett, hogyan juthasson ő oda, hogy azokból a körtékéből egyék. Végül is kitalálta. Elment, megkereste a kenderkötetet, amelyikkel az apja kötötte le a szénát a szekéren, s a csűrgerendára felkötötte a kötetet, úgy csinált hintát magának.

A hinta olyan hosszú volt, s az udvar olyan keskeny volt, hogy ha ő felült a hintára, és hajtotta magát, akkor a hinta éppen odaért a körtefához. Ahányszor odaérkezett, leszakított egy körtét, s amíg visszament, beletette a zsebébe. Megint hajtotta, mikor odaért, leszakított egyet, visszament, betette a zsebébe. Két jó nagy zsebe volt. Addig mind hajtotta a gyerek

a hintát, amíg megtöltötte a zsebéit körtékkel.

Na de a kötél vásott volt, s a gyerek is megnehezedett a sok körtétől. Mikor legközelebb meghajtotta magát, s éppen odaérkezett a körtefához, hát elszakadt a kötél, s – zsuppsz! – a gyerek leesett. Éppen rá az öregemberre.

Az öregember felszökött, s látta, hogy a gyereknek tele a zsebe körtével. Fogta a pálcáját, s jól rávert a gyerek fenekére.

A gyerek így elszabadult az öregember kezéből, kifutott az utcára. Hát az utcán éppen vásár volt. Megállott a hídon, tapogatta a fenekét, s ezt gondolta: „Hát megnövök én még, s akkor visszadom annak a kapzsi öregnek, amit kaptam.” S ki tudja, még miket gondolt.

Ahogy ott tűnődik a gyerek, hát éppen arra járogatott egy ember léggömbökkel. Sok léggömb volt összekötve, úgy vitte őket az ember, s árulgatta.

Közben odaérkezett a kocsmá elé az ember, ott volt egy karfa. Gondolta, megköti a léggömböket a karfához, s bemegy, hogy igyék egy deci pálinkát. A gyerek látta, hogy az ember megkötötte a léggömböket, s azt is látta, hogy bement a fogadóba. Hamar odafutott, s eloldta a léggömböket.

Az ember mikor a szájához tette a kocsmában a decist, hogy megigya a pálinkát, hát csak a felét tudta meginni, mert akkor látta, hogy egy gyerek eloldja a lég-

Hubbos Péter rajza

gömböket. Úgy, a kezében a decissel futott ki, nem itta meg egészen a pálinkát, mert tudta, hogy olyan erősek a léggömbök, hogy a gyereket, ha eloldja őket, elrepítik.

Mire odaérkezett az ember, hát a gyerek már a levegőben volt, mert eloldotta a léggömböket. Utánkapott az ember, de nem érte el a gyerek lábát. Elvitték a léggömbök a huncutját.

A szegény gyerek megijedve tartotta, tartotta egy darabig a léggömböket, de hamar elfáradt a keze, s eleresztette. Szerencséjére egy asszony a hídon egy nagy kosár tojást árult, s éppen arra a kosár tojásra esett a gyerek. Az összes tojás pocskéká ment, de neki magának nem történt semmi baja. Megfogta az asszonyt, jól megdöngölte a gyereket, s addig nem eresztette el, amíg oda nem jött az apja s az anyja, s meg kellett hogy fizessék a tojásokat. Jött a léggömbös ember, az is tartotta a tenyerét, meg kellett hogy fizessék a léggömböket is.

Hát a szülei megszidták a gyereket alaposan, de magukban örültek, hogy se keze, se lába nem törtött, semmi nagyobb baja nem történt. Kifizették az asszonynak a tojásokat s az embernek a léggömböket, az öregnek a körtéket, aztán éldegéltek tovább, s máig is élnek, ha meg nem haltak.

Icinke-picinke, népmesék
óvodásoknak
(Válogatta és szerkesztette:
Kovács Ágnes)

Tizenkét hónap a természetben

Januári tavasz! Az utóbbi években egyre gyakoribb januárban az enyhe, mondhatni, tavaszi időjárás. Még ha rövid ideig is tart, azon kívül, hogy enyhíti a gázszámlát semmilyen más jótékony hatása nincsen. A természet a madárvilág nagyon érzékeny a szélsőséges időjárásra, és mindhiába vagyunk január közepén, amikor a természetnek pihennie

kellene, ha tartós a napsütés, a plusz fokok miatt nem lehet szánkózni, sízni, megcseppennek az ereszek, a veretek elkezdnek duruzsolni, majd udvarolni, egyesek akár a fészkek tatarozásának is nekilátnak. A szencinege tavaszt kiált, még ő is meglepődik ezen, s elhallgat. Előbújik a hóvirág, az ibolya, és rügyezni kezd néhány fafaj. A legyek felébrednek téli ál-

mukból, és más rovar is megmozdul, a madáretetők elnéptelenednek, egyedül a tavak befagyott vize jelzi a téli időszakot. A gerlék szorgalmas bűgással a költőterület felett végzett nászrepülésrel jelzik revírjeik birtokát, turbékolva „gu-gu-gu” hangkísérettel mellett tetszelegnek párjuknak, akár mint tavaszszal a szerelmesek hónapjában. A balkáni gerle hangja-

it gyermekkorunkban élet-hűen utánoztuk, két kezünket összefogtuk, és a hüvelykujjaink közötti résen mérsékelt erővel befújtunk. Kis gyakorlás után zavarba lehetett hozni a gerlét. Érdeemes kipróbálnátok!

A kilencvenes évek elején Szegedre látogattam bátyámhoz. Január közepe volt, de egész tavaszi időjárás fogadott. A fiatalok félcipőben, sportcipőben jártak, amit itthon akkoriban nehezen lehetett volna elképzelni a zord időjárás miatt.

Azóta változott a világ az időjárás, már nálunk is van januári tavasz. Egy azonban maradt, mégpedig a téli szélekely szél, a Nemere, amely Háromszék egyes helységeiben fújva-süvítve hoz fagyot és havat a vidékre. Sepsiszentgyörgyre a rétyi szorulat között, a szélkapun érkezik a csontig hatoló hideg keleti szél. Az alsó-háromszékiek jól ismerik a Nemere járását, és tudják, hogy el nem maradhat, ki kell tolnia magát, és ez jobb, ha januárban történik, mint márciusban.

Kelemen László, Rara Avis
Madártani Egyesület

Hazai veréb

Dominó

Ez a saját készítésű dominószett nemcsak akkor móka amikor elkészíted, hanem utána is sokáig játszhattok vele. Könnyű, kis helyen elfér, ideális társasjáték az utazáshoz, vakációra.

Hozzávaló anyagok, eszközök: színes kemény kartonlapok, fekete marker, zselés színes filctollak, lyukasztó, zárható vaskarika, olló, vonalzó, ceruza.

Elkészítés: A színes kartonlapokra vonalzó és ceruza segítségével mérjétek ki és húzzátok meg a dominókockák vonalát, majd vágjátok ki ollóval, összesen 29 darab lapra lesz szükség. Finoman

kettéhajtva jelöljétek meg a közepét és fekete markerrel húzzátok egy csíkot mindegyikre. Az első 7 darab lesz a zérószett. Egyik felét üresen hagyjátok, a másik felére pedig a színes zselés filctoll segítségével pontokat rajzoltok. (1 pont, 2 pont, és így tovább 7-ig). Minden számot ugyanazzal a színnel jelöljétek. A következő az 1-es szett, a következő pöttyökkel - 1-1, 1-2, 1-3, 1-4, 1-5, 1-6. A 2-es szett: 2-2, 2-3, 2-4, 2-5, 2-6. A 3-as szett: 3-3, 3-4, 3-5, 3-6. A 4-es szett: 4-4, 4-5, 4-6. Az 5-ös szett: 5-5, 5-6. A 6-os szett: 6-6. Lyukasztatok ki középen minden lapot, és fűzzétek fel a fémgyűrűre.

Hétfégi mellékletünk *Életmód és Csodavár* oldalait
Orosz Anna szerkesztette